

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Szczecinku

**OCENA STANU BEZPIECZENSTWA
SANITARNEGO POWIATU
SZCZECINECKIEGO
za 2019 r.**

Ocena Stanu Sanitarnego i Sytuacji Epidemiologicznej Powiatu Szczecineckiego za 2019 r.

I.	Wstęp.....	5
II.	Zagadnienia z zakresu Epidemiologii.....	8
I	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	
1.	Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych	
2	Realizacja szczepień ochronnych	
3	Podsumowanie i wnioski	
II	Stan sanitarny podmiotów działalności leczniczej	
1.	Decyzje administracyjne wydane na podmioty działalności leczniczej, z wyodrębnieniem decyzji dot. opiniowania pomieszczeń	
2.	Podmioty działalności leczniczej.	
2.1	Szpitalne	
2.2	Zakażenia szpitalne i ocena działalności szpitalnych zespołów kontroli zakażeń szpitalnych	
3.	Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie i ambulatoria.	
4.	Indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe praktyki lekarskie, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek i położnych	
5.	Podsumowanie i wnioski	
III	Zagadnienia z zakresu Higieny Żywności Żywnienia i Przedmiotów Użytku.....	28
1.	Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków.	
2.	Nadzór nad produkcją pierwotną.	
3.	Jakość zdrowotna środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	
4.	Współpraca z innymi inspekcjami, instytucjami podjętych w ramach określonych akcji.	
5.	Ocena sposobu żywienia i podejmowane działania związane z edukacją dotyczącą prawidłowego żywienia	
6.	Nadzór nad suplementami diety, środkami specjalnego przeznaczenia żywnościowego oraz środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami lub składnikami mineralnymi.	
7.	Nadzór nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów.	
8.	Nadzór nad przebiegiem imprez masowych.	
9.	Podsumowanie i wnioski	
IV	Zagadnienia z zakresu Higiena Pracy.....	38
1.	Nadzór bieżący nad zakładami pracy	
2.	Ocena narażenia na czynniki rakotwórcze lub mutagenne występujące w środowisku pracy.	
3.	Ocena narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne.	
4.	Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami oraz produktami biobójczymi.	
5.	Produkty biobójcze w powieci	
6.	Choroby zawodowe.	

7. Środki zastępcze
8. Podsumowanie i wnioski

V Zagadnienia z zakresu Higieny Komunalnej.....46

1. Liczba załatwionych interwencji.
2. Liczba zamknięć / unieruchomień/włączeń z użytkowania obiektu lub jego części.
3. Charakterystyka obiektów:
  - 3.1 Jakość wody przeznaczonej do spożycia.
  - 3.2 Pływalnie i baseny kąpielowe
  - 3.3 Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpieli;
  - 3.4 Stan sanitarny obiektów;
4. Cmentarze i zakłady pogrzebowe w kontekście nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi;
5. Szpitale;
  - 5.1 Zaopatrzenie szpitali w wodę.
  - 5.2 Postępowanie z bielizną szpitalną i pralnictwo;
  - 5.3 Postępowanie z odpadami medycznymi;
  - 5.4 Postępowanie ze zwłokami w aspekcie ochrony zdrowia ludzkiego, prosektoria;
  - 5.5 Postępowanie z odpadami komunalnymi
- 6 Liczba i zabezpieczenie imprez masowych
7. Inne informacje o podjętych działaniach i przedsięwzięciach;
8. Podsumowanie

VI Zagadnienia z zakresu Higieny Dzieci i Młodzieży.....58

1. Warunki sanitarno-techniczne
2. Ergonomia mebli szkolnych oraz higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych.
3. Warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.
4. Ocena warunków sanitarno – higienicznych w żłobkach, klubach malucha na terenie powiatu.
5. Ochrona placów zabaw i terenów sportowych przed zanieczyszczeniami odchodami zwierzęcymi.
6. Ocena warunków sanitarno-higienicznych dla dzieci 6-letnich w tzw. "oddziałach zerowych" w placówkach oświaty.
7. Warunki wypoczynku dzieci i młodzieży.
8. Podsumowanie

VII Zagadnienia z zakresu Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.....60

VIII Zagadnienia z zakresu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.....64

- I Główne programy prozdrowotne realizowane na terenie powiatu
  1. Program Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce
    - 1.1 Czyste Powietrze Wokół Nas
    - 1.2 Bieg po zdrowie
  2. Program edukacyjny Trzymaj Formę
  3. Profilaktyka AIDS / HIV
  4. Wojewódzki Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość”
  5. Program edukacyjny przedszkolny dotyczący zdrowia jamy ustnej i zapobiegania próchnicy „Zdrowe zęby mamy – marchewkę zajadamy”

6.	Wojewódzki Program Profilaktyki Używania Substancji Psychoaktywnych w tym nowych narkotyków dla uczniów szkół gimnazjalnych „Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach”	
II	Główne akcje realizowane na terenie powiatu	
	1. Profilaktyka używania „nowych narkotyków”	
	2. Bezpieczne Ferie	
	3. Europejski Tydzień Szczepień	
	4. Światowy Dzień Zdrowia	
	5. Światowy Dzień Bez Tytoniu	
	6. Profilaktyka grypy	
	7. Bezpieczne wakacje	
	8. Europejski Dzień wiedzy o antybiotykach	
	9. Profilaktyka wszawicy	
III	Współpraca	
IV	Podsumowanie	
IX	Spis tabel.....	69

I. WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna poprzez swoje działania statutowe ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców. Ważne są działania profilaktyczno – edukacyjne mające na celu wzrost poziomu wiedzy, co do zachowań zdrowotnych, co skutkuje podnoszeniem stanu zdrowia lokalnej społeczności na wyższy poziom

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Szczecinku wykonuje zadania z zakresu bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego na terenie Powiatu Szczecineckiego w skład którego wchodzi miasto Szczecinek i 5 gmin zajmujących obszar o powierzchni 1765 km² zamieszkiwany przez 78232 mieszkańców.

Ustawowe zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizowane są wielopłaszczyznowo poprzez komórki organizacyjne Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Szczecinku: Higieny Żywności, Żywności i Przedmiotów Użytku, Higieny Komunalnej, Higieny Pracy, Higieny Dzieci i Młodzieży, Epidemiologii, Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, Nadzoru Zapobiegawczego.

Nadzorowane obiekty kontrolowane były zgodnie z wymogami zawartymi w obowiązujących procedurach i instrukcjach systemu zarządzania, w oparciu o tworzony corocznie na podstawie Wytycznych Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego „Plan zasadniczych przedsięwzięć”, w którym określony jest cel, główne kierunki działania i zasadnicze zamierzenia przyjęte do realizacji na dany rok dla poszczególnych komórek organizacyjnych, harmonogram nadzoru nad obiektami oraz planem pobierania próbek.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego podległego terenu, działalność kontrolno – represyjna w 2019 r. przedstawiała się następująco:

✓ liczba kontroli i wizytacji	- 1725
✓ liczba decyzji merytorycznych	- 282
✓ liczba postanowień	- 24
✓ liczba decyzji płatniczych	- 106 na kwotę 12738,17 zł
✓ liczba mandatów	- 15 na kwotę 3400,00 zł

Rozpatrzone 55 wniosków i skarg interwencyjnych od mieszkańców miasta Szczecinek i mieszkańców Powiatu Szczecinek. W wyniku przeprowadzonych przez pracowników Inspekcji kontroli interwencyjnych 41 skarg okazało się bezzasadnych, 9 skarg było uzasadnionych natomiast 5 spraw przekazano do innych kompetentnych instytucji. Najczęściej zgłaszana problematyka skarg i interwencji to:

- ✓ niewłaściwa jakość zdrowotna środków spożywczych;
- ✓ nieprzestrzeganie warunków higieniczno – sanitarnych w placówkach obrotu żywnością;
- ✓ niewłaściwe warunki sanitarno – higieniczne w placówkach małej gastronomii;
- ✓ niewłaściwa jakość wody pitnej;
- ✓ niewłaściwy stan i złe umiejscowienie urządzeń na placach zabaw dla dzieci;
- ✓ niewłaściwe warunki sanitarno – higieniczne w placówkach opiekuńczych;

W pionie Higieny Żywności, Żywności i Przedmiotów Użytku w 2019 r. realizowano zaplanowane zadania i zamierzenia w kierunku nadzoru nad prawidłowymi warunkami produkcji i obrotu żywnością we wszystkich zakładach produkcyjnych i żywienia zbiorowego oraz nad prawidłowymi warunkami wprowadzania do obrotu handlowego żywności. Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego realizowano plan poboru próbek w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu. Kontrolowano zasady wprowadzania do obrotu

handlowego materiałów do kontaktu z żywnością, prowadzono nadzór nad kosmetykami ze szczególnym zwróceniem uwagi na zgodność znakowania kosmetyków z obowiązującymi przepisami prawa. Kontynuowano nadzór nad realizacją systemu kontroli wewnętrznej w nadzorowanych zakładach, oceniano stopień wdrożenia Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP), Systemu Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli HACCP. W ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnienia Zwierząt – RASFF, identyfikowano i szacowano zagrożenia ze strony żywności o niewłaściwej jakości zdrowotnej. W porozumieniu z Państwową Inspekcją Weterynaryjną w ramach przeciwdziałania i zapobiegania szerzeniu się ASF, prowadzono kontrole wspólne, wprowadzania do obrotu oraz utylizacji wyrobów pochodzenia zwierzęcego. Ważnym elementem w działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinku było uczestnictwo w dopuszczaniu do użytku obiektów nowo wybudowanych, zmodernizowanych, adaptowanych w całości lub części do działalności w zakresie produkcji, przetwórstwa lub sprzedaży środków spożywczych. Przeprowadzone kontrole urzędowe w zakresie bezpieczeństwa żywności od wielu lat są regularne na każdym etapie produkcji, przetwarzania i dystrybucji żywności, bez wcześniejszego informowania podmiotów o zamierzonej kontroli, zgodnie z udokumentowanymi procedurami, tak aby osiągnąć zamierzone cele Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/625 z dnia 15 marca 2017r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin co pozwala na wydawanie decyzji w sprawie zatwierdzania, warunkowego zatwierdzania, przedłużania warunkowego zatwierdzania, zawieszania zatwierdzenia, cofnięcia zatwierdzenia zakładów działających w sektorze spożywczym (w tym środków transportu żywności) podlegających urzędowej kontroli.

W pionie Higieny Komunalnej kontynuowano nadzór nad obiektami użyteczności publicznej tj. obiektami świadczącymi usługi noclegowe, usługi fryzjersko – kosmetyczne, miejscami służącymi do wypoczynku i rekreacji, ponadto, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) prowadzono monitoring jakości wody. Pod stałym nadzorem były baseny kąpielowe a w sezonie letnim kąpieliska oraz miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli funkcjonujące na podległym terenie.

W pionie Higieny Pracy kontynuowano nadzór nad zakładami pracy. Przeprowadzono kontrole pod kątem przestrzegania przepisów dotyczących wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy oraz warunków środowiska pracy. Celem sprawowanego nadzoru jest ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem środowiskowych czynników szkodliwych i uciążliwych oraz zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

W pionie Higieny Dzieci i Młodzieży nadzorem objęto placówki oświatowo-wychowawcze oraz placówki wypoczynku letniego i zimowego. Realizowano zaplanowane zadania i zamierzenia w celu egzekwowania właściwych warunków sanitarno-higienicznych podczas pobytu dzieci i młodzieży w placówkach, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W pionie Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia kontynuowano programy zdrowotne z lat poprzednich jak i nowo wprowadzane zmierzające do podniesienia kultury zdrowotnej społeczeństwa. Edukacja zdrowotna kierowana była do ogółu społeczeństwa i wszystkich grup wiekowych. Inicjowano, koordynowano i przeprowadzano w szerokiej współpracy środowiskowej działania dotyczące następujących zagadnień:

- profilaktyka nikotynowa i zażywanie substancji psychoaktywnych,

- profilaktyka HIV/AIDS i chorób zakaźnych,
- profilaktyka nadwagi i otyłości,
- profilaktyka chorób nowotworowych i chorób układu krążenia.

Promowano zasady zdrowego stylu życia, aktywność fizyczną i racjonalne odżywianie. Realizowano przedsięwzięcia oparte na programach ogólnopolskich, regionalnych, lokalnych jak również odnoszących się do konkretnych środowisk. Prowadzono działania profilaktyczne i informacyjne podnoszące wiedzę i świadomość społeczną na temat wpływu narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych na funkcjonowanie organizmu ludzkiego

W pionie Epidemiologii podejmowano czynności zmierzające do powstrzymania procesu epidemicznego w zakresie chorób zakaźnych i pasożytniczych występujących na podległym terenie poprzez przeprowadzanie wnikliwych dochodzeń epidemiologicznych, unieszkodliwianie źródła zakażenia, przecięcie dróg szerzenia się chorób oraz wzmocnienie odporności osób wrażliwych na zakażenie. Ponadto kontynuowano nadzór nad placówkami lecznictwa otwartego i zamkniętego w odniesieniu do wymogów obowiązującego prawa. Realizując zadania związane z zapobieganiem i zwalczaniem chorób zakaźnych u ludzi, kontynuowano nadzór nad czynnym uodpornieniem populacji w ramach Programu Szczepień Ochronnych. Podejmowano również działania wobec osób uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych.

Ważnym elementem w działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinku w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest uczestnictwo w uzgadnianiu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Miasta i Powiatu Szczecineckiego, uczestniczenie w postępowaniu w sprawie oddziaływania na środowisko inwestycji mogących znacząco pogorszyć stan środowiska, uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, dotyczących budowy i zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych (obiekty przemysłowe, służby zdrowia, oświaty i wychowania, użyteczności publicznej, usługowe różnego przeznaczenia), uczestniczenie w odbiorach obiektów budowlanych różnego przeznaczenia, dokonywanie odbiorów aptek, zakładów kosmetycznych, fryzjerskich oraz innych lokali usługowych. Stanowiska organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne które dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania przestrzennego terenu.

Sprawowanie bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz planowania i realizacji inwestycji właściwego stanu sanitarno – higienicznego i zdrowotnego w obiektach w taki sposób, aby w trakcie eksploatacji obiektów nie powodowały one zagrożeń i uciążliwości dla zdrowia ludzi.

Przeprowadzona analiza wyników działań nadzorowych na terenie miasta i powiatu wskazuje, że stan bezpieczeństwa sanitarnego ulega stałej poprawie. Nadal jednak stwierdza się negatywne zjawiska w sferze sanitarno-higienicznej, co świadczy o konieczności prowadzenia stałego, systematycznego nadzoru obejmującego działania prewencyjne, monitoringowe i naprawcze. W związku z tym w trybie pilnym były podejmowane wszelkie działania kontrolno – represyjne w przypadku wnoszonych przez mieszkańców, a także przez instytucje próśb i wniosków o interwencję w przypadku stwierdzenia niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych w obiektach użyteczności publicznej lub zagrożenia bezpieczeństwa żywności.

II. ZAGADNIENIA Z ZAKRESU EPIDEMIOLOGII

Sekcja Epidemiologii prowadzi działalność przeciwepidemiczną i zapobiegawczą w zakresie chorób zakaźnych, nadzoruje realizację systemu szczepień ochronnych, sprawuje nadzór nad przestrzeganiem przepisów prawa dotyczących standardów higieniczno-sanitarnych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą oraz zasad profilaktyki zakażeń szpitalnych.

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHORÓB ZKAŹNYCH

Inspekcja Sanitarna podejmuje działania w celu zapobiegania szerzenia się chorób zakaźnych. Dla oceny sytuacji epidemiologicznej monitoruje się ich występowanie. Monitorowanie w powiecie szczecineckim poparte jest rzetelnym nadzorem epidemiologicznym realizowanym poprzez analizę zgłaszanych przypadków zachorowań i podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne przy wykorzystaniu aktualnych definicji chorób zakaźnych opracowanych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego. Obserwowany w ostatnich latach spadek zachorowań na większość chorób zakaźnych nie zmienia faktu, że choroby te nadal pozostają poważnym problemem zdrowotnym i epidemiologicznym. Do właściwego rozpoznania sytuacji epidemiologicznej konieczna jest przede wszystkim dalsza poprawa w zakresie zgłaszalności podejrzeń zachorowań na choroby, która jest podstawą prowadzenia właściwego nadzoru epidemiologicznego. Zgłaszalność chorób zakaźnych i zakażeń była prowadzona zgodnie z Ustawą z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi art.27 ust.1 i ust.2, który mówi, że „lekarz lub felczer, który podejrzewa lub rozpoznaje zakażenie, chorobę zakaźną lub zgon z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej określonej na podstawie ust. 9 pkt. 1, ma obowiązek, w ciągu 24 godzin od momentu rozpoznania lub powzięcia podejrzenia zakażenia, choroby zakaźnej lub zgonu z powodu choroby zakaźnej, zgłoszenia tego faktu państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu właściwemu dla miejsca rozpoznania zakażenia”.

Sekcja Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej realizuje zadania, które mają na celu zapobieganie powstawaniu chorób zakaźnych w szczególności poprzez:

- weryfikację i klasyfikację przypadków zachorowań zgodnie z „Definicjami przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego”;
- podejmowanie działań przeciwepidemicznych związanych z występowaniem chorób zakaźnych, zakażeń i zatruc pokarmowych u ludzi oraz zakażeń szpitalnych;
- nadzorowanie wykonawstwa szczepień ochronnych oraz gospodarki preparatami szczepionkowymi, wdrażanie programów naprawczych w zakresie podniesienia stanu zaszczepienia populacji podlegającej szczepieniom ochronnym;
- nadzór nad jednostkami udzielającymi świadczeń zdrowotnych w zakresie stanu sanitarno-higienicznego i wdrażania standardów postępowania przeciwepidemicznego;
- stosowanie i aktualizowanie procedur i instrukcji dotyczących możliwości wystąpienia szczególnie niebezpiecznych chorób zakaźnych;
- współpracę z organami administracji publicznej, służbami i inspekcjami w zakresie nadzoru nad chorobami zakaźnymi i zakażeniami.

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych.

Ocena sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie szczecineckim została sporządzona w oparciu o zgłoszone do PSSE w Szczecinku wybrane choroby zakaźne zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi (Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t.j. Dz. U. z 2018r., poz. 151 z późn. zm.). Do tutejszej Stacji w roku 2019 wpłynęło **589** zgłoszeń zachorowań na choroby zakaźne z czego 136 wymagało hospitalizacji, przeprowadzono 203 dochodzenia epidemiologiczne.

Tabela 1: Sytuacja epidemiologiczna zachorowań i zapadalności na choroby zakaźne na terenie powiatu za rok 2019r. (tabela).

LP	JEDNOSTKA CHOROBY	LICZBA ZACHOROWAŃ	HOSPITALIZACJA	WSKAŹNIK ZAPADALNOŚCI NA 100 TYS. MIESZKAŃCÓW
1.	Salmonellozy – zatrucia pokarmowe	5	1	6,29
2.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridium difficile	3	3	3,78
3.	Zakażenie jelitowe wirusowe -rotawirusyA08	46	45	5,79*
4.	Zakażenie jelitowe wirusowe - norowirusy	13	13	1,63*
5.	Wirusowe zakażenia jelitowe inne określone	21	21	2,64*
6.	Wirusowe zakażenia jelitowe inne nieokreślone	2	2	0,25*
7.	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 A 08.0-4	45	45	5,66*
8.	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe	28	22	35,25
9.	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe u dzieci do lat 2	17	16	2,14*
10.	Płonica	82	1	103,22
11.	Krztusiec	12	3	15,11
12.	Choroba meningokokowa inwazyjna	1	1	1,26
13.	Wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych inne określone i nieokreślone	2	2	2,52
14.	Bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych nieokreślone	1	1	1,26
15.	Róża	5	0	6,29
16.	Borelioza z Lyme	24	12	30,21
17.	Styczność i narażenia na wściekłość-potrzeba szczepień	16	2	20,14
18.	Ospa wietrzna	328	4	412,9
19.	Wirusowe zap. Wątroby typu B przewlekłe	2	0	2,52
20.	Wirusowe zap. Wątroby typu C przewlekłe	1	1	1,26
21.	Nieokreślone wirusowe zapalenie wątroby	1	1	1,26
22.	Nowo wykryte zakażenia HIV	1	1	1,26
23.	Świnka	3	0	3,78
24.	Grypa	5	5	6,29
25.	Zatrucia grzybami	1	1	1,26

*wskaźnik liczony na 10 tys.

1.1 Zatrucia i zakażenia pokarmowe

Zatrucia i zakażenia pokarmowe wywołane są przez spożycie zanieczyszczonej drobnoustrojami żywności lub wody. Zgodnie z Dyrektywą Unijną za ognisko zbiorowego zatrucia i zakażenia pokarmowego uważa się zachorowanie 2 i więcej osób po spożyciu tej samej żywności, w tym samym czasie w określonym środowisku. Zatrucie pokarmowe to zachorowanie o objawach żołądkowo – jelitowych, przyczyną może być spożycie wody lub żywności skażonej patogennymi mikroorganizmami. Surowce spożywcze mogą być skażone pierwotnie albo wtórnie (przez osoby chore lub nosiciele biorących udział w produkcji, transporcie, magazynowaniu, dystrybucji i przygotowaniu żywności), patogeny mogą również ulec namnożeniu w wyniku niewłaściwego przechowywania produktów. Najczęściej

przebiegają pod postacią ostrego nieżytu żołądkowo – jelitowego. Przebieg i nasilenie choroby jest różny i zależy od ilości i zjadliwości czynnika chorobotwórczego oraz wrażliwości osobniczej organizmu. Bakteryjne zatrucia pokarmowe najczęściej wywołane są przez Salmonellę, gronkowca złocistego (*Staphylococcus aureus*) wytwarzającego enterotoksyny, pałeczki *Escherichia coli*, *Shigella*. Wśród zarejestrowanych w 2019 r. zatruc/zakażeń żołądkowo – jelitowych przyczyną 1 zachorowania były bakterie *Salmonella enteritidis*, (w roku 2018r. 17 salmonelloz). Podczas badań osób ze styczności lub do celów sanitarno – epidemiologicznych, odnotowano 4 nosicieli (w 2018 – 18). Odnotowano 3 przypadki zakażenia *Clostridium difficile* potwierdzone badaniami mikrobiologicznymi (w 2018r. 3 przypadki).

Wśród wirusowych zatruc/zakażeń żołądkowo – jelitowych, zarejestrowano 46 przypadków zakażeń wywołanych przez rotawirusy (w 2018r. 82 przypadków), 21 – przez adenowirusy (9 w 2018r.) oraz 28 przypadków biegunki o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (BNO) – 28 w 2018r., 13 – przez norowirusy (w 2018r. – 23 przypadki) i 2 przypadki zakażenia jelitowego innego o nieokreślonej etiologii. Odnotowano 45 przypadków wirusowych zakażeń jelitowych u dzieci do lat 2 (w 2018r. – 47).

W 2019r. na terenie powiatu szczecineckiego odnotowano 1 przypadek podejrzenia zatrucia grzybami. Przypadek dotyczył kobiety, która przygotowała sobie potrawę z grzybów zerwanych przez syna. Była ona hospitalizowana w Oddziale Chorób zakaźnych, Hepatologii i Transplantacji Wątroby w Samodzielnym Publicznym Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Szczecinie, gdzie rozpoznano ostrą niewydolność wątroby – podejrzenie zatrucie muchomorem sromotnikowym bez potwierdzenia. Chora została wyleczona. Badanie nie wykazało obecności amanityny.

Ze **138** zarejestrowanych przypadków zakażeń i zatruc pokarmowych, **107** przypadków było diagnozowanych i leczonych w warunkach szpitalnych.

1.1.1 Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową, które wystąpiły w okresie od 01.01.2019r. do 31.12.2019r.

W okresie sprawozdawczym nie zarejestrowano ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową.

1.2 Decyzje administracyjne wydane w 2019r. na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi

W roku 2019, zgodnie z art. 5 ust.1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. *o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi* (t.j. Dz. U. 2018 poz. 151 z późn. zm.) nie wydawano decyzji administracyjnych nakazujących osobom podejrzanym lub chorym, u których rozpoznano zakażenie lub zachorowanie na chorobę zakaźną poddanie się: badaniu, leczeniu, hospitalizacji, izolacji, bądź kwarantannie.

1.3 Wirusowe zapalenia wątroby

Wirusowe Zapalenie Wątroby potocznie nazywane „żółtaczką” lub „żółtaczką zakaźną” to choroba wywoływana przez jeden z kilku obecnie znanych wirusów hepatotropowych (hepatocytów). Objawy chorobowe występujące w przebiegu WZW są podobne we wszystkich typach WZW niezależnie od wywołującego je wirusa. Wirusowe zapalenia wątroby to dzisiaj jeden z wiodących problemów epidemiologicznych w zakresie chorób zakaźnych oraz zdrowia publicznego. Nadal wśród wirusów pierwotnie hepatotropowych największy problem epidemiologiczny stanowi wirus zapalenia wątroby typu C.

1.3.1 Wirusowe zapalenie wątroby typu „A”

Na terenie powiatu w 2019 roku nie odnotowano zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu A.

1.3.2 Wirusowe zapalenie wątroby typu „B”

W 2019r. zgłoszono 2 przypadki zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu „B”. Osoby chorujące to mężczyźni w wieku 23 i 47 lat z terenu wiejskiego i miejskiego. Przypadki nie wymagały hospitalizacji – brak objawów chorobowych, zgłoszono jako dodatni czynnik chorobotwórczy. Zostali zarejestrowani jako nosiciele.

1.3.3 Wirusowe zapalenie wątroby typu „C”

Aktualnie spośród wirusów pierwotnie hepatotropowych, wirus zapalenia wątroby typu C stanowi największy problem epidemiologiczny. Do zakażenia wirusem typu C dochodzi poprzez naruszenie ciągłości tkanek zarówno w celach medycznych jak i niemedycznych np. w czasie zabiegów operacyjnych i stomatologicznych, zabiegów endoskopowych, w czasie wykonywania tatuażu, przekłuwania uszu. Rzadkie ujawnianie się ostrej fazy zakażenia HCV powoduje trudności w rozpoznaniu choroby, w związku z czym często wirusowe zapalenie wątroby typu C rozpoznawane jest w okresie zmian przewlekłych, które w konsekwencji mogą prowadzić do marskości i raka pierwotnego wątroby. Ponadto brak szczepionki przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu C uniemożliwia podniesienie odporności populacji.

W porównaniu do roku 2018 w którym odnotowano 2 przypadki zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu „C”, liczba zgłoszeń w 2019r. wyniosła 1. Osobę chorującą stanowiła kobieta w wieku 36 lat (z terenu wiejskiego), przypadek wymagał hospitalizacji. Aktualnie w rejestrach tutejszej Stacji figuruje 623 nosiciele hepatotropowych wirusów wątroby w tym:

- 451 – nosiciele HBV
- 168 – nosiciele HCV
- 4 – nosiciele HCV i HBV

1.4 Grypa sezonowa i zakażenia grypopodobne

Nadzór epidemiologiczny nad grypą prowadzony jest przez cały rok, z nasileniem w miesiącach od września do kwietnia. W tym czasie notuje się zwiększoną liczbę zachorowań w Polsce. Rejestracja zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę prowadzona była na podstawie sprawozdań MZ-55 otrzymywanych od podmiotów leczniczych, na podstawie których sporządzano sprawozdania.

W 2019 roku na terenie powiatu szczecineckiego zarejestrowano 8084 przypadki podejrzeń zachorowań na grypę sezonową i zakażenia grypopodobne. Najliczniejszą grupą chorującą stanowią osoby między 15 a 64 rokiem życia (3701 osób) i osoby w wieku 5 a 14rż (1843 osoby). Hospitalizowanych z uwagi na problemy oddechowe było 45 osób z czego 18 dzieci w wieku od 0 – 14, 11 osób w wieku od 15 do 64 i 16 osób w wieku 65 i więcej lat życia. Jedna osoba powyżej 64 r.ż. była hospitalizowana z powodu objawów ze strony układu krążenia.

Porównując do roku poprzedniego, nieznacznie spadła liczba zachorowań o ok 1800 przypadków.

W roku 2019 odnotowano 2 zachorowania potwierdzonej grypy typu A i 1 zachorowanie grypy typu B, a także 2 zachorowania świńskiej grypy typu AH1N1. Grypa została potwierdzona na podstawie objawów klinicznych i po wykonaniu badań wirusologicznych, wykryto powyższe wirusy. Powyższe przypadki były hospitalizowane w izolacji i nie stanowiły zagrożenia dla pozostałych pacjentów. Przypadki z potwierdzoną grypą świńską nie stanowiły zagrożenia dla społeczeństwa z uwagi na długotrwałe choroby przewlekłe występujące u tych osób, w związku z czym nie miały one kontaktu z szerszą grupą społeczną.

1.5 Choroby wieku dziecięcego.

Wiele powszechnych wcześniej chorób dziecięcych dzięki szczepieniom obecnie występuje coraz rzadziej. Często też mają łagodniejszy przebieg. Niektóre tj. odra, świnka, różyczka, ospa wietrzna mogą stanowić, jak każda wirusowa choroba, zagrożenie powikłaniami. Choroby wieku dziecięcego, przeciwko którym od lat prowadzone są szczepienia ochronne, tj. poliomyelitis, odra, błonica i tężec noworodków nie występują na terenie powiatu szczecineckiego. Wśród pozostałych jednostek zaliczanych do tej grupy dostrzegalna jest wyraźna okresowość ich występowania. W roku sprawozdawczym mimo prowadzenia szczepień ochronnych przeciw krztuścowi, odnotowano zachorowania wśród dzieci.

1.5.1 Odra.

Odra to ostra wirusowa choroba zakaźna, jedna z najbardziej zaraźliwych chorób wirusowych. Wywołują ją paramyxowirusy. Jedynym źródłem zakażenia jest chory człowiek. Choroba u dorosłych ma zwykle cięższy przebieg niż u dzieci i zdarza się coraz częściej. Na terenie powiatu w 2019 roku nie odnotowano żadnych zachorowań na odrę.

1.5.2 Ostre porażenia wiotkie u dzieci do 14 r.ż.

Definicja przypadku ostrego porażenia wiotkiego (OPW) obejmuje każde zachorowanie dziecka w wieku poniżej 15 r.ż. z osłabieniem mięśni szkieletowych. Kontrola przypadków OPW zalecana przez WHO uwzględnia: zapalenia wielonerwowe w tym zespół Guillaina-Barrégo, poprzeczne zapalenie rdzenia, neuropatie pourazowe oraz inne OPW u dzieci w wieku poniżej 15 r.ż. z wyłączeniem izolowanego porażenia nerwu twarzonego. Skuteczny nadzór nad ostrymi porażeniami wiotkimi jest jednym z kluczowych działań mających na celu potwierdzenie lub wykluczenie występowania dzikich szczepów wirusa polio na danym terenie.

Na terenie powiatu szczecineckiego w 2019 roku nie odnotowano żadnych zachorowań na ostre porażenia wiotkie u dzieci do 14 r.ż.

1.5.3 Krztusiec.

Krztusiec (koklusz) to ostra choroba zakaźna dróg oddechowych, wywołana przez Gram-ujemną bakterię o nazwie Bordetella pertusis. Najczęściej występuje u niemowląt i małych dzieci (0 – 4 r.ż.). Obecnie w Polsce zaobserwowano ponowne zwiększenie liczby zachorowań na krztusiec wśród młodzieży i wcześniej szczepionych dorosłych, co może być spowodowane zanikaniem swoistej odporności.

Na terenie powiatu szczecineckiego w 2019 roku odnotowano 13 zachorowań na krztuśca – 8 przypadków wśród dzieci do 15 r.ż. i 5 przypadki u osób dorosłych. Wszystkie zachorowania były potwierdzone bakteriologicznie.

1.5.4 Ospa wietrzna.

Ospa wietrzna to choroba zakaźna wywołana przez wirusa ospy wietrznej i półpaśca (Varicella-zoster virus). Źródłem zakażenia jest chory człowiek. Choroba jest niezwykle zaraźliwa u dzieci i najczęściej przebiega łagodnie, jednak ostatnio obserwuje się zwiększenie liczby zachorowań wśród młodzieży i osób dorosłych, u których przebieg zakażenia jest cięższy z większym odsetkiem powikłań. Wirus wywołujący chorobę szerzy się drogą kropelkową poprzez kontakt bezpośredni oraz kontakt pośredni przez przedmioty świeżo zanieczyszczone materiały z nosa, gardła oraz wykwitów skórnych chorej osoby. Obecnie w Polsce szczepienie p/ospie zalecane są osobom, które nie chorowały na ospę wietrzną i nie zostały wcześniej zaszczepione w ramach szczepień obowiązkowych albo zalecanych oraz kobietom planującym zajście w ciążę, które nie chorowały wcześniej na ospę wietrzną. Natomiast obowiązkowym, bezpłatnym szczepieniem, zgodnie z aktualnie obowiązującym

Programem Szczepień Ochronnych, poddawane są osoby narażone w sposób szczególny na zakażenie, są to dzieci do ukończenia 12 roku życia: z upośledzeniem odporności, o wysokim ryzyku ciężkiego przebiegu choroby, z ostrą białaczką limfoblastyczną w okresie remisji, zakażone HIV, przed leczeniem immunosupresyjnym lub chemioterapią oraz dzieci do ukończenia 12 roku życia z otoczenia tych osób, które nie chorowały na ospę wietrzną.

Odnotowano nieznaczny spadek zapadalności na ospę wietrzną w porównaniu do 2018 roku (426 przypadków). Ogółem w 2019 roku w powiecie szczecineckim odnotowano 328 zachorowań. Stwierdzono 160 zachorowań wśród płci żeńskiej i 168 zachorowań wśród płci męskiej. Populację zachorowań stanowią grupy: 0 rż (7), od 01rż do 04rż (108), od 05rż do 09rż (155), od 10rż do 14rż (37), od 15rż do 19rż (5), od 20rż do 24rż (2), od 25rż do 29rż (3) i powyżej 30rż (11). 169 zachorowań wystąpiło na terenie miejskim i 159 zachorowań na terenie wiejskim. 4 przypadki zachorowania wymagały hospitalizacji.

1.5.5 Różyczka.

Różyczka jest wirusową chorobą zakaźną. Jedynym rezerwuarem wirusa jest człowiek. Podatność na zakażenie jest powszechna. Najczęściej na różyczkę chorują dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, ale chorować mogą także osoby dorosłe. Różyczka u dzieci ma zwykle przebieg łagodny. Powikłania są bardzo rzadkie, jednak zachorowanie na różyczkę u kobiet w ciąży, zwłaszcza w pierwszych 16 tygodniach, może być przyczyną poronienia, zgonu płodu lub porodu przedwczesnego oraz licznych wad wrodzonych. W Polsce szczepienie przeciwko różyczce, zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych, jest obowiązkowe i wykonuje się je łącznie ze szczepieniem przeciwko śwince i odrze (szczepionka skojarzona). Pierwsze szczepienie wykonuje się u dzieci w 13-14 miesiącu życia.

Na terenie powiatu szczecineckiego w 2019 roku nie odnotowano zachorowań na różyczkę.

1.5.6 Nagminne zapalenie przyusznic – świnka.

Świnka jest ostrą chorobą wieku dziecięcego, wywoływaną przez wirus z rodziny Paramyxoviridae. Jedynym rezerwuarem wirusa są ludzie. Wirus ten przenosi się z człowieka na człowieka przez bezpośredni kontakt oraz drogą kropelkową. Może przenosić się też przez przedmioty zanieczyszczone śliną osób chorych.

W minionym roku odnotowano 3 zachorowania na świnkę: u 4-letniego chłopca; u 9-letniego chłopca oraz 19-letniej dziewczyny. Wszystkie osoby pochodzą z terenów wiejskich i zostały zaszczipione 1 dawką szczepionki p/śwince. Zachorowania te nie wymagały hospitalizacji.

1.5.7 Płonica.

Płonica jest ostrą chorobą zakaźną wywołaną przez bakterię paciorkowca grupy A, wywołującego m.in. anginę. Źródłem zakażenia jest chory na zakażenie paciorkowcowe, w tym anginę lub płonicę, ozdrowieniec lub nosiciel paciorkowca.

W 2019 roku na terenie powiatu szczecineckiego odnotowano znaczny wzrost zachorowań na płonicę. Zarejestrowano 82 przypadki zachorowań (w 2018 r. 24), z czego 31 przypadków wśród populacji żeńskiej, a 29 wśród populacji męskiej. Zachorowania te dotyczyły dzieci w grupie wiekowej od 0 do 14 lat (81 dzieci) i 1 osoby dorosłej. Jedno zachorowanie wymagało hospitalizacji.

1.6 Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i/lub mózgu.

Stan zapalny wywołany przedostaniem się drobnoustrojów do płynu mózgoworodzeniowego (PMR), obejmujący opony pajęczą i mięką oraz przestrzeń podpajęczynówkową. Czynnikiem etiologicznym tego schorzenia mogą być zarówno bakterie, wirusy i grzyby. Najczęstszą przyczyną bakteryjnego ropnego zapalenia opon są

meningokoki, pneumokoki, paciorkowce i gronkowce, u dzieci również pałeczka *Haemophilus influenzae*.

1.6.1 Bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i/lub mózgu.

Na terenie powiatu w 2019 roku odnotowano 1 zachorowanie na bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu.

1.6.2 Wirusowe zapalenie opon mózgowych.

Na terenie powiatu w 2019 roku odnotowano 2 przypadki zachorowań na wirusowe zapalenie opon mózgowych.

1.6.3 Wirusowe zapalenie mózgu.

W roku 2019 nie odnotowano zachorowań na wirusowe zapalenie mózgu.

1.7 Inwazyjna choroba meningokokowa.

Meningokoki są częstą przyczyną zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych lub sepsy (posocznicy), które występują pod wspólnym mianem inwazyjnej choroby meningokokowej. Zakażenie meningokokowe jest wywoływane przez bakterie dwoinki zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, zwane również meningokokami (*Neisseria meningitidis*). Bakterie te występują w jamie nosowo-gardłowej u zdrowych osób (nosicieli), nie powodując żadnych dolegliwości ani objawów. Do zakażenia dochodzi na skutek kontaktu podatnej osoby z bezobjawowym nosicielem lub osobą chorą. Najczęściej chorują dzieci w wieku od 3 miesięcy do 1 roku życia. Choroba stanowi bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia.

Na terenie powiatu w 2019 roku odnotowano 1 zachorowanie inwazyjnej choroby Meningokokowej – posocznica meningokokowa i meningokokowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych u niespełna 5 miesięcznej dziewczynki z terenu miasta Szczecinek. Zachorowanie wystąpiło w I kwartale. U 23 osób z bezpośredniego kontaktu z chorym zastosowano chemioterapię. Zachorowanie wymagało hospitalizacji.

1.8 Borelioza z Lyme.

Borelioza z Lyme jest chorobą zakaźną, wywołaną przez bakterie – *Borrelia burgdorferi*. Najbardziej narażone na tę chorobę są osoby mieszkające w pobliżu terenów leśnych. Od kilku lat obserwowany jest wzrost zachorowań na boreliozę w Polsce. Przyczyny wzrostu upatruje się w ciągłej zmianie zasięgu bytowania kleszczy, zmianami klimatu, a co za tym idzie, wydłużeniem się okresu żerowania. Na wzrost wykrywanej boreliozy ma fakt poprawiająca się diagnostyka, ale również wzrastająca świadomość społeczeństwa. Wzrostowy trend zachorowań utrzymuje się również w powiecie szczecineckim. W wyniku przeprowadzanych dochodzeń epidemiologicznych stwierdzono, iż w niektórych przypadkach niespecyficzne i dość długo ujawniające się w czasie objawy, spowodowały opóźnienie w zgłaszalności.

W 2019 roku odnotowano wzrost zapadalności na boreliozę w stosunku do roku poprzedniego o 7 przypadków. Łącznie zarejestrowano 24 przypadki tej choroby – 11 osób było hospitalizowanych. Chorzy na boreliozę stanowili grupę zarówno osób dorosłych: 11 mężczyzn i 12 kobiet jak i dzieci: 1 czteroletni chłopiec. Przeważająca postać boreliozy to stawowa (16), pozostała to skórna (7) oraz neuroborelioza (1). W wymienionej grupie chorych przeważającą grupą u której stwierdzono boreliozę stanowią miłośnicy grzybobrań (18 osób), pozostali to rolnicy i pracownicy leśni.

1.9 Styczność, narażenie na wściekliznę – potrzeba szczepień.

Wścieklizna to ostra choroba zakaźna ośrodkowego układu nerwowego, objawiająca się zapaleniem mózgu i rdzenia, prowadząca do śmierci. Źródłem zagrożenia mogą być wszystkie ssaki, najczęściej zwierzęta dzikie (lisy, jenoty, wilki, szczury, piżmaki, kuny, nietoperze, jeże) i zwierzęta domowe (psy, koty).

W roku 2019r. zarejestrowano 128 przypadków pokąsań w tym 32 dzieci do 14 roku życia przez zwierzęta domowe i dzikie i tyle też przeprowadzonych było dochodzeń epidemiologicznych. Do szczepień zakwalifikowano 16 osób w tym 11 osób dorosłych i 5 dzieci do 14rż.,. Były to osoby pokąsane przez nieznanne psy (4), koty (5), wiewiórkę (1), lisa (1), nietoperza (2), szczura (1), mysz polną (1), zwierzę niezidentyfikowane (1).

We wszystkich przypadkach prowadzono dochodzenia epidemiologiczne, aby ustalić stopień narażenia na wściekliznę oraz podjąć odpowiednie działania celem ochrony zdrowia i życia pokąsanych osób. W trakcie prowadzonego nadzoru epidemiologicznego współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Szczecinku.

Tabela 2: Pokąsania przez zwierzęta

ROK	2017	2018	2019
Liczba pokąsań :			
-ogółem	145	125	128
-w tym dzieci do lat 14	34	28	32
Liczba pokąsań przez poszczególne zwierzęta: PSY	115	95	93
➤ koty	26	25	27
➤ lis dziki	-	1	1
➤ nietoperz	-	2	2
➤ szczur dziki	1	-	1
➤ szczur domowy	1	-	-
➤ mysz dzika	-	-	1
➤ wiewiórka	-	1	2
➤ królik	1	-	-
➤ inne - borsuk	1	1	1
Liczba osób zakwalifikowanych do szczepień przeciw wściekliznie	17	10	16

1.10. Choroby przenoszone drogą płciową

Choroby przenoszone drogą płciową to problem powracający. Niektóre zakażenia (kiła) zaczęły pojawiać się u osób podejmujących seks bez zabezpieczenia. Ponadto infekcje przenoszone drogą płciową bardzo często występują razem z zakażeniem HIV. Doniesienia naukowe podają, że zakażenie chlamydia, HPV, HSV mogą zwiększyć kilkakrotnie ryzyko zakażenia HIV, a w przypadku kiły i rzeżączki to ryzyko jest 10 razy większe.

Tabela 3: Zachorowania na choroby przenoszone drogą płciową rok 2019

Wyszczególnienie	CHOROBY PRZENOSZONE DROGĄ PŁCIOWĄ w tym:					
	ogółem	Kiła w tym wtórna		Rzeżączka		Inne
		razem	przypadek możliwy	razem	Przypadek możliwy	chlamydie
Powiat :	0	0	0	0	0	0
W tym:						
Miasto	-	-	-	-	-	-
Wieś	-	-	-	-	-	-
Mężczyźni	-	-	-	-	-	-
Kobiety	-	-	-	-	-	-
Wg grup wiekowych:						
0 - 14	-	-	-	-	-	-
15 - 19	-	-	-	-	-	-
20 - 29	-	-	-	-	-	-
30 - 44	-	-	-	-	-	-

45 - 64	-	-	-	-	-	-
65 i więcej	-	-	-	-	-	-
Liczba osób objętych nadzorem: ogółem	0					

1.11. Gruźlica

W Polsce zapadalność na gruźlicę jest największa w starszych grupach wiekowych, natomiast gruźlica u dzieci stanowi od lat niewielki odsetek ogółu zachorowań. Dominującą grupą chorych na gruźlicę są mężczyźni w wieku średnim i podeszłym. W 95% przypadków to gruźlica płuc choć choroba może zająć każdy narząd, najczęściej układ moczowy, węzły chłonne, kości i stawy. Wywołują ją Gram-dodatnie bakterie *Mycobacterium tuberculosis* zwane pałeczkami lub prątkami Kocha. Najczęstszym źródłem zakażenia są osoby chore na gruźlicę w fazie prątkowania. Do zakażenia prątkami gruźlicy dochodzi najczęściej drogą wziewną. Prątki znajdujące się w kropelkach wykrztuszonej płwociny unoszą się w powietrzu i wysychają, tworząc tak zwane „jądra kropielek”, które są wdychane przez człowieka do dróg oddechowych. Źródłem zakażenia mogą być również chore na gruźlicę zwierzęta np. chore krowy, które wydalają prątki m. in. z mlekiem.

Tabela 4: Zachorowania na gruźlicę

Wyszczególnienie	Gruźlica				
	wszystkie postacie	w tym			innych narządów
		Płucna		niezakaźna	
		razem	zakaźna (prątkująca)		
Powiat szczecinecki			-	-	
W tym:					
Miasto	6	6	5	1	-
Wieś	1	1	1	-	-
Mężczyźni	6	6	5	1	-
Kobiety	1	1	1	-	-
Wg grup wiekowych:					
0 – 14	-	-	-	-	-
15 – 19	-	-	-	-	-
20 – 29	1	1	1	-	-
30 – 44	-	-	-	-	-
45 – 64	5	5	4	1	-
65 i więcej	1	1	1	-	-
Liczba osób objętych nadzorem: ogółem	7				

1.12. Zakażenia HIV / choroba AIDS

Zakażenie HIV oznacza, że w organizmie człowieka znajduje się wirus nabytego niedoboru (upośledzenia) odporności. Wirus mnoży się i niszczy układ odpornościowy zakażonej osoby, który po pewnym czasie przestaje chronić organizm przed chorobami. Zakażenie HIV nie daje charakterystycznych objawów. Jeśli nie zrobi się testu diagnostycznego można nawet przez 10-12 lat nie wiedzieć o tym, że uległo się zakażeniu. Osoba, która nie wie, że żyje z HIV, może zachorować na AIDS. Może też zakażać innych.

Nieleczone zakażenie HIV prowadzi do rozwoju AIDS, czyli zespołu nabytego niedoboru (upośledzenia) odporności. AIDS to końcowy etap nieleczonego zakażenia HIV. To zespół chorób atakujących osoby zakażone HIV. Zaliczamy do niego różne infekcje i typy nowotworów. AIDS występuje po wielu latach trwania infekcji HIV u osób, które o swoim zakażeniu nie wiedzą. Osoby, które wiedzą o swoim zakażeniu objęte są nowoczesną terapią antyretrowirusową, która zapobiega wystąpieniu AIDS.

W 2019 r. zarejestrowano 1 przypadek zakażenia wirusem HIV.

2. Realizacja szczepień ochronnych

Jednym z priorytetowych zadań organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej są szczepienia ochronne jako element zwalczania chorób zakaźnych. W tym zakresie PIS sprawują nadzór nad obowiązkowymi szczepieniami jako skutecznej metody profilaktyki. Dbając o zaszczepienie wszystkich podlegających temu obowiązkowi w powiecie kształtuje się odporność zbiorową populacji powiatu szczecineckiego na zachorowania.

Szczepienia ochronne prowadzone w sposób prawidłowy stanowią najważniejszy aspekt profilaktyki w wielu chorobach zakaźnych. Szczepionka to preparat biologiczny który w założeniu imituje naturalną infekcję i prowadzi do rozwoju odporności analogicznej do tej którą uzyskuje organizm w czasie pierwszego kontaktu z rzeczywistym drobnoustrojem. Skuteczność szczepionki zależy od zastosowania odpowiednich antygenów szczepionkowych oraz właściwych substancji pomocniczych, głównie adiuwantów, sposobu produkcji, sprawności układu odpornościowego szczepionej osoby oraz jej wieku, a także odpowiednio dobranego schematu szczepienia.

Uodpornienie dzieci, młodzieży i osób dorosłych w Polsce wykonywane jest w drodze realizacji Programu Szczepień Ochronnych. Program ten ogłaszany jest corocznie przez Głównego Inspektora Sanitarnego w formie komunikatu w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw zdrowia.

W 2019 r. Program Szczepień Ochronnych realizowany był prawidłowo, bez zakłóceń, dając w rezultacie wysoki odsetek zaszczepionych dzieci i młodzieży – 96%.

Szczepienia wykonywane były przez 19 świadczeniodawców w 27 gabinetach szczepień, objęto nadzorem nowy punkt szczepień w Szczecinku przy ul. Warcisława IV 14, gabinety te obejmowały swoją opieką dzieci i młodzież do 19 roku życia. Szczepienia w poszczególnych rocznikach przebiegały zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych.

W celu zapewnienia właściwych warunków przechowywania preparatów szczepionkowych, kontynuowano intensywny nadzór nad podmiotami realizującymi obowiązkowe szczepienia ochronne. Przesyłano do nadzorowanych podmiotów komunikaty Ministra Zdrowia, stanowisko Głównego Inspektora Sanitarnego, kalendarz szczepień na 2019 rok. Partnerstwo z podmiotami w tym zakresie układało się zadowalająco.

W okresie od stycznia do grudnia przeprowadzono łącznie 54 kontrole punktów szczepień sporządzając ich ocenę. We wszystkich podmiotach realizacja szczepień odbywa się zgodnie z wytycznymi Programu Szczepień Ochronnych na dany rok kalendarzowy. Karty szczepień wypełniane są prawidłowo zawierają datę i godzinę szczepienia, datę ważności szczepionki, numer i serię oraz podpis osoby wykonującej szczepienie. Każda osoba przed szczepieniem jest badana przez lekarza, co potwierdzone jest wpisem w dokumentacji medycznej pacjenta.

Podczas przeprowadzania kontroli w gabinetach szczepień szczególną uwagę zwracano na:

- ✓ wykonawstwo szczepień ochronnych
- ✓ dokumentację szczepień obowiązkowych i zalecanych
- ✓ zgłaszanie osób uchylających się od szczepień
- ✓ zgłaszanie niepożądanych odczynów poszczepiennych

- ✓ sporządzanie rocznych sprawozdań ze stanu uodpornienia oraz kwartalnych sprawozdań z zużycia szczepionek i ruchu kart uodpornienia
- ✓ warunki przechowywania i gospodarkę szczepionkami
- ✓ zachowanie łańcucha chłodniczego podczas transportu i przechowywania szczepionek
- ✓ sposób postępowania z odpadami medycznymi
- ✓ bieżący stan sanitarny w punktach szczepień.

Ponadto w trakcie kontroli prowadzono nadzór nad poprawnością i terminowością przesyłanych sprawozdań z realizacji szczepień ochronnych.

W roku 2019 nadal obserwuje się wśród rodziców narastające obawy dotyczące szczepień obowiązkowych. Niepokój ten powodują nieformalne, często niepotwierdzone informacje medialne na temat preparatów szczepionkowych. Szczególne emocje narosły wokół skojarzonej trójskładnikowej szczepionki MMR II przeciwko chorobom odra, świnka i różyczka oraz szczepionki p/ Streptococcus pneumoniae spowodowane wątpliwościami co do ich bezpieczeństwa. W związku z przypadkami uchylania się od szczepień obowiązkowych oraz wahaniem rodziców co do ich celowości, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Szczecinku (PPIS) przed wszczęciem postępowania administracyjno - egzekucyjnego w pierwszej kolejności prowadził działania informacyjne, mające na celu uświadomienie korzyści wynikających z uodpornienia dziecka przeciw chorobom zakaźnym, a także konsekwencji prawnych wynikających z odmowy poddania dziecka obowiązkowym szczepieniom. Na koniec 2019 roku zarejestrowano 25 osób uchylających się od szczepień.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, jako organ administracji publicznej sprawujący nadzór nad realizacją szczepień ochronnych, jest uprawniony w trybie przewidzianym w przepisach ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1201 z późn.zm.) do żądania w drodze egzekucji administracyjnej, wykonania obowiązku szczepień. Przepisy ww. ustawy jednocześnie nakładają na organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, jako wierzycieli obowiązku szczepień ochronnych, prawny obowiązek podejmowania wszelkich czynności zmierzających do zastosowania przewidzianych prawem środków egzekucyjnych w celu nakłonienia osoby uchylającej się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych. Organem egzekucyjnym właściwym w sprawie prowadzenia egzekucji obowiązku szczepień jest Wojewoda, do którego kierowane są wnioski. Skierowanie wniosku do Wojewody o egzekucję administracyjną obowiązku szczepień jest poprzedzone wystosowaniem do osoby uchylającej się upomnienia zawierającego wezwanie do wykonania obowiązku szczepień ochronnych z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę egzekucji administracyjnej, następnie sporządzeniem tytułu wykonawczego.

2.1 Niepożądane odczyny poszczepienne

Niepożądany odczyn poszczepienny (NOP) to nieprawidłowa reakcja organizmu występująca po podaniu szczepionki. Może być spowodowany samym działaniem szczepionki lub np. uczuleniem na którykolwiek jej składnik, nieprawidłowym podaniem szczepionki lub przypadkowo występującym w tym samym czasie czynnikiem, co szczepienie. NOP może wystąpić natychmiast lub po kilku dniach, a nawet tygodniach po wykonaniu szczepienia. W Polsce system monitorowania NOP został wprowadzony w 1996 roku i opiera się na zaleceniach Światowej Organizacji Zdrowia w zakresie monitorowania bezpieczeństwa szczepień. Ponieważ niepożądane odczyny poszczepienne stanowią element analizy bezpieczeństwa wykonania szczepień ochronnych, są one rejestrowane.

W 2019 r. zanotowano 3 łagodnie niepożądane odczyny poszczepienne (NOP). NOP-y wystąpiły po podaniu szczepionek: Synflorix (p/ pneumokokom), Tetraxim (błonica, tężec krztusiec i poliomyelitis) oraz Bexero (p/meningokokom).

3. PODSUMOWANIE I WNIOSKI:

1. Sytuacja epidemiologiczna w powiecie szczecineckim w 2019 roku nie budziła zastrzeżeń. Nie odnotowano chorób wysoce zakaźnych stanowiących bezpośrednie zagrożenie dla społeczeństwa i konieczność natychmiastowego wdrożenia procedury przeciwepidemicznej.
2. Zdecydowanie spadła liczba zachorowań spowodowanych Salmonellą, natomiast zachorowania na boreliozę utrzymują się na tym samym poziomie, co w 2018r.
3. W zakresie chorób wieku dziecięcego obserwujemy wysoki poziom zachorowań na ospę wietrzną, podobnie jak w 2018r. Wyraźnie widać zmniejszenie zachorowań na świnkę, różyczkę, co prawdopodobnie spowodowane jest szczepieniami dzieci zgodnie z kalendarzem szczepień. Mimo wysokiego odsetka zaszczepionych dzieci, zaobserwowano zachorowanie na krztuśca zarówno u dzieci, jak i u dorosłych, czego w poprzednich latach nie odnotowywaliśmy.
4. Ciągłe monitorowanie zgłoszeń podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne oraz wdrażanie działań przeciwepidemicznych ma pozytywny wpływ na zachowanie bezpieczeństwa zdrowia publicznego.
5. W 2019r. nie odnotowano zachorowań spowodowanych wirusem HAV, wywołującym wirusowe zapalenie wątroby typu A, ani na odrę, które w znacznym stopniu są zgłaszane w innych regionach Polski.
6. Podobnie jak w kraju Powiat Szczecinecki odnotowuje rodziców, którzy nie zgadzają się na obowiązkowe szczepienia ochronne swoich dzieci. We współpracy z lekarzami i pielęgniarkami szczepiącymi dzieci wnosimy wiele starań, aby podnosić świadomość rodziców mających wątpliwości odnośnie roli jaką odgrywa uodparnianie populacji za pomocą szczepień ochronnych, poprzez przekazywanie rzetelnych informacji, merytoryczną argumentację, aż do wdrożenia postępowania administracyjnego.
7. Państwowa Inspekcja Sanitarna realizując jedno z priorytetowych zadań, jakim jest zapewnienie właściwych warunków przechowywania preparatów szczepionkowych, ze szczególnym nasileniem nadzoruje podmioty realizujące obowiązkowe szczepienia ochronne. Jednocześnie prowadzi ścisły monitoring nad szczepionkami realizując zalecenia Pediatricznego Zespołu Ekspertów ds. Programu Szczepień Ochronnych przy Ministrze Zdrowia oraz Radę Sanitarno-Epidemiologiczną działającą przy Głównym Inspektorze Sanitarnym.

II. STAN SANITARNY PODMIOTÓW DZIAŁALNOŚCI LECZNICZEJ

Pracownicy Sekcji Epidemiologii realizowali zadania z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Ocenie poddawano zgodność spełnienia wymogów określonych w przepisach prawnych. Nadzorem sanitarnym objęto placówki służby zdrowia, w których podczas kontroli sprawdzano ich funkcjonalność, stan techniczny obiektów, zaopatrzenie w wodę, utrzymanie czystości powierzchni pomieszczeń, postępowanie z bielizną i odpadami medycznymi. Istotną z uwagi na bezpieczeństwo pacjentów i personelu jest ocena i egzekwowanie prawidłowości prowadzenia procesów dezynfekcji i sterylizacji. Podczas kontroli obiektów pracownicy inspekcji sanitarnej szczególną uwagę zwracali na ocenę procedur zapobiegającym zakażeniom. Nadzorem objęto również sposób prowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń chorób zakaźnych.

1. Decyzje administracyjne wydane na podmioty działalności leczniczej

W 2019r. wydano 2 decyzje administracyjne na poprawę stanu sanitarno-technicznego. W decyzjach nakazano m.in. zapewnić gładkie powierzchnie podłóg w celu łatwego mycia i dezynfekcji oraz poprawić stan higieniczny powłok malarskich ścian w pomieszczeniach wykorzystywanych przez podmioty lecznicze.

W związku z regularną częstotliwością czynności kontrolnych, które są przeprowadzane przez pracowników Sekcji Epidemiologii we wszystkich podmiotach leczniczych, przynajmniej dwa razy w roku, przedsiębiorcy mają świadomość konieczności utrzymywania swoich pomieszczeń, sprzętu, mebli we właściwym stanie technicznym i sanitarno-higienicznym, zgodnie z wdrożonymi procedurami i instrukcjami zapobiegającymi szerzenia się zakażeń i chorób zakaźnych.

W minionym roku od petentów nie wpłynęły żadne wnioski z prośbą o interwencję na niewłaściwe warunki sanitarno-higieniczne w pomieszczeniach wykorzystywanych przez podmioty prowadzące działalność leczniczą.

W związku z wydanymi decyzjami administracyjnymi wydano 2 decyzje płatnicze (dodatkowo 1 decyzja płatnicza, która dotyczyła zeszłorocznego postępowania, została wydana w styczniu 2019r.).

2. Podmioty działalności leczniczej

Pod nadzorem sanitarnym Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinku znajduje się 160 obiektów udzielających świadczeń medycznych.

2.1. Szpitale

Tabela 5 Stan aktualny liczby łóżek szpitalnych

PLACÓWKA	Ogólna liczba łóżek
Centrum Usług Medycznych DIALIZA w Szczecinku ul. Kilińskiego 7 – oddział nefrologiczny	18
Centrum Kardiologii SCANMED w Szczecinku ul. Kilińskiego 7:	12
Centrum Okulistyki Oka i Chirurgii – Oddział Okulistyczny w Szczecinku ul. Kościuszki 38B	10
Zakład Opieki Psychiatrycznej „SALUS” w Szczecinku ul. Kościuszki 38 C	30
w tym:	
Oddział psychiatryczny	29
Oddział detoksykacji	5

Na terenie powiatu istnieje również Zakład Opiekuńczo-Pielęgnacyjny oraz hospicjum stacjonarne, które świadczą usługi stacjonarne i całodobowe inne niż szpitalne.

„PATRONKA” w Szczecinku ul. Lelewela 15	Ogólna liczba łóżek
w tym:	52
Oddział opiekuńczo-pielęgnacyjny o profilu psychiatrycznym	22
Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu	33
„PATRONKA” w Szczecinku ul. Staszica 6	
Oddział opiekuńczo – pielęgnacyjny	29
Hospicjum im. Św. Franciszka z Asyżu w Szczecinku ul. Bukowa 85	15

2.1.1 Stan techniczny i funkcjonalność szpitali

W 2019r. stan techniczny szpitali będących pod nadzorem PSSE w Szczecinku nie budził zastrzeżeń. Wszystkie pomieszczenia wykorzystywane przez szpitale były utrzymywane we właściwy sposób oraz były dostosowane do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2012r., w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U. z 2019r. poz. 595).

Drogi komunikacyjne do powyższych szpitali są dostosowane dla osób niepełnosprawnych, łącznie z wejściami do budynków, a na wyższe kondygnacje zapewnione windy towarowo-osobowe. Pokoje chorych połączone są bezpośrednio z łazienkami. Wyposażenie pokoi i łazienek oraz innych pomieszczeń wykorzystywanych w szpitalach jest wystarczające, zgodne z w/w przepisami prawnymi. Wszystkie szpitale kontrolowane są przynajmniej 2 razy w roku zgodnie z wcześniej ustalonym harmonogramem. W 2019r. nie stwierdzono nieprawidłowości, nie wydano zaleceń, ani też nie podejmowano kontroli interwencyjnych.

W szpitalach oraz zakładach opiekuńczo-leczniczych w roku sprawozdawczym nie wprowadzano zmian organizacyjnych, z uwzględnieniem realizacji programu dostosowawczego, gdyż takie programy w przeszłości nie wpłynęły do tutejszej Stacji.

2.1.2 Dezynfekcja

Szpitale nie posiadają komór dezynfekcyjnych do dezynfekcji materaców. Przed zabrudzeniem na materace zakładane są pokrowce wykonane z ekolastiku. Pranie bielizny szpitalnej zlecane jest pralniom zewnętrznym – firmie „Sonia” Stanisław Pirch z siedzibą w Pile, PPHU „Bewa Plus” Beata Doboszyńska, Bogumiła Bloch z siedzibą w Przechlewie oraz Mazowieckiej Instytucji Gospodarki Budżetowej „Mazovia” z siedzibą w Warszawie – pralni w Zakładzie w Czarnem.

Wstępna dezynfekcja narzędzi wielokrotnego użycia odbywa się w oddziałach, w miejscu ich stosowania (gabinety zabiegowe lub pomieszczenia bezpośrednio przy blokach operacyjnych). Pomieszczenia te wyposażone są w zlewozmywak dwukomorowy z ciepłą i zimną wodą, pojemniki przeznaczone do wstępnej dezynfekcji zamykane pokrywą, z sitem na dnie pojemnika. Wielkość pojemnika dostosowana do ilości wsadu, ilość środka dezynfekcyjnego wystarczająca do pełnego zanurzenia użytych narzędzi. Na pojemnikach widnieje data sporządzenia środka dezynfekcyjnego oraz podpis osoby sporządzającej środek. Roztwory środków dezynfekcyjnych stosowane do wstępnej dekontaminacji narzędzi, przygotowywane są w zgodzie z opracowanymi procedurami o stężeniach według zaleceń

producenta. Przestrzegany jest minimalny czas dekontaminacji. W szpitalach i zakładach opiekuńczo-pielęgnacyjnych/hospicjum środki do dezynfekcji stosowane w oddziałach: do powierzchni dotykowych, rąk, urządzeń, narzędzi, powierzchni bezdotykowych – zgodne z przeznaczeniem o szerokim spektrum działania, obejmującym bakterie, włącznie z prątkami gruźlicy, grzyby, wirusy. Są to m.in. do rąk: Etaprobe, Promanum, N, AHD 1000, TORC, do powierzchni dotykowych: Incidin Liquid spray, Mediarine 1,08%, Aniospray Quick; do powierzchni bezdotykowych: Vircon, Mediarine 1,8%, Surfanios, Hexaquard 1%, Incidin Pro; do narzędzi: Prosept Sonic, Sekusept Active, Sekusept Plus 4%, Viruton Pre, Quatrodes Unit NF; do skóry: Octenisept, Softasept N, Skinsept Quick, Aniosgel, do dezynfekcji ścierek i nakładek na mopy – Cloviseptol 1%, do dezynfekcji urządzeń dializacyjnych – Cloviseptol 1%. Środki dezynfekcyjne przechowywane są w oryginalnych opakowaniach w pomieszczeniach do tego przeznaczonych. Pracownicy stosujący środki dezynfekcyjne odbywają szkolenia w zakresie bezpiecznego ich stosowania, a karty charakterystyki są im na bieżąco udostępniane.

Centrum Usług Medycznych „DIALIZA”, Centrum Kardiologii „SCANMED”, Centrum Okulistyki i Chirurgii Oka posiadają maceratory służące do utylizacji kaczek i basenów. Zakład Opieki Psychiatrycznej „SALUS” nie ma potrzeby stosowania basenów czy kaczek. Jeśli zajdzie taka konieczność (sporadycznie), są one poddawane myciu i dezynfekcji według opracowanej procedury. Zakład Opiekuńczo-Leczniczy „PATRONKA” posiada myjnię – dezynfektora, do mycia i dezynfekcji basenów. W hospicjum są wykorzystywane jedynie pieluchomajtki. W w/w szpitalach awaryjnie jest możliwość zastosowania basenów lub kaczek, które po użyciu będą myte i dezynfekowane środkiem: Lysoformin 3000 lub Surfanios Lemon Fresh, bądź Aniosyme.

2.1.3 Utrzymywanie bieżącej czystości

Centrum Usług Medycznych „DIALIZA”, Centrum Okulistyki i Chirurgii Oka, jak również ZOL „PATRONKA”, Zakład Opieki Psychiatrycznej „SALUS”, hospicjum stacjonarne mają zatrudniony własny personel sprzątający, który został odpowiednio przeszkolony i zapoznany z procedurami i planem higieny szpitalnej. Na wszystkich oddziałach znajduje się co najmniej jeden brudownik, w którym jest dostęp do ciepłej i zimnej wody. W pomieszczeniach tych przechowywane są środki czystości, mopy, ściereczki i wózki do sprzątania.

ZOL „PATRONKA” i Centrum Usług Medycznych DIALIZA, wyposażone są w pralko-suszarke, która służy do prania wcześniej namoczonych w środku dezynfekcyjnym mopów i ścierek. Do prania dodaje się środek piorąco-dezynfekcyjny – Stavimed.

Centrum Kardiologii „SCANMED” jako jedyny szpital posiada personel sprzątający z firmy zewnętrznej, który został przeszkolony i zapoznany z procedurami.

Nakładki z mopów oraz ściereki oddawane są do pralni firm zewnętrznych wyżej opisanych.

2.1.4 Sterylizacja

Centrum Usług Medycznych DIALIZA i Centrum Okulistyki i Chirurgii Oka posiadają swoje lokalne sterylizatornie, w wydzielonych pomieszczeniach, które mają zachowany ciąg technologiczny. Sterylizowane są wyłącznie drobne narzędzia wykorzystywane do zabiegów. Centrum Kardiologii „SCANMED”, narzędzia wielorazowego użytku, po wstępnej dekontaminacji, zostają zabezpieczone w zamykanych pojemnikach i dostarczane do Centralnej Sterylizatorni w Szpitalu w Szczecinku przy szpitalu ul. Kościuszki 38. We wszystkich szpitalach stosujących narzędzia wielokrotnego użycia, wstępną dezynfekcję. W podmiotach, w których odbywa się sterylizacja po wstępnej dezynfekcji narzędzia trafiają do pomieszczeń, w których zorganizowano mycie i dezynfekcję. Umyte w myjkach ultradźwiękowych i wysuszone, trafiają do pomieszczeń

pakowania i sterylizacji. Narzędzia pakowane są w rękawy papierowo – foliowe, a następnie sterylizowane. Pakiety są oznakowane datą sterylizacji oraz identyfikowane osobą wykonującą zabiegi dezynfekcji, mycia i sterylizacji. Pakiety wysterylizowane i oznakowane są przechowywane w przeznaczonych do tego szufladach. Okres przechowywania sterylnych pakietów jest zgodny z wytycznymi NIZP-PZH.

Każdy szpital wykonuje badania skuteczności procesu sterylizacji z częstotliwością nie mniejszą niż raz w miesiącu. Centrum Usług Medycznych DIALIZA posiada własny inkubator i bada poprawność procesu sterylizacji we własnym zakresie. W Centrum Okulistyki i Chirurgii Oka badania skuteczności sterylizacji sporalem A wykonywane są w Laboratorium WSSE/ Oddział Szczecinek z częstotliwością raz w miesiącu. Paski chemiczne wkładane są do każdego pakietu przeznaczonego do sterylizacji. Prowadzona jest archiwizacja w postaci wklejania do zeszytów wydruków z parametrów fizycznych, pasek chemiczny, spisu ilości narzędzi. Pod każdym widnieje podpis osoby przygotowującej narzędzia do sterylizacji. Osoby wykonujące powyższe czynności są przeszkolone i upoważnione.

Powyższe sterylizatornie pracują na urządzeniach – sterylizatorach parowych małych STATIM 7000 rok produkcji 2010r. Sterylizatory posiadają elektroniczny wydruk procesów sterylizacji. Nie odnotowano w minionym roku awarii autoklawów.

Zakład Opieki Psychiatrycznej „SALUS” w Szczecinku ul. Kościuszki 38 C oraz ZOL „PATRONKA” nie stosują narzędzi wielokrotnego użytku, jednakże raz na pół roku zlecają sterylizację części zestawu reanimacyjnego Centralnej Sterylizatorni w Szpitalu w Szczecinku.

W Centrum Usług Medycznych „DIALIZA” na potrzeby stacji dializ funkcjonuje stacja do uzdatniania wody. Stacja znajduje się w specjalnie do tego przeznaczonym pomieszczeniu na poziomie stacji dializ. Została ona zakupiona i zainstalowana w 2008 roku. Ostatni przegląd przeprowadzono 11.11.2018r., ostatnia kontrola Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dniu 09.10.2019r.

2.2 Zakażenia szpitalne i ocena działalności szpitalnych zespołów kontroli zakażeń szpitalnych

W 2019r. do PSSE w Szczecinku zgłoszono dwa przypadki ogniska zakażenia szpitalnego, wywołanego czynnikiem chorobotwórczym. Oba ogniska wystąpiły w Szpitalu w Szczecinku w oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii. Czynnikiem wywołującym zakażenie w jednym przypadku był *Clostridium difficile* toksyna B, natomiast w drugim – wirus grypy typu AH1N1. W każdym ognisku brało udział dwóch pacjentów. Źródłem zakażenia był pacjent hospitalizowany w oddziale OIT, natomiast prawdopodobne drogi przenoszenia to kontakt w jednej Sali z osobą zakażoną i ręce personelu oraz środowisko chorego. Pacjenci, którzy zostali zakażeni drobnoustrojami chorobotwórczymi byli w bardzo złej kondycji zdrowotnej z uwagi na choroby przewlekłe, z którymi się zmagali. Jedna z pacjentek zakażonych wirusem grypy typu AH1N1 zmarła, ale nie z powodu zakażenia czynnikiem chorobotwórczym, tylko z powodu niewydolności oddechowo-kръżeniowej spowodowanej innymi chorobami przewlekłymi. Ogniska zostały wygaszone w ciągu tygodnia od ich wystąpienia. Personel medyczny i pomocniczy został przeszkolony przez pielęgniarkę epidemiologiczną.

Szpitalne na terenie Szczecinka, w których udzielane są całodobowe świadczenia zdrowotne opracowały i wdrożyły procedury zapobiegające zakażeniom i chorobom zakaźnym, które są na bieżąco stosowane przez personel medyczny i pomocniczy. Każdy z nadzorowanych szpitali w swojej strukturze ma powołany Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych. W skład zespołów wchodzi osoby posiadające kwalifikacje zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 maja 2010r. w sprawie kwalifikacji członków zespołu kontroli zakażeń szpitalnych (tj. Dz.U. 2014.746).

Opisując szczegółowo:

DIALIZA: przewodniczący: lekarz epidemiolog, pielęgniarka epidemiologiczna, pielęgniarka oddziałowa, dyrektor ds. medycznych, kierownik ds. farmacji;

SCANMED: przewodniczący: lekarz mikrobiolog, specjalista ds. epidemiologii, diagnosta mikrobiologiczny, pielęgniarka epidemiologiczna;

SALUS: przewodniczący: lekarz psychiatra – kierownik Zakładu Opieki Psychiatrycznej, pielęgniarka epidemiologiczna (jako konsultant merytoryczny w ramach wolontariatu), pielęgniarka oddziałowa;

Centrum Okulistyki i Chirurgii Oka: przewodniczący: lekarz epidemiolog, pielęgniarka epidemiologiczna;

ZOL PATRONKA: przewodniczący: lekarz z ukończonym kursem w zakresie epidemiologii, pielęgniarka epidemiologiczna (oddziałowa).

W każdym nadzorowanym szpitalu w 2019r. zostały przeprowadzone kontrole wewnętrzne przynajmniej 2 razy przez Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych, dotyczące zasad postępowania przy zapobieganiu zakażeniom szpitalnym. Zespoły również przeprowadzają szkolenia dla zatrudnionego w szpitalach personelu medycznego i pomocniczego.

Badania w kierunku mikrobiologicznym wykonywane są przez pracowników laboratorium diagnostyki mikrobiologicznej, należącym do Szpitala w Szczecinku przy ul. Kościuszki 38. Pracownicy laboratorium posiadają wymagane kwalifikacje, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W wyżej wymienionych podmiotach leczniczych, prowadzona jest aktualizacja obowiązujących procedur przeciwepidemicznych w zakresie przestrzegania zasad poprawnego mycia i dezynfekcji rąk, postępowania z odpadami medycznymi, utrzymywania w czystości pomieszczeń i urządzeń, postępowania z narzędziami wielokrotnego użytku.

Izolatki dla pobytu pacjentów z zakażeniem i/lub chorobą zakaźną zostały zorganizowane w CUM DIALIZA, oddziale nefrologicznym oraz w ZOL PATRONKA w Szczecinku przy ul. Staszica 6, spełniające wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2012r. w *sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą* (Dz.U.2019 poz. 595). W pozostałych szpitalach w razie konieczności izolacja pacjentów odbywa się w salach chorych z wydzieleniem ich tylko dla osób z zakażeniem i/lub chorobą zakaźną. W Centrum Kardiologii SCANMED i Centrum Okulistyki i Chirurgii Oka sale chorych są bezpośrednio połączone z pomieszczeniem higieniczno-sanitarnym, w którym zapewniono prysznic oraz bezdotykowe dozowniki z środkiem dezynfekcyjnym. W Zakładzie Opieki Psychiatrycznej SALUS sala chorych, która w razie konieczności jest wykorzystywana do izolacji pacjenta, nie jest bezpośrednio połączona z pomieszczeniem higieniczno-sanitarnym, wejście do niego jest z korytarza.

W 2019r. nie przeprowadzano zabiegów dezynsekcji i deratyzacji.

3. Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie i ambulatoria

W roku 2019 pod nadzorem PPIS w Szczecinku było 43 podmioty świadczące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne. Wszystkie obiekty spełniły wymagania określone w przepisach prawnych.

Stan techniczny przychodni i poradni nie budzi zastrzeżeń, zgodny z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2012r., w *sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą*. Budynki wielokondygnacyjne posiadają windy towarowo – osobowe. W gabinetach przychodni, w których udzielane są świadczenia w zakresie ginekologii/urologii posiadają

połączenie bezpośrednio z kabiną higieny intymnej wyposażonej w niezbędne urządzenia sanitarne.

W przychodniach, ośrodkach zdrowia, poradniach i ambulatoriach, nie wprowadzono zmian organizacyjnych, z uwzględnieniem realizacji programu dostosowawczego, gdyż takie programy w przeszłości nie wpłynęły do tutejszej Stacji.

Przychodnie stosują wyłącznie sprzęt jednorazowego użytku, jedynie w przypadku zestawu do reanimacji, wielokrotnego użytku. Sterylizację zestawów do reanimacji, wykonuje centralna sterylizatornia przy Szpitalu w Szczecinku, z którą przychodnie zawarły umowy. Poradnie stomatologiczne oraz przechodnia lekarza rodzinnego SPZOZ Borne Sulino posiadają swoje podręczne sterylizatornie, w których sterylizują swoje narzędzia wielokrotnego użytku, wykorzystywane podczas specjalistycznych zabiegów.

Na terenie powiatu funkcjonują 2 laboratoria diagnostyczne oraz Terenowy Oddział Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa. Laboratoria wyposażone są w aparaturę pomiarowo – badawczą dostosowaną do rodzaju wykonywanych badań.

Podczas kontroli powyższych placówek prowadzących świadczenia zdrowotne, stan sanitarno – higieniczny nie budził zastrzeżeń. We wszystkich gabinetach lekarskich, zabiegowych, pomieszczeniach badań laboratoryjnych zapewnione są stanowiska higienicznego mycia rąk z zapewnieniem środków dezynfekcyjnych. W okresie sprawozdawczym nie wydano zaleceń. Procedury i instrukcje obowiązujące w podmiotach są na bieżąco aktualizowane, a pracownicy są z nimi zapoznawani. W placówkach tych prowadzone są kontrole wewnętrzne, przynajmniej dwa razy w roku. Czynności sprzątania wykonywane są we własnym zakresie lub przez firmy zewnętrzne, specjalizujące się w sprzątaniu.

W przypadku stwierdzenia podczas kontroli nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego lub technicznego pomieszczeń i urządzeń wykorzystywanych przez powyższe podmioty lecznicze, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Szczecinku drogą decyzji nakazuje je usunąć we wskazanym terminie. W 2019r. takich decyzji na poprawę stanu sanitarno-higienicznego lub technicznego wydano jednemu podmiotowi leczniczemu na dwa obiekty - przychodnię lekarza rodzinnego i laboratorium diagnostyczne. Nieprawidłowości, które stwierdzono nie zagrażały bezpośrednio życiu lub zdrowiu pacjentów i/lub personelowi medycznemu.

4. Indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe praktyki lekarskie, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek i położnych

Praktyki zawodowe stanowią odrębną grupę obiektów w których prowadzone są usługi lecznicze z różnych dziedzin medycyny obejmujące: indywidualne praktyki lekarskie, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie, grupowe praktyki lekarskie, indywidualne praktyki lekarzy dentystów indywidualne specjalistyczne lekarzy dentystów, grupowe praktyki lekarzy dentystów, indywidualne praktyki pielęgniarek inne praktyki zawodowe. Podczas kontroli sanitarnych oceniano zagadnienia z zakresu stosowania procedur higienicznych z uwzględnieniem czystości bieżącej pomieszczeń, dezynfekcji, sterylizacji, postępowania z bielizną i odpadami medycznymi, mycia i dezynfekcji rąk oraz stosowania preparatów antyseptycznych. Kontrola obejmowała także opracowanie i wdrożenie procedur opisujących powyższy zakres. Stan sanitarno-techniczny skontrolowanych obiektów uznano za zadawalający. Zaopatrzenie w środki do utrzymania czystości było wystarczające, a ich dobór nie budził zastrzeżeń.

Żaden z powyższych podmiotów nie wystosował wniosku o wydanie opinii o wpływie niespełnienia wymagań dotyczących pomieszczeń lub urządzeń tych podmiotów, ponieważ podmioty te dostosowały pomieszczenia i urządzenia zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2012r., w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. Gabinety stomatologiczne sterylizują narzędzia we własnym zakresie, wykonują ją sami lekarze lub

zatrudnione asystentki stomatologiczne. Zgromadzone w zamykanym i opisanym pojemniku narzędzia po namoczeniu w środku dezynfekcyjnym, zostają umyte, osuszone zgodnie z wyznaczonym ciągiem technologicznym. Następnie pakowane w torebki foliowo – papierowe i poddawane sterylizacji. Prowadzona jest kontrola procesu sterylizacji poprzez używanie wskaźników biologicznych, z różną częstotliwością (niektóre autoklawy są sprawdzane raz w miesiącu, inne raz na kwartał), wskaźnikami chemicznymi (do każdego pakietu lub do pakietu reprezentacyjnego). Rejestrowane są również zapisy ręczne lub wydruki pomiarów fizycznych. Kontroli wewnętrznej objęte są procedury medyczne obowiązujące w gabinetach. Częstotliwość zgodna z *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie zakresu, sposobu i częstotliwości prowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych*. Podczas kontroli sanitarnych podmiotów (gabinetów stomatologicznych), które same wykonują procesy sterylizacji narzędzi, pracownicy PSSE w Szczecinku pouczają osoby wykonujące te procesy, aby zwiększyły częstotliwość sprawdzania skuteczności procesów sterylizacji w autoklawach za pomocą wskaźnika biologicznego. *Ogólne Wytyczne dla wszystkich podmiotów wykonujących procesy dekontaminacji w tym sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielorazowego użytku wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności, podczas których może dojść do przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia* zaakceptowany przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny wydane w 2017 roku zalecają prowadzenie monitoringu procesów sterylizacji za pomocą biologicznych wskaźników raz w tygodniu.

W gabinetach świadczących usługi w zakresie ginekologii do badań stosowany jest sprzęt i narzędzia jednorazowego użytku, podobnie jest w gabinetach lekarzy specjalistów, czy w gabinetach usług pielęgniarstwa.

Sprzątanie pomieszczeń wykorzystywanych przez indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe praktyki lekarskie, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek i położnych wykonywane jest przez osoby z zewnątrz lub przez personel pomocniczy. W przypadku prowadzenia praktyki w budynkach usług medycznych, czynności sprzątania zapewnia dzierżawca. Sprzęt do sprzątania (mopy, miotły, ściereczki, wiadra) oraz środki czystości przechowywany jest w wydzielonych miejscach np.: szafy, pomieszczenia gospodarcze.

W powyższych podmiotach, przynajmniej dwa razy w roku przeprowadzane są kontrole wewnętrzne w odniesieniu do stosowanych procedur zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI:

1. Stan techniczny szpitali działających na terenie powiatu szczecineckiego dostosowany jest do obowiązujących przepisów Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2012r., *w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą* (Dz.U. z 2019 poz. 595). Przedsiębiorcy regularnie przeprowadzają prace odświeżania powłok malarskich ścian oraz jeśli zachodzi taka potrzeba wymiany nawierzchni podłóg w pomieszczeniach wykorzystywanych w zakresie świadczonych usług medycznych.
2. Dezynfekcja rąk personelu, narzędzi, powierzchni dotykowych i bezdotykowych przeprowadzane są za pomocą środków dezynfekcyjnych o szerokim spektrum działania. Czynności te wykonywane są zgodnie z procedurami i planami higieny ustalonymi i wdrożonymi przez placówki, które na bieżąco są aktualizowane. Personel medyczny i pomocniczy jest z nimi zapoznawany oraz z kartami charakterystyki stosowanych środków dezynfekcyjnych.
3. Procesy wstępnej dezynfekcji, mycia oraz sterylizacji sprzętu i narzędzi wielokrotnego użytku przeprowadzane są zgodnie z wytycznymi Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny. Osoby odpowiedzialne za procesy sterylizacji narzędzi są pouczane o zwiększeniu częstotliwości sprawdzania skuteczności tych procesów na pomocą biologicznych wskaźników, zgodnie z nowymi wytycznymi

NIZP-PZH. W roku sprawozdawczym zauważono poprawę w tej kwestii – większość stomatologów zwiększyło częstotliwość sprawdzania skuteczności sterylizacji.

4. Stan sanitarny działających podmiotów wykonujących świadczenia zdrowotne, nie budzi zastrzeżeń. Personel medyczny, a zwłaszcza pomocniczy wywiązuje się z obowiązku utrzymywania pomieszczeń, mebli i stosowanego sprzętu we właściwym stanie sanitarnym, zgodnie z wdrożonymi planami higieny.
5. W szpitalach zapewnia się Zespoły Kontroli Zakażeń Szpitalnych, które sprawnie działają, co odzwierciedla minimalną liczbę zgłoszeń ognisk zakażeń szpitalnych spowodowanych bakteriami lub chorobotwórczymi.
6. Stan techniczny i sanitarno-higieniczny w przychodniach, ośrodkach zdrowia, poradniach i ambulatoriach, a także w indywidualnych, indywidualnych specjalistycznych i grupowych praktykach lekarskich, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarek i położnych nie budził zastrzeżeń w minionym roku. Świadomość personelu medycznego i pomocniczego jest odzwierciedlona w dobrych zachowaniach higienicznych. Sporadycznie drogą decyzji administracyjnej wydawane są zalecenia poprawy warunków technicznych lub/i higieniczno-sanitarnych w kontrolowanych podmiotach świadczących usługi medyczne
7. Zabezpieczenie przeciwepidemiczne podmiotów leczniczych na terenie powiatu szczecineckiego można określić jako wystarczające. Placówki świadczące usługi lecznicze posiadają opracowane procedury medyczne, zwiększają asortyment stosowanego sprzętu jednorazowego użycia, przez co zwiększają bezpieczeństwo korzystającym z usług medycznych. Poprawiają warunki mycia i sterylizacji narzędzi oraz sprzętu wielokrotnego użycia, realizują wszelkie działania zapobiegające zakażeniom i chorobom zakaźnym. Nastąpiła poprawa realizacji działań w zakresie prowadzenia kontroli wewnętrznej zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

III HIGIENA ŻYWNOSCI ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Głównym celem działania sekcji Higieny Żywności Żywienia i Przedmiotów Użytku jest zapewnienie odpowiedniego bezpieczeństwa zdrowotnego żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu. Zadanie to realizowane jest poprzez prowadzenie urzędowych kontroli żywności w zakresie spełnienia obowiązujących wymagań sanitarno – zdrowotnych oraz pobieranie próbek środków spożywczych do badań laboratoryjnych. Nadzór prowadzony jest w oparciu o obowiązujące podstawy prawne, wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego oraz analizę zagrożeń w powiecie.

Prowadzone działania dotyczą:

- oceny warunków sanitarno – higienicznych i technicznych produkcji i dystrybucji sprzedaży, transportu środków spożywczych, kosmetyków oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością;
- oceny jakości zdrowotnej produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością krajowych oraz importowanych poprzez ocenę wizualną i/lub laboratoryjną, próbek żywności pobieranych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu;
- ocena sposobu żywienia;
- monitorowanie wycofanej z obrotu żywności, kosmetyków i przedmiotów użytku w ramach systemu wczesnego ostrzegania o pojawiających się produktach niebezpiecznych na rynku (system RASFF i RAPEX);
- nadzór nad produktami kosmetycznymi, w tym ocena ich znakowania;
- realizacja zamierzeń zaplanowanych corocznie w polityce przedsięwzięć dla powiatu w oparciu o wytyczne GIS.

1. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków.

W roku 2019 r. nadzorem sanitarnym objęto **957** zakłady, w tym:

- produkcji żywności – **78**
- obrotu żywnością – **649**
- żywienia zbiorowego – **206**, w tym zamkniętego – **100**
- wytwórni materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością – **1**
- obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością – **18**
- obrotu kosmetykami – **5**

W 2019 r. zgodnie z opracowanym rocznym harmonogramem kontroli oraz w związku ze sprawowaniem bieżącego nadzoru sanitarnego, przeprowadzono ogółem **407** kontroli i rekontroli.

Ogółem w 2019 r. zatwierdzono 111 zakładów podległych nadzorowi PPIS w Szczecinku; 2 zakłady zatwierdzono warunkowo na okres trzech miesięcy z uwagi na konieczność opracowania i wdrożenia procedur opartych na zasadach systemu bezpieczeństwa żywności HACCP; 18 zakładów zatwierdzono w związku z poszerzeniem zakresu dotychczasowej działalności.

W 2019 r. na terenie objętym nadzorem sanitarnym zatwierdzono **93** nowe zakłady, w tym: 56 środków transportu do przewozu żywności; 15 zakładów żywienia zbiorowego (restauracje, bary, zakłady małej gastronomii); 8 obiektów ruchomych i tymczasowych; 7 zakładów obrotu żywnością (sklepy spożywcze w tym 1 market); 3 zakłady żywienia zbiorowego w żłobkach (w systemie cateringu); 2 zakłady przechowywania żywności; 1 zakład żywienia zbiorowego w przedszkolu, 1 zakład żywienia zbiorowego w szpitalu

(w systemie cateringu); natomiast **41** zakładów zostało wykreślonych z rejestru z powodu całkowitej likwidacji działalności.

Ponadto 6 podmiotów prowadzących działalność w zakresie produkcji podstawowej produktów pochodzenia niezwierzęcego i sprzedaży bezpośredniej tych produktów zostało w 2019 r. wpisanych do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W 2019 r. wydano ogółem 20 decyzji administracyjnych na poprawę stanu sanitarno – technicznego z wyznaczonym terminem usunięcia nieprawidłowości; zalecenia dotyczyły głównie zapewnienia prawidłowych gładkich, nieuszkodzonych powierzchni ścian, sufitów i podłóg oraz dobrego stanu technicznego wyposażenia i sprzętu do kontaktu z żywnością w zakładach.

Część decyzji została wykonana, co potwierdzono w przeprowadzonych kontrolach sprawdzających; przedsiębiorcy podjęli działania w celu poprawy warunków, część decyzji jest w trakcie wykonywania.

Ponadto w 2019 r. wydano 1 decyzję wstrzymanie działalności obrotu detalicznego środków spożywczych do czasu zapewnienia w sklepie właściwego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń, urządzeń i sprzętów ze względu na rażące zaniedbania stanu sanitarno-higienicznego we wszystkich pomieszczeniach zakładu. Decyzja została wykonana działalność w zakładzie została wstrzymana; stan sanitarno-higieniczny w sklepie uległ poprawie; działalność została wznowiona w zakresie obrotu detalicznego środków spożywczych.

W 2019r. prowadzone było postępowanie w sprawie sprzedaży w jednym ze sklepów produktów zawierających konopie siewne. W czasie czynności kontrolnych w sklepie stwierdzono w sprzedaży akcesoria do palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych, w tym papierosów elektronicznych (płyny), kosmetyki oraz środki spożywcze, w tym: produkty wyprodukowane z nasion oraz liści konopi siewnych oraz olejki zawierające CBD.

W wyniku prowadzonego postępowania wydano decyzję zakazującą wprowadzania do obrotu produktów zawierających ręcznie zbierane i naturalnie suszone kwiatostany z liści konopi włóknistej (*Cannabis sativa* L.) ponieważ nie posiadają historii bezpiecznego spożycia i nie powinny być wprowadzane do obrotu handlowego bez przeprowadzenia postępowania określonego przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2015/2283 z dnia 25 listopada 2015r.

Zakazano również wprowadzania do obrotu produktów wyprodukowanych z nasion konopi siewnych z uwagi na fakt, że przedsiębiorca wprowadzający produkty do obrotu nie okazał aktualnych wyników analizy produktu spożywczego, wytworzonego z nasion konopi włóknistych w kierunku Δ^9 -tetrahydrokannabinolu, który jest substancją psychoaktywną, zgodnie z zaleceniem Komisji (UE) 2016/2115 z dnia 1 grudnia 2016 r. w sprawie monitorowania obecności Δ^9 -tetrahydrokannabinolu (Dz. Urz. UE L 327 z 02.12.2016 r, str. 103).

W wyniku przeprowadzonych czynności sprawdzających stwierdzono, że przedsiębiorca wykonał zalecenia decyzji. Nie stwierdzono w sprzedaży produktów objętych zakazem wprowadzania do obrotu, ujętych w wydanej decyzji administracyjnej.

Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami w zakresie bieżącego stanu sanitarno – higienicznego w skontrolowanych zakładach było:

- niewłaściwy stan sanitarno – higieniczny w zakładzie – brudne powierzchnie i urządzenia,
- przechowywanie środków spożywczych w nieodpowiedniej temperaturze, w tym środków spożywczych wymagającej zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego,
- niezachowanie segregacji masy towarowej,
- wprowadzanie do obrotu żywności po upływie daty minimalnej trwałości bądź terminu przydatności do spożycia,
- brak wdrożonych procedur systemu HACCP.

W następstwie stwierdzenia rażących zaniedbań sanitarnych na właścicieli zakładów nałożono ogółem **12** mandatów karnych na kwotę **2900,00** zł, w tym:

- 6 w zakładach obrotu żywnością – w sklepach spożywczych w tym supermarketach
- 4 w zakładach żywienia zbiorowego
- 1 w zakładzie produkcji żywności (piekarni)
- 1 w czasie kontroli obiektu ruchomego na targowisku miejskim w Szczecinku.

Wszystkie uchybienia zostały usunięte w niezwłocznych terminach, co potwierdziły przeprowadzone kontrole sprawdzające.

W 2019 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinku wpłynęło **35** interwencji klientów dotyczące m.in.: niewłaściwych warunków produkcji, obrotu żywnością oraz żywienia zbiorowego. Zarzuty składane w interwencjach najczęściej dotyczyły: niezachowania higieny przy sprzedaży żywności, niewłaściwej czystości koszy dla klientów, niewłaściwej jakości zdrowotnej produktów żywnościowych, wprowadzania do obrotu żywności przeterminowanej oraz niewłaściwych warunków przechowywania żywności wymagającej zachowania łańcucha chłodniczego. Każda złożona interwencja została rozpatrzona w wyznaczonym terminie. We wskazanych zakładach przeprowadzono czynności kontrolne. W przypadku podejrzenia niewłaściwej jakości żywności wprowadzanej do obrotu, pobrano do badań laboratoryjnych próbki tej żywności. Zarzuty składane w interwencjach potwierdziły się w 9 przypadkach. Osoby odpowiedzialne zostały ukarane mandatami karnymi, wydano polecenia usunięcia nieprawidłowości. Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały poprawę. W pozostałych przypadkach w czasie przeprowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości wskazanych przez osoby wnoszące interwencje. W 2 przypadkach zgłoszenia interwencyjne przekazano do innych organów zgodnie z kompetencjami.

Tabela 6: Stan bieżącego nadzoru sanitarnego nad obiektami produkcji i obrotu żywnością, przedmiotami użytku oraz kosmetykami w 2019 r.

Lp	Rodzaj obiektu	Ilość obiektów	Ilość kontroli	Mandaty		Decyzje administracyjne				Decyzje rachunki
				Ilość	Kwota	Poprawa stanu sanitarnego	Wstrzymanie działalności	Decyzje zatwierdzające zakłady	Decyzje wykreślające z rejestru	
1.	Zakłady produkcyjne	78	24	0	0	3	0	1	1	2
2.	Zakłady żywienia zbiorowego	206	116	4	1000	7	0	25	9	11
3.	Zakłady obrotu żywnością	649	252	6	1600	10	1	85	31	18
4.	Zakłady obrotu kosmetykami	5	3	0	0	0	0	0	0	0
5.	Zakłady obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością	18	4	0	0	0	0	0	0	0
	Wytwornia materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	1	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 7: Dane dotyczące działalności nadzorczej w obiektach żywności, żywienia przedmiotów użytku oraz kosmetyków powiatu szczecineckiego w latach 2018 – 2019

		Rok	
		2018	2019
1.	Ilość przeprowadzonych kontroli	518	407
2.	Pobrane próbki środków spożywczych, przedmiotów użytku i kosmetyków oraz próbki sanitarne	227	223
3.	Mandaty: ilość/kwota (zł)	14/2500	12/2900
4.	Ilość wydanych decyzji administracyjnych	77	169

2. Nadzór nad produkcją pierwotną.

W rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinku wpisanych jest 56 podmiotów prowadzących działalność w zakresie tzw. produkcji pierwotnej, są to głównie niewielcy rolnicy, prowadzący uprawę owoców, warzyw, które dostarczają do zakładów żywienia zbiorowego na terenie powiatu szczecineckiego lub wprowadzają do obrotu na terenie targowisk (działalność sezonowa, letnia).

W 2019 r. skontrolowano 7 podmiotów zajmujących się produkcją pierwotną i dostawami bezpośrednimi.

Trzy kontrole przeprowadzone zostały w ramach porozumienia z dnia 20 stycznia 2015 roku w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego w tym:

- z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, oraz
- 1 wspólną kontrolę z Inspekcją Ochrony Środowiska.

W czasie przeprowadzonych kontroli oceniono warunki sanitarno-higieniczne na etapie uprawy i zbioru. Nieprawidłowości w czasie kontroli nie stwierdzono.

Cztery pozostałe kontrole obejmujące produkcją pierwotną, przeprowadzono zgodnie z rocznym harmonogramem kontroli na 2019r. Skontrolowane gospodarstwa na terenie powiatu zajmują się niewielką uprawą warzyw i owoców, które sprzedawane są na lokalnych targowiskach lub miejscach wyznaczonych przez miasto.

W czasie kontroli zwracano uwagę m.in. na zapewnione warunki higieniczno – sanitarne dla osób zbierających owoce/warzywa na plantacjach; sposoby nawadniania wraz z używaną wodą. Jakość opakowań zbiorczych na owoce/warzywa oraz warunki magazynowania owoców/warzyw zebranych.

W czasie przeprowadzonych kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono. W czasie przeprowadzonych kontroli przekazano ulotki dotyczące rolniczego handlu detalicznego, produkcji żywności w warunkach domowych oraz informacje dla plantatorów i punktów skupu owoców i warzyw w zakresie zapobiegania zakażeniom mikrobiologicznym owoców i warzyw.

Działania edukacyjne dla rolników

W 2019r. przeprowadzone zostały 2 szkolenia organizowane dla rolników, w czasie których zostały przekazane Wytyczne Komisji Europejskiej z 2017r. dotyczące ograniczenia ryzyka mikrobiologicznego w odniesieniu do świeżych owoców i warzyw na etapie produkcji podstawowej. Przekazano również podstawowe informacje na temat wymogów higienicznych na etapie produkcji pierwotnej, rozdano ulotki „Informacja dla plantatorów i punktów skupu owoców i warzyw”.

Na stronie internetowej PSSE zamieszczono stosowne informacje/materiały edukacyjne dla rolników oraz przetwórców owoców i warzyw, w tym „Wytyczne dla rolników i plantatorów

(podmiotów działających na rynku spożywczym prowadzących produkcję pierwotną) jakie należy spełnić podczas zbioru owoców miękkich w celu zapewnienia bezpieczeństwa mikrobiologicznego żywności”.

3. Jakość zdrowotna środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Państwowa Inspekcja Sanitarna od stycznia 2005 r. realizuje opracowany na szczeblu centralnym, zgodnie z zasadami określonymi przez Komisję Europejską, plan poboru próbek żywności krajowej i importowanej. Ponadto w ramach sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego do badań laboratoryjnych pobierane są próbki żywności, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz próbki sanitarne (wymazy i tzw. zmiotki) w związku ze zgłaszanymi interwencjami klientów.

W 2019 r. do badań laboratoryjnych z terenu powiatu szczecineckiego pobrano łącznie 223 próbki, w tym:

- próbek żywności – 194
- wymazów sanitarnych – 24
- materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością – 5

Jakość zdrowotna krajowych i importowanych środków spożywczych

Grupa asortymentowa	Ilość pobranych próbek	Ilość zdyskwalifikowanych próbek
Mięso, podroby i przetwory mięsne	12	0
Drób, podroby i produkty drobiarskie, jaja i ich przetwory	4	0
Ryby, owoce morza i ich przetwory	3	0
Mleko i przetwory mleczne	53	20
Ziarno zbóż i przetwory zbożowo - mączne	3	0
Wyroby cukiernicze i ciastkarskie	43	0
Warzywa (w tym strączkowe)	12	0
Owoce	14	0
Grzyby	1	0
Napoje alkoholowe	1	0
Wody mineralne i napoje bezalkoholowe	8	0
Tłuszcze roślinne	2	0
Majonezy, musztardy, sosy	2	0
Zioła, przyprawy	1	0
Wyroby garmażeryjne i kulinarne	13	0
Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego	12	0
Suplementy diety	5	0
Substancje dodatkowe i rozpuszczalniki ekstrakcyjne	1	0
Sól spożywcza i jej zamienniki	2	0
Posiłki obiadowe	2	0
RAZEM	194	20

Jakość zdrowotna przedmiotów użytku (materiały i wyroby do kontaktu z żywnością oraz kosmetyki).

	Ilość pobranych próbek	Ilość zdyskwalifikowanych próbek
Materiały i wyroby do kontaktu z żywnością	5	0
Kosmetyki	0	0

Badania sanitarne – wymazy z powierzchni naczyń stołowych, sprzętu kuchennego, rąk pracowników oraz tzw. zmiotki

	Ilość pobranych próbek	Ilość zdyskwalifikowanych próbek
Wymazy sanitarne	24	0
Zmiotki	0	0

W 2019 r. spośród wszystkich pobranych próbek zakwestionowano 20 próbek lodów z automatu pobranych w 4 zakładach (dwóch zakładach małej gastronomii ze sprzedażą lodów z automatu, jednym zakładzie zajmującym się wyłącznie sprzedażą lodów z automatu oraz sklepie cukierniczym, w którym produkowane i sprzedawane są lody z automatu).

Próbki zostały zakwestionowane z uwagi na zanieczyszczenie mikrobiologiczne z powodu nadmiernego wzrostu mikroflory z rodzaju Enterobacteriaceae, co jest niezgodne z wymaganiami rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych.

Stwierdzone zanieczyszczenia mogły świadczyć o nieprzestrzeganiu dobrej praktyki higienicznej m.in. na etapie mycia i dezynfekcji urządzeń i sprzętu używanych do produkcji lodów.

Wszyscy przedsiębiorcy natychmiast zostali powiadomieni o wynikach badań i sami podjęli działania w celu wyeliminowania zanieczyszczeń. Przeprowadzili zabiegi mycia, dezynfekcji urządzeń, szkolenie personelu.

W jednym przypadku ponownie pobrano do badań laboratoryjnych próbki lodów w celu sprawdzenia skuteczności przeprowadzonych działań. Próbki były zgodne z wymaganiami. W pozostałych przypadkach zaplanowano pobór próbek w zakładach po wznowieniu działalności w 2020r.

4. Współpraca z innymi inspekcjami, instytucjami podjętych w ramach określonych akcji.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Szczecinku w ramach współpracy z organami administracji samorządowej bierze czynny udział w realizowaniu programów „Bezpieczne ferie” i „Bezpieczne wakacje” w zakresie nadzoru nad warunkami bezpieczeństwa żywności i żywienia w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży. Współpraca z innymi inspekcjami oraz organami współpracującymi z PPIS w Szczecinku w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa żywności odbywa się na bieżąco, poprzez ciągłą i aktualną wymianę informacji, przekazywanych pomiędzy inspekcjami w postaci pism do wykorzystania służbowego.

W okresie sezonu letniego przeprowadzono wspólne kontrole sanitarne obozów pod namiotami, w których uczestniczyły również służby policji.

Ścisła współpraca w zakresie bezpieczeństwa żywności na nadzorowanym terenie, prowadzona jest z przedstawicielami Inspekcji Weterynaryjnej.

W 2019 roku w ramach współpracy na podstawie zawartego porozumienia przekazano informacje o wynikach badań pobranych w ramach urzędowej kontroli żywności produktów pochodzenia zwierzęcego produkowanych lub pochodzących z zakładów podlegających nadzorowi Powiatowego Lekarza Weterynarii w Szczecinku. Przekazano również uaktualnione listy zakładów wspólnie nadzorowanych przez PIW i IW.

Aktualnie wspólnie nadzorowany przez obie Inspekcje (Sanitarną i Weterynaryjną) jest 1 zakład produkcji garmazeryjnej zlokalizowany na terenie naszego powiatu.

Ponadto w 2019r. kontynuowano wspólne czynności kontrolne głównie na targowiskach (obiektów ruchomych, tymczasowych) oraz zakładów obrotu żywnością (sprzedaży mięsa i wyrobów mięsnych) w zakresie pochodzenia i identyfikacji mięsa oraz postępowania z odpadami, w związku z sytuacją niekontrolowanego rozprzestrzeniania się afrykańskiego pomoru świń. W czasie przeprowadzonych kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

W 2019r. podejmowano również współpracę z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w ramach realizacji porozumienia z dnia 20 stycznia 2015r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji jakości handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej pochodzenia roślinnego.

5. Ocena sposobu żywienia i podejmowane działania związane z edukacją dotyczącą prawidłowego żywienia.

W czasie przeprowadzonych kontroli sanitarnych w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego, sprawdzano również prawidłowość przygotowywania posiłków.

W 2019 przeprowadzono łącznie 24 oceny teoretyczne jadłospisów, głównie w stołówkach szkolnych i przedszkolnych. Oceny przedstawionych jadłospisów nie wykazały nieprawidłowości. Posiłki dostosowane były do wieku dzieci, przyrządzane były z produktów z różnych grup środków spożywczych: produkty zbożowe, ziemniaki, warzywa, owoce, mleko lub produkty mleczne, mięso, ryby, jaja, nasiona roślin strączkowych, tłuszcze. Surowe owoce lub warzywa spożywane były przez dzieci codziennie: jako dodatek do kanapek na śniadanie, surówka do II dania obiadowego, owoc na II śniadanie lub podwieczorek. Jeden raz w tygodniu dzieci dostawały danie przygotowywane na bazie ryb. Potrawy sporządzane były z naturalnych składników, bez użycia koncentratów spożywczych. W tygodniu były podawane nie więcej niż dwie porcje potrawy smażonej, przy czym do smażenia używany był olej roślinny rafinowany o zawartości kwasów jednonienasyconych powyżej 50% i zawartości kwasów wielonienasyconych poniżej 40%. Jadłospisy były urozmaicone, brak powtarzalności potraw w dekadzie. Potrawy były dobrane pod względem smaku, barwy i konsystencji. Drugie dania obiadowe przyrządzane były z mięsa głównie wieprzowego, ryb, drobiu, planowane były również dania jarskie i półmięsne. Potrawy przyrządzane były różnymi technikami, tj. gotowanie, pieczenie, duszenie oraz smażenie.

W 1 zakładzie w 2019r. (stołówce przedszkolnej) pobrano do badań laboratoryjnych próbki posiłku obiadowego w celu zbadania wartości odżywczej (zaw. białka, tłuszczu i węglowodanów) oraz wartości energetycznej posiłku. Badania laboratoryjne zostały przeprowadzone przez Laboratorium Wojewódzkie Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Szczecinie. Ponadto dokonano oceny teoretycznej jadłospisu dekadowego w tym zakładzie. Przeprowadzone badania laboratoryjne oraz ocena teoretyczna nie wykazały odchyleń w zakresie zbadanych i ocenionych parametrów w stosunku do norm określonych przez Instytut Żywności i Żywienia dla żywionej grupy konsumentów.

W czasie kontroli zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego w placówkach oświatowych oraz kontroli sklepików szkolnych, zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków

spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz.U. 2016 poz. 1154). W 2019r. przeprowadzono w tym zakresie 19 kontroli sanitarnych. W czasie kontroli stwierdzono, że prowadzący działalność zapoznali się z przepisami w/w rozporządzenia i na bieżąco wprowadzają w zakładach jego zasady. Nieprawidłowości w czasie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono.

6. Nadzór nad suplementami diety, środkami specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami lub składnikami mineralnymi.

Na terenie objętym nadzorem nie ma producentów oraz importerów suplementów diety i środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

Pod nadzorem znajduje się producent karmelków twardych i wyrobów cukierniczych, który produkuje żywność wzbogaconą witaminami i składnikami mineralnymi. W 2019r. podczas kontroli zakładu stwierdzono, że produkcja żywności wzbogaconej w witaminy nie była prowadzona.

W 2019r. nadzór nad w/w produktami prowadzony był głównie w zakładach obrotu żywnością. Przeprowadzono 20 kontroli w miejscach obrotu żywnością pod kątem sprawdzenia wprowadzania do obrotu suplementów diety, środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz żywności wzbogaconej witaminami/składnikami mineralnymi. Kontrole obejmowały ocenę warunków sanitarno-higienicznych obiektów, w których w/w asortyment był wprowadzany do obrotu oraz oznakowanie tych artykułów.

Dodatkowo w czasie przeprowadzanych kontroli sanitarnych sprawdzono prawidłowość oznakowania suplementów diety, żywności wzbogaconej oraz środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Łącznie oceniono 2 produkty spożywcze, nieprawidłowości nie stwierdzono.

W celu sprawdzenia jakości w/w produktów oraz potwierdzenia oświadczeń umieszczonych na opakowaniach pobranych zostało 15 próbek do badań laboratoryjnych. Próbki zostały pobrane w oparciu o plan poboru próbek na 2019 rok. Próbki nie były kwestionowane.

W 2019r. kontynuowany był również nadzór sanitarny nad sprzedaż internetową suplementów diety, środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz żywności wzbogaconej witaminami/składnikami mineralnymi. Nadzór obejmował systematyczne sprawdzanie stron internetowych głównie Allegro, OLX itp. pod kątem sprzedaży w/w środków ich oznakowania oraz sprzedaży zafałszowanych produktów. Kontrole obejmowały głównie teren objęty nadzorem sanitarnym.

W 2019r. wpłynęła do PSSE w Szczecinku interwencja dotycząca sprzedaży na portalu allegro suplementów diety bez powiadomienia Głównego Inspektora Sanitarnego o wprowadzeniu po raz pierwszy na terytorium RP; bez oznakowania w języku polskim. Jako lokalizacja wskazane zostało miasto z terenu powiatu szczecineckiego. W wyniku prowadzonych czynności wyjaśniających ustalono, że sprzedający prowadzi działalność na terenie innego powiatu, w związku z czym sprawę przekazano do Inspektora Sanitarnego, zgodnie z właściwością miejscową.

7. Nadzór nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów.

Na terenie objętym nadzorem nie ma zakładów zajmujących się przetwórstwem grzybów.

Nadzór nad obrotem grzybami ogranicza się więc do sprawdzania w miejscach obrotu detalicznego, głównie sklepach, kioskach i na targowiskach, warunków sprzedaży grzybów i przetworów grzybowych, w tym posiadania przez sprzedających świadectw grzyboznawcy lub klasyfikatora na określoną partię grzybów oraz szerzenie działalności informacyjnej

w celu zapobiegania zatruciom grzybami. Podejmowane są również działania w przypadkach zgłaszania punktów skupu grzybów.

W rejestrze zakładów prowadzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinku w 2019 roku znajdują się 4 punkty skupu grzybów oraz 3 środki transportu służące do przewozu runa leśnego.

W 2019r. przeprowadzono czynności kontrolne w jednym punkcie skupu grzybów. Nieprawidłowości w czasie kontroli nie stwierdzono. Na grzyby świeże wystawiane są atesty przez uprawnionego grzyboznawcę. W czasie kontroli zgodnie z planem pobrano do badań laboratoryjnych w skupie grzyby świeże – podgrzybki do badań w ramach podstawowej placówki skażeń promieniotwórczych (Cez 137); próbka nie została zakwestionowana.

W siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Szczecinku udzielono 30 porad w zakresie oceny przydatności do spożycia zebranych w lesie grzybów świeżych przez indywidualnych zbieraczy.

Podejmowano również działania informacyjne:

- wywiad radiowy udzielony przez PPIS w Szczecinku w Radio Koszalin na temat sezonu grzybobrania;
- wstawione zostały 4 informacje nt grzybów na stronach internetowych
- odbyły się 2 narady z partnerami akcji „Profilaktyka zatruc grzybami”
- przeprowadzono wykład dla rodziców dzieci przedszkolnych w zakresie zatruc grzybami

8. Nadzór nad przebiegiem imprez masowych.

W 2019r. nadzorem sanitarnym objęto działalność żywieniową w czasie organizowanych imprez masowych. Przeprowadzono łącznie 5 kontroli sanitarnych na 1 imprezie masowej. Kontrolowane zakłady to głównie ruchome obiekty i punkty, w których przygotowywana i wprowadzana jest do obrotu żywności.

Zakłady posiadają decyzje zatwierdzające wydane przez właściwych terenowo Inspektorów Sanitarnych. W czasie kontroli sprawdzane był głównie zaopatrzenie w wodę, bieżący stan sanitarno-higieniczny, orzeczenia do celów sanitarno-epidemiologicznych.

Nieprawidłowości w czasie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono.

9. Podsumowanie i wnioski

Działania kontrolne PIS prowadzone są w następujących obszarach: produkcji żywności, obrotu żywnością, żywienia zbiorowego oraz w wytwórniach i miejscach obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością

Organ tutejszej Inspekcji przeprowadzał urzędowe kontrole żywności pochodzenia niezwierzęcego produkowanej i wprowadzanej do obrotu zgodnie z kompetencjami określonymi w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (t.j. Dz. U. z 2019.1252 z późn. zm.) oraz w ustawie o PIS z dnia 14 marca 1985r. (t.j. Dz. U. 2019.59) oraz przepisami: Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/625 z dnia 15 marca 2017r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/ 74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/ EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady

92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. Urz. L 95 z 07.04.2017, str. 1).

Sposób przeprowadzania kontroli i pobierania próbek oparty był o procedury kontroli opracowane i wprowadzone zarządzeniami Głównego Inspektora Sanitarnego, PK/BŻ/01 Procedurą urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, PK/NG/01 Procedurą urzędowej kontroli spełnienia wymagań zdrowotnych przez żywność oraz materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością objęte kontrolą graniczną, PP/BŻ/01 Procedurą pobierania próbek żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz próbek sanitarnych oraz w oparciu o plan pobierania próbek do badań żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla PIS na rok 2019.

W procedurze PK/BŻ/01 obiekty sektora spożywczego zostały podzielone na kategorie na podstawie oceny ryzyka z uwzględnieniem mikrobiologicznych i chemicznych kryteriów żywności. Nadzorowane obiekty zostały podzielone na obiekty o trzech kategoriach ryzyka: wysokim, średnim i niskim. W zależności od przyznanych ocen obiekty o wysokiej kategorii ryzyka kontrolowane są nie rzadziej niż co 12 miesięcy, obiekty o średniej kategorii ryzyka kontrolowane są nie rzadziej niż raz na 18 miesięcy, natomiast obiekty o niskiej kategorii ryzyka kontrolowane są nie rzadziej niż raz na 24 miesiące. Plan kontroli w obiektach nadzorowanych w roku 2019 był opracowany na podstawie wyżej wymienionej procedury i uwzględniał wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Działania nadzoru sanitarnego w zakresie bezpieczeństwa żywności były wykonywane zgodnie z planem. Na bieżąco realizowano plan nadzoru nad obiektami oraz podejmowano czynności kontrolne doraźne związane z poleceniami jednostek nadrzędnych, powiadomieniami w systemie RASFF oraz na wnioski stron.

W trybie pilnym podejmowano działania kontrolno – represyjne w przypadku wnoszonych informacji/skarg ze strony ludności, a także ze strony organów państwowych i instytucji na niewłaściwe warunki higieniczno – sanitarne w obiektach i zagrożenia bezpieczeństwa żywności

Na podstawie prowadzonego nadzoru sanitarnego zakładów produkcji, obrotu żywnością oraz żywienia zbiorowego widoczna jest systematyczna poprawa w zakresie stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń zakładów ich wyposażenia w urządzenia i sprzęt. Nowe zakłady wyposażane są w nowoczesne urządzenia i sprzęty, przeznaczone do prowadzenia działalności, które korzystnie wpływają na bezpieczeństwo produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności. Natomiast istniejące zakłady są modernizowane i doposażone w nowsze urządzenia i sprzęt.

Najczęściej stwierdzanymi w czasie bieżącego nadzoru niezgodnościami był niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny obiektów oraz brak przestrzegania zasad dobrej praktyki higienicznej oraz procedur opartych na zasadach systemu HACCP. Jedną z głównych przyczyn występowania niezgodności był najczęściej brak kontroli wewnętrznej, sprawowanej przez nadzorujących produkcję i wprowadzanie żywności do obrotu, ze strony przedsiębiorcy lub przez samego przedsiębiorcę, a także niska świadomość personelu, a przede wszystkim przedsiębiorcy, którzy nie potrafią oszacować zagrożenia. W przypadku stwierdzenia niezgodności w zakładach podejmowano różne działania w trakcie kontroli lub prowadzono administracyjne działania pokontrolne, w celu poprawy stanu sanitarnego zakładów sektora żywnościowego.

Pracownicy PSSE w Szczecinku w 2019 roku uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez WSSE w Szczecinie. Szkolenia te miały charakter teoretyczny i praktyczny. Uczestnicy otrzymywali materiały szkoleniowe oraz prezentacje na podstawie, których przeprowadzane były szkolenia kaskadowe.

IV HIGIENA PRACY

Kluczowe kierunki działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie prowadzonego nadzoru sanitarnego w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy określone są w wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2019 r. Bieżący nadzór sanitarny sprawowany przez pion higieny pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmował w 2019 r. kontrolę przestrzegania przepisów m.in. z zakresu: bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich, występowania substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy, występowania szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy, produktów biobójczych, detergentów oraz prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3, a także oceny ryzyka zawodowego na jakie narażeni są pracownicy podczas wykonywania zadań zawodowych. Plan pracy obejmował również programy wieloletnie, tj. ocenę przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest w ramach rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” oraz dwuletni programu dotyczący prowadzenia nadzoru nad stosowaniem leków cytostatycznych.

1. Nadzór bieżący nad zakładami pracy

W 2019r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinku znajdowało się 230 zakładów pracy w których zatrudnionych jest 5533 pracowników. Zdecydowanie przeważały zakłady zatrudniające do 9 pracowników i nieco większe zatrudniające od 10 – 49 pracowników.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono ogółem 85 kontroli sanitarnych. Kontrolą objęto 70 zakładów pracy.

a) Nadzorowane zakłady pracy, w których stwierdzono przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia (NDN/NDS) wg PKD.

Tabela 1.1 Informacje dotyczące nadzorowanych zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia (NDS/NDN) wg PKD.

PKD	Liczba zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia NDS/NDN dot. zakładów skontrolowanych w 2019r.	Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach dot. zakładów skontrolowanych w 2019r.				Liczba wydanych decyzji dotyczących obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych
		NDS/NDN (ogółem)	NDS czynników chemicznych	NDS pyłów	NDN czynników fizycznych <i>hałas, drgania, mikroklimat zimny i gorący, promieniowanie optyczne</i>	
1	2	3	4	5	6	7
1	0	0	0	0	0	0
2	4	24	0	0	24	0
8	1	8	0	0	8	0
10	0	6	0	6	0	0
16	2	10	0	4	6	0
17	0	9	0	0	9	0
18	1	6	0	0	6	0
22	2	7	0	0	7	0
23	0	4	0	0	4	0
25	2	7	7	0	0	1
28	0	2	2	0	0	0
29	0	2	2	0	0	0
31	1	21	0	0	21	0
32	1	24	6	0	24	0
43	0	4	0	0	4	0
46	0	2	0	0	2	0
Razem	14	136	17	10	115	1

Spośród skontrolowanych zakładów pracy w 14 stwierdzono przekroczenia NDN i NDS czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy – pył, hałas, czynniki chemiczne, drgania mechaniczne. Na podstawie wyników pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, przeprowadzanych przez pracodawców na stanowiskach pracy, stwierdzono, że w 2019 r. 107 osób pracuje w warunkach przekroczonych normatywnów higienicznych na jeden lub więcej czynników. Ilość narażonych pracowników na czynniki w zakładach pracy objętych nadzorem w 2019 roku przedstawia się następująco:

- ✓ pyły – 4 osób,
- ✓ czynniki chemiczne – 13 osób
- ✓ hałas i wibracje – 96 osób

W przypadku stwierdzonych przekroczeń NDN, NDS pracodawcy podejmują działania zmierzające do poprawy warunków pracy poprzez opracowanie programów działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas i drgania mechaniczne oraz stosują rozwiązania techniczne przy przekroczeniu dopuszczalnych wartości stężeń szkodliwych czynników pyłowych i chemicznych np. modernizacja wentylacji w zakładzie.

b) Realizacja zadań wynikających z nadzoru bieżącego w sekcji higieny pracy.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, w okresie sprawozdawczym wydano ogółem 22 decyzje nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Tabela 1.2: Realizacja zadań wynikających z nadzoru bieżącego w oddziale/sekcji higieny pracy w powiecie szczecineckim

KD	Liczba zakładów pracy skontrolowanych	Liczba kontroli	Liczba wydanych decyzji ogółem	W tym decyzji:		Liczba nakazów/obowiązków w decyzji	Liczba nałożonych grzywn w drodze mandatu karnego	Kwota nałożonych grzywn w drodze mandatu karnego
				unieruchamianymi stanowiskami /oddział /zakład pracy	dotyczących poprawy warunków pracy			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
01	3	4	2	0	2	4	0	0
02	4	6	2	0	2	3	0	0
08	1	1	1	0	1	7	0	0
10	2	2	0	0	0	0	0	0
11	1	1	0	0	0	0	0	0
16	6	6	0	0	0	0	0	0
18	2	4	2	0	2	11	0	0
20	1	1	1	0	1	2	0	0
22	2	2	0	0	0	0	0	0
23	6	8	3	0	3	5	0	0
24	1	1	0	0	0	0	0	0
25	6	8	4	0	4	14	0	0
31	4	4	0	0	0	0	0	0
32	1	1	0	0	0	0	0	0
33	1	1	0	0	0	0	0	0
38	3	3	3	0	3	4	0	0
42	1	1	0	0	0	0	0	0
45	2	3	1	0	1	2	0	0
46	3	5	0	0	0	0	0	0
47	10	11	0	0	0	0	0	0
49	1	1	1	0	1	1	0	0
52	1	1	0	0	0	0	0	0
85	8	10	2	0	2	8	0	0
suma	70	85	22	0	22	61	0	0

Wyjaśnienia do Tabeli 1.2:

kolumna 3 i 7 Nakazy dotyczyły:

1. Przedstawienia aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy –16.
2. Zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy – 1
3. Wykonania i udokumentowania lub zaktualizowania oceny ryzyka zawodowego i zapoznania z nią pracowników - 7
4. Przedstawienia aktualnych pomiarów natężenia oświetlenia na stanowiskach pracy – 8

5. Obniżenia stężenia i natężenia czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy – 1
6. Zapewnienia prawidłowego systemu udzielania pierwszej pomocy – 1
7. Zapewnienia lub uaktualnienia instrukcji / procedur i zapoznania z nimi pracowników – 6
8. Zapewnienia właściwych pomieszczeń higieniczno sanitarnych pracownikom – 14
9. Sporządzenia lub zaktualizowania rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych oraz rejestr prac narażających na działanie takich czynników – 2
10. Sporządzenia i wprowadzenia w życie programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas i/lub drgania mechaniczne – 1
11. Zapewnienie właściwej wentylacji w pomieszczeniach – 3

Kolumna 6

wydano 22 decyzje dot. poprawy warunków pracy:

1. Zapewniono właściwy stan sanitarny pomieszczeń higieniczno-sanitarnych.
2. Opracowano, udokumentowano i zaktualizowano oceny ryzyka zawodowego oraz zapoznano pracowników z zagrożeniami mogącymi wystąpić na danym stanowisku pracy.
3. Zapewniono właściwy stan techniczny posadzki, zapewniono wentylację pomieszczeń.
4. Zapewniono pracownikom szafki do przechowywania posiłku własnego.
5. Zapewnienia pracownikom właściwej temperatury w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych i pomieszczeniach pracy.
6. Zapewnienia w pomieszczeniach pracy oświetlenia zgodnego z Polską Normą.
7. Zapewnienia pracownikom właściwej temperatury w pomieszczeniach pracy .

2. Ocena narażenia na czynniki rakotwórcze lub mutagenne występujące w środowisku pracy.

Na terenie powiatu znajdują się zakłady pracy w których pracownicy narażeni są na czynniki rakotwórcze. W 2019 roku skontrolowano 5 zakładów pracy w zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi. Czynnikiem rakotwórczym w tych zakładach jest pył drewna i formaldehyd. Wydano jedną decyzje administracyjne nakazujące obniżenie stężenia czynników szkodliwych występujących na stanowiskach. Pracodawcy posiadają zgodną z rozporządzeniem dokumentację z w/w zakresu oraz przekazali informacje do ZPWIS w Szczecinie o stosowaniu w/w czynników (tab.2.1).

Tabela 2.1: Dane liczbowe z zakresu nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi z terenu powiatu szczecineckiego

P(G)SSE	Liczba zakładów skontrolowanych	Liczba kontroli	Liczba zakładów, w których stwierdzono następujące uchybienia		
			Brak rejestru prac	Brak rejestru pracowników	Brak informacji do PWIS
1	2	3	4	5	6
SZCZECINEK	5	5	0	0	0

3. Ocena narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne.

W ramach nadzoru nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi w środowisku pracy skontrolowano 12 zakładów pracy. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 15 kontroli, podczas których w 2 przypadkach stwierdzono brak rejestru prac i pracowników pracujących w narażeniu na czynniki biologiczne z grupy 3 lub 4.

W nadzorowanych zakładach pracy pracownicy narażeni są na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych są do 2 i 3 grupy zagrożenia. Natomiast na terenie działania PSSE w Szczecinku nie jest prowadzona działalność, w której pracownicy narażeni są na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do 4 grupy zagrożenia. W roku sprawozdawczym największą grupę pracowników narażonych na

działanie szkodliwych czynników biologicznych stanowili pracownicy zatrudnieni w branżach: leśnictwo i pozyskiwanie drewna, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, gospodarka odpadami.

Tabela 3.1: Dane liczbowe z zakresu nadzoru nad czynnikami biologicznymi na terenie powiatu szczecineckiego

Lp.	PSSE/GSSE	Liczba zakładów pracy skontrolowanych	Liczba kontroli	Liczba zakładów, w których stwierdzono następujące uchybienia				
				brak rejestru prac (grupa 3 lub 4)	brak rejestru pracowników pracujących w narażeniu na czynniki biologiczne z grupy 3 lub 4	brak oceny ryzyka dotyczącego czynników biologicznych	brak procedur i instrukcji	brak szkoleń pracowników
				<i>pod tabelą podać inne najczęściej stwierdzane uchybienia wraz z liczbą przypadków</i>				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
17	SZCZECINEK	12	15	2	2	0	0	0

4. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami oraz produktami biobójczymi.

a) Substancje chemiczne i ich mieszaniny w powiecie – wprowadzający do obrotu.

W zakresie wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin przeprowadzono 7 kontroli. Wprowadzający do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne posiadali aktualne karty charakterystyki. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Tabela 4.1: Substancje chemiczne i ich mieszaniny w powiecie szczecineckim – wprowadzający do obrotu

	Zagadnienie	PSSE
1	Liczba kontroli przeprowadzonych w zakresie wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin	7
2	Liczba wprowadzających do obrotu nie posiadających spisu substancji niebezpiecznych i ich mieszanin	0
3	Liczba wprowadzających do obrotu, u których stwierdzono niezgodne z prawem oznakowanie substancji chemicznych i ich mieszanin	0
4	Liczba wprowadzających do obrotu, u których stwierdzono brak kart charakterystyki	0
5	Liczba wprowadzających do obrotu, u których stwierdzono karty charakterystyki niezgodne z prawem	0

b) Substancje chemiczne i ich mieszaniny w powiecie – stosujący.

W zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin przeprowadzono 3 kontrole. W jednym przypadku stwierdzono niezgodności dotyczące karty charakterystyki.

Tabela 4.2 Substancje chemiczne i ich mieszaniny w powiecie szczecineckim – stosujący

	Zagadnienie	PSSE
1	Liczba kontroli przeprowadzonych w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin	3
2	Liczba stosujących, u których stwierdzono niezgodne z prawem oznakowanie substancji chemicznych i ich mieszanin	0
3	Liczba stosujących, u których stwierdzono brak spisu stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin (niebezpiecznych)	0
4	Liczba stosujących, u których stwierdzono brak kart charakterystyki	0
5	Liczba stosujących, u których stwierdzono karty charakterystyki niezgodne z prawem	1
6	Liczba stosujących, u których stwierdzono niewłaściwe oznakowanie pojemników, zbiorników, niezabudowanych rurociągów służących do przechowywania substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych	0

5. Produkty biobójcze w powiecie.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Szczecinku w zakresie bieżącego nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych skontrolowała 7 podmiotów gospodarczych. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie. Działalność prowadzą wyłącznie dystrybutorzy w/w produktów obsługujące głównie klientów indywidualnych.

Tabela 4.3 Produkty biobójcze w powiecie szczecineckim

	Zagadnienie	PSSE
1	Liczba przeprowadzonych kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych	7
2	Liczba decyzji I instancji w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych w tym:	0
2a	Liczba decyzji nakazujących wycofanie z obrotu produktów biobójczych	0
3	Liczba wycofanych z obrotu produktów biobójczych pod tabelą podać przyczyny wycofania z obrotu	0

6. Choroby zawodowe.

Sekcja Higieny Pracy przy PSSE w Szczecinku realizując zadania dotyczące nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, prowadziła również postępowania administracyjne w zakresie podejrzenia chorób zawodowych wśród pracowników i byłych pracowników. Postępowania w sprawie chorób zawodowych prowadzone są w oparciu o przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie dokumentowania chorób zawodowych i skutków tych chorób. W 2019r. do PSSE w Szczecinku wpłynęły 3 zgłoszenia dotyczące podejrzenia choroby zawodowej. Wydano 1

decyzję administracyjną o stwierdzeniu choroby zawodowej, będącą zakończeniem prowadzonego postępowania w 2018 r. Decyzja ta dotyczyła boreliozy u rolnika.

Tabela 5.1 Choroby zawodowe w powiecie szczecineckim 2018 r.

Nr choroby zawodowej	Liczba zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych	Liczba wydanych decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej	Liczba stwierdzonych chorób zawodowych **)	Liczba wydanych decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej
1	2	3	4	5
6	1	0	0	0
17	1	0	0	0
26	1	1	1	0
Razem	3	1	1	0

**) w rozumieniu decyzji prawomocnych

7. Środki zastępcze

Państwowa Inspekcja Sanitarna zgodnie z art. 4 ust.1 pkt 9a ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 roku o (Dz. U. z 2019 r. poz. 59) egzekwuje przestrzeganie przepisów dotyczących zakazu wytwarzania, przywozu i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn.zm) łącząc nadzór w obszarze tzw. „dopalaczy” z działaniami edukacyjnymi, profilaktycznymi i szeroko rozumianą promocją zdrowia. Sekcja Higieny Pracy prowadzi monitoring informacji o zatruciach i zgonach dopalaczami w Systemie Monitoringu Informacji o Dopalachaczach (SMIOD). Wszystkie podmioty wykonujące działalność leczniczą są zobligowane Ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii do zgłaszania podejrzeń zatruc środków zastępczymi do PPIS na terenie, którego wystąpiło podejrzenie zatrucia. W związku z przekazaniem przez Prokuraturę w Szczecinku materiałów wyłączonych z postępowania, dotyczących wprowadzania do obrotu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych, wszczęto 1 postępowanie administracyjne wobec osoby fizycznej. W omawianym okresie PPIS w Szczecinku wydał 1 decyzję umarzającą wszczęte postępowania administracyjne i orzekł o przepadku i zniszczeniu na rzecz Skarbu Państwa środków zastępczych

Tabela 6.1 Środki zastępcze

	Zagadnienie	Liczba ogółem P(G)SSE	UWAGI
1	Liczba kontroli (zakończonych protokołem kontroli) przeprowadzonych w zakresie przestrzegania zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych	0	
2	Liczba wizytacji przeprowadzonych w zakresie przestrzegania zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych	0	
3	Liczba zabezpieczonych produktów	0	
4	Liczba wydanych decyzji o wstrzymaniu wprowadzania do obrotu produktów	0	

5	Liczba wydanych decyzji o wstrzymaniu prowadzenia działalności	0	
6	Liczba wydanych decyzji o zakazie wprowadzania do obrotu środków zastępczych	0	
7	Liczba wydanych decyzji o nałożeniu kary pieniężnej za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych	0	
8	Kwota nałożonych kar pieniężnych	0	
9	Liczba prowadzonych postępowań dot. osób fizycznych, ogółem, w tym:	1	
10	liczba postępowań, które zostały wszczęte, w latach ubiegłych	0	
11	liczba wydanych decyzji o umorzeniu postępowania	0	
12	liczba wydanych decyzji o umorzeniu postępowania oraz zniszczeniu środków zastępczych/NSP	1	
13	liczba wydanych decyzji o zakazie wprowadzania do obrotu środków zastępczych/NSP	0	
14	liczba wydanych decyzji o nałożeniu kary pieniężnej za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych/NSP	0	
15	Kwota nałożonych kar pieniężnych	0	
16	Inne decyzje (w uwagach wskazać czego dotyczyły)	0	

8. Podsumowanie i wnioski

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakładach pracy stanowił istotny zakres działania Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Szczecinku. W czasie czynności kontrolnych zwracano szczególną uwagę na konieczność posiadania przez pracodawców aktualnych orzeczeń lekarskich stwierdzających brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy, wyników pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy oraz na występowanie przekroczeń najwyższego dopuszczalnego stężenia i natężenia czynnika szkodliwego dla zdrowia w środowisku pracy. Wzorem lat ubiegłych informowano pracodawców o zagrożeniach wynikających z pracy w w/w warunkach.

Działania w zakresie kompetencji sekcji higieny pracy PSSE w Szczecinku przyczyniły się do poprawy warunków pracy oraz zwiększenia poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników.

V. HIGIENA KOMUNALNA

Tabela 11: Liczba obiektów pod nadzorem

<i>Rodzaj obiektu</i>	<i>Liczba obiektów w ewidencji</i>	<i>Liczba obiektów skontrolowanych</i>	<i>Uwagi</i>
Obiekty uwzględnione w druku MZ-46 w dziale 1.1	37	29	-
Obiekty uwzględnione w druku MZ-46 w dziale 1 – kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpieli	8	3	-
Obiekty uwzględnione w druku MZ-46 w dziale 4	4	4	przewodzony nadzór wspólnie z komórką EP w/m
Obiekty uwzględnione w druku MZ-46 w dziale 5	425	397	-
Obiekty uwzględnione w druku MZ-46 w dziale 6	10	10	-
Inne <i>jakie?</i>	-	-	-
OGÓLEM	484	443	-

Tabela 12: Ogólna liczba kontroli

<i>Rodzaj obiektu</i>	<i>Liczba kontroli</i>	<i>Uwagi</i>
Obiekty uwzględnione w druku MZ-46 w dziale 1	29	-
Obiekty uwzględnione w druku MZ-46 w dziale 1-kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpieli	3	-
Obiekty uwzględnione w druku MZ-46 w dziale 4	4	-
Obiekty uwzględnione w druku MZ-46 w dziale 5	432	-
Obiekty uwzględnione w druku MZ-46 w dziale 6	16	-
Inne <i>jakie?</i> np. interwencje +ekshumacje+ kontrole imprez masowych+ kontrole związane z pobieraniem próbek wody	128	-
OGÓLEM	612	-

Ogólna liczba kontroli – ogółem w 2019 r. przeprowadzonych zostało 612 kontroli:

Liczba wydanych decyzji w okresie sprawozdawczym: 87, w tym:

- 2 decyzje zatwierdzające laboratorium
- 3 decyzje na brak przydatności wody do spożycia
- 7 decyzji na warunkową przydatność wody do spożycia
- 1 decyzja na zakaz kąpieli w kąpielisku
- 74 decyzje zezwalające na przeprowadzenie ekshumacji

1. Liczba załatwionych interwencji: ogółem liczba interwencji: 20 z czego:

- 10 przekazano do załatwienia według właściwości;
- 10 załatwianych we własnym zakresie – żadna nie była zasadna.

2. Liczba zamknięć/unieruchomień/wyłączeń z użytkowania obiektu lub jego części:
nie było

3. Charakterystyka obiektów – informacje uzupełniające do danych zawartych w tabelach Excel będących załącznikami do **druku MZ-46:**

3.1 Jakość wody przeznaczonej do spożycia

- jakość wody dostarczana odbiorcom z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia i podmiotów odpowiadała wymaganiom. Najczęściej kwestowane parametry to: zapach, smak i mętność. Występowanie przekroczeń wskazywały na zakłócenia występujące w procesie uzdatniania wody.
- w stosunku do 3 wodociągów publicznych gminy wiejskiej Szczecinek: Sitno, Turowo, Parsęcko, prowadzone było postępowanie administracyjne celem doprowadzenia jakości wody do obowiązujących wymagań do spożycia pod względem przekroczeń parametrów fizykochemicznych. Kwestionowane parametry to: zapach, smak oraz mętność, które po przeprowadzeniu krótkotrwałych działań naprawczych przez zarządcę wodociągu: Zakład Budżetowy gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Szczecinku zostały doprowadzone do obowiązujących wymagań. Decyzje zostały wykonane.
Ponadto w stosunku do wodociągu Krągłe gmina wiejska Szczecinek wielokrotnie stwierdzono przekroczenia ogólnej liczby mikroorganizmów w wodzie przeznaczonej do spożycia. Zakład Budżetowy gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Szczecinku prowadzi działania naprawcze polegające na płukaniu sieci, prowadzeniu kontroli wewnętrznej badań, a także wprowadzone zostało chlorowanie sieci za pomocą automatycznego chloratora. Zarządca zakładu ponadto zaplanował polegające na wymianie w roku 2020 filtrów uzdatniających oraz przeprowadzenie remontu stacji uzdatniania wody.
- działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne i podmioty wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnych ujęć, jako część działalności handlowej lub w budynkach użyteczności publicznej, w celu doprowadzenia wody do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia: płukanie i chlorowanie.
- ważniejsze modernizacje stacji uzdatniania i sieci wodociągowej, budowa, rozbudowa sieci wodociągowej: rozbudowana została część sieci wodociągowej polegającej na przyłączeniu miejscowości Kwakowo gmina wiejska Szczecinek do wodociągu zasilającego WIERZCHOWO.
- występujące braki w dostarczaniu wody, awarie – nie było.

3.2 Pływalnie i baseny

Pod nadzorem są dwa obiekty:

1. Pływalnia AQUA-TUR Sp. z o.o. ul. Szczecińska 2, Szczecinek – jakość wody w nieckach basenowych odpowiadała wymaganiom jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 19 listopada 2015 r.

Stan sanitarno techniczny pływalni w okresie sprawozdawczym bez zastrzeżeń.

W przypadku stwierdzenia niewłaściwej jakości wody w niecce zarządca pływalni w ramach prowadzonej kontroli informował pisemnie PPIS o zdarzeniu i jakie działania zostały podjęte aby doprowadzić jakość wody w niecce do wymagań. W miesiącu maju jeden raz poinformowano PPIS pisemnie o wystąpieniu incydentu kałowego w niecce sportowej. Niecka basenowa została wyłączona z użytkowania, podjęto chlorowanie niecki, zarządca basenu pobrał kontrolne próbki wody do badań – jakość wody w niecce odpowiadała wymaganiom.

Zarządca pływalni prowadzi na bieżąco kontrolę wewnętrzną według ustalonego i zatwierdzonego harmonogramu przez Państwowego Inspektora Sanitarnego. Sprawozdania z badań przekazywane są terminowo.

Zbiorcza Ocena sposobu realizacji prowadzenia kontroli wewnętrznej na pływalni dokonana w miesiącu wrześniu 2019 r. nie wykazała nieprawidłowości.

2. Basen w obiekcie: Sulinowy Dom „REVITAL” Barbara Bielicka ul. Marii Konopnickiej 16 w Bornem Sulinowie – jakość wody w nieckach basenowych nie odpowiadała wymaganiom jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 19 listopada 2015 r. w związku z przekroczeniami Chloroformu i Σ THM w wodzie doprowadzanej do niecki i w niecce basenowej po wykonaniu badań w ramach kontroli z urzędu. Poinformowano pisemnie zarządcę o przekroczeniach. Zarządca poinformował o wstrzymaniu zajęć do czasu doprowadzenia jakości wody do wymagań. Podjęte działania przez zarządcę obiektu doprowadziły jakość wody basenowej do zgodności z wymaganiami.

Stan sanitarno-techniczny pływalni w okresie sprawozdawczym bez zastrzeżeń.

3.3 *Kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli*

Z terenu powiatu zgłoszono 5 kąpielisk:

- „Plaża miejska”, „Plaża wojskowa” i „Mysia Wyspa” zorganizowane są na jeziorze Trzesiecko, organizatorem jest Burmistrz miasta Szczecinka, a ich zarządcą Ośrodek Sportu i Rekreacji w Szczecinku. Sezon kąpielowy określono w okresie od 15.06.2019 r. do 31.08.2019 r. Na podstawie próbek wody pobranych przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego PPIS w Szczecinku wydał orzeczenie o przydatności wody do kąpeli w kąpieliskach: „Plaża miejska” i „Mysia Wyspa” natomiast dla kąpieliska „Plaża wojskowa” wydano brak przydatności wody do kąpeli. Powtórne próbki wody z kąpieliska „Plaża wojskowa” wykazały przydatność wody do kąpeli.
- Kąpielisko „Łobezkie” zorganizowane jest na jeziorze Łobez w Białym Borze, jego organizatorem jest Białoborskie Centrum Kultury i Rekreacji w Białym Borze. Sezon kąpielowy określono w okresie od 01.07.2019 r. do 31.08.2019 r. Na podstawie próbek wody pobranych przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego PPIS w Szczecinku wydał orzeczenie o przydatności wody do kąpeli w kąpielisku.
- Kąpielisko „Marina” zorganizowane jest na jeziorze Pile w Bornem Sulinowie, jego organizatorem jest Urząd Miejski w Bornem Sulinowie. Sezon kąpielowy określono w okresie od 01.07.2019 r. do 31.08.2019 r. Na podstawie próbek wody pobranych przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego PPIS w Szczecinku wydał orzeczenie o przydatności wody do kąpeli w kąpielisku.

Organizatorzy kąpielisk przedstawili harmonogramy badań wody w ramach kontroli wewnętrznej, które zostały zatwierdzone przez PPIS w Szczecinku.

Do końca sezonu kąpielowego wszystkie kąpieliska były czynne. Na koniec sezonu kąpielowego przeprowadzona została klasyfikacja jakości wody z kąpielisk zgodnie z § 5 i § 6 Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli:

1. Kąpielisko PLAŻA MIEJSKA na jeziorze Trzesiecko, Szczecinek – jakość doskonała. Klasyfikacja została przeprowadzona na podstawie czterech ostatnich sezonów kąpielowych (2016-2019).
2. Kąpielisko PLAŻA WOJSKOWA na jeziorze Trzesiecko, Szczecinek – **jakość niedostateczna**. Klasyfikacja została przeprowadzona na podstawie czterech ostatnich sezonów kąpielowych (2016-2019).
3. Kąpielisko MYSIA WYSPA na jeziorze Trzesiecko, Szczecinek – jakość dobra. Klasyfikacja została przeprowadzona na podstawie czterech ostatnich sezonów kąpielowych (2016-2019).
4. Kąpielisko ŁOBEZKIE na jeziorze Łobez, Biały Bór – jakość doskonała. Klasyfikacja została przeprowadzona na podstawie czterech ostatnich sezonów kąpielowych (2016-2019).

5. Kąpielisko „Marina” na jeziorze Pile, Borne Sulinowo – nie dokonano klasyfikacji kąpielisko nowoutworzone (brak czterech okresów sezonowych do klasyfikacji).

W okresie sprawozdawczym zaopiniowano jedną Uchwałę Rady Gminy Szczecinek w sprawie utworzenia miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli nad jeziorem Dębno w miejscowości Stare Wierzchowo na wniosek obozu harcerskiego. Funkcjonowanie miejsca od 24.07.2019 r. do 31.07.2019 r.; oraz zaopiniowano dwie Uchwały Rady Gminy Miejskiej w Białym Borze w sprawie utworzenia miejsc okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli nad jeziorem Bielsko w miejscowości Trzmielewo (powiat człuchowski) na wniosek obozów harcerskich. Funkcjonowanie miejsc od 02.07.2019 - 29.07. 2019 oraz od 24.07.2019r. do 31.07.2019 r. Jakość wody do kąpieli odpowiadała wymaganiom.

3.4 Stan sanitarny obiektów (krótki opis występującego złego stanu higienicznosanitarnego i technicznego – w jakim zakresie i podjętych działań PIS) z uwzględnieniem:

- ustępy publiczne: 4 obiekty z siecią wodociągową i kanalizacyjną; skontrolowano – 4, *nieprawidłowości nie stwierdzono*;
- ustępy ogólnodostępne, - *nie kontrolowano*
- domy pomocy społecznej: 1 obiekt; skontrolowano – 1, *nieprawidłowości nie stwierdzono*;
- inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej: 3 obiekty; skontrolowano – 2, *nieprawidłowości nie stwierdzono*;
- placówki zapewniające całodobową opiekę: 2 obiekty; skontrolowano – 1, *nieprawidłowości nie stwierdzono*;
- noclegownie i domy dla bezdomnych: 5 obiektów; skontrolowano – 4, *nieprawidłowości nie stwierdzono*;
- obiekty hotelarskie i inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie: łącznie pod nadzorem – 57 obiektów; skontrolowano – 57, *nieprawidłowości nie stwierdzono*;
- zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz świadczące łącznie powyższe usługi – łącznie pod nadzorem jest 142 obiekty, skontrolowano – 139, *nieprawidłowości nie stwierdzono w 136 obiektach; w 3 obiektach stwierdzono zły stan sanitarno-higieniczny: w zakładzie fryzjerski i kosmetycznym. Nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego oraz wydano zalecenia. Po przeprowadzeniu kontroli sprawdzających stwierdzono wykonanie zaleceń, nieprawidłowości nie stwierdzono.*
- dworce autobusowe: brak pod nadzorem
- dworce i stacje PKP: 1 obiekt; skontrolowano – 1, *nieprawidłowości nie stwierdzono*;
- przystanki PKP: 5 obiektów; skontrolowano – 5, *nieprawidłowości nie stwierdzono*;
- przystanie: brak pod nadzorem;
- tereny rekreacyjne: łącznie pod nadzorem: 78 obiektów; skontrolowano - 76, *nieprawidłowości nie stwierdzono*;
- zakład karny: 1 obiekt; skontrolowano – 1, *nieprawidłowości nie stwierdzono*;
- inne obiekty użyteczności publicznej: 97 obiektów; skontrolowano – 77, *nieprawidłowości nie stwierdzono*;
- środki transportu: w ewidencji PPIS wyszczególnione są środki transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich: 10, skontrolowano 8, *nieprawidłowości nie stwierdzono*. Ponadto w okresie sprawozdawczym skontrolowano 5 autobusów komunikacji miejskiej Szczecinek. Wydano doraźne zalecenia dotyczące

usunięcia uchybień związanych z uszkodzoną tapicerką w 3 skontrolowanych autobusach. Kontrola sprawdzająca potwierdziła wykonanie zaleceń.

4. Cmentarze i zakłady pogrzebowe w kontekście nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi w aspekcie ochrony zdrowia ludzkiego

Przy Zakładzie Pogrzebowym „ATENA” należącym do P.P.H.U. „STANDARBUD” S.J.S. Niezgoda, D. Syczewski – znajduje się prosektorium. Chłodnia jednorazowo może pomieścić 13 ciał w temperaturze około 5°C. Kontrolę nad temperaturą w chłodni sprawuje zaprogramowany elektroniczny termostat. Zakład Pogrzebowy należący do Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Szczecinku przy ul. Cieślaka posiada chłodnię na 7 miejsc zlokalizowaną przy kaplicy cmentarnej oraz pomieszczenie do przygotowywania zwłok do pochówku. Dla pracowników zapewniony jest węzeł sanitarny z ustępem i umywalką z bieżącą ciepłą i zimną wodą. Pozostałe Zakłady Pogrzebowe będące pod naszym nadzorem korzystają z usług chłodni wyżej wymienionych zakładów. Zakłady pogrzebowe świadczą następujące usługi: mycie, ubieranie, kosmetyka pośmiertna oraz prowadzą czynności administracyjne dotyczące pochówków, ekshumacji i przewozów zwłok.

Pracownicy firm pogrzebowych wykonujący ekshumacje posiadali odzież ochronną jednorazowego użytku (kombinezony, rękawiczki, maseczki), ziemię wydobywaną z grobu umieszczano na powierzchni zabezpieczonej nieprzepuszczalną, wytrzymałą matą; ekshumowane zwłoki/szczałki przed okresem mineralizacji tj. przed upływem 20 lat od dnia pochowania wydobywano wraz z trumną (bez jej otwierania) umieszczaną na czas przewozu w szczelnej skrzyni, wybitej blachą; w przypadku ekshumacji wykonywanej po upływie okresu mineralizacji wydobyte szczątki wraz z resztkami trumny umieszczano w nowej trumnie ekshumacyjnej; po wydobywaniu zwłok/szczałków grób dezynfekowano i zasypano ziemią wydobytą z grobu, teren wokół grobu po zakończeniu prac został uporządkowany. Samochody do przewozu zwłok i szczątków ludzkich są trwale oznakowane, w sposób wskazujący na jego przeznaczenie, podłoga wyłożona materiałem łatwo zmywalnym i odpornym na działanie środków dezynfekcyjnych. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Tabela nr 4.1. Dane dotyczące ekshumacji

Lp.	Liczba cmentarzy (ogółem)	Liczba decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji	Liczba decyzji nie zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji	Liczba przeprowadzonych ekshumacji	Liczba ekshumacji z udziałem pracowników PIS	Liczba wstrzymanych ekshumacji i powód ich wstrzymania
1.	31	74	1	58	10	0

W okresie sprawozdawczym wydano 1 decyzję nie zezwalającą na przeprowadzenie ekshumacji: brak porozumienia osób uprawnionych do przeprowadzenia ekshumacji.

Tabela Nr 4.2. Dane dotyczące zakładów pogrzebowych

Lp.	Nazwa zakładu pogrzebowego/ domu przedpogrzebowego	Liczba chłodni	Liczba miejsc w chłodni	Czy zakł./dom posiada wszystkie wymagane pomieszczenia	Czy zachowana jest funkcjonalność pomieszczeń	Liczba specjalistycznych środków transportu przeznaczonych do przewozu zwłok i szczątków jakim dysponuje zakład/dom.
1	Przedsiębiorstwo Usługowo Produkcyjno Ceremonialne „HADES” Szczecinek	0	0	tak	tak	1
2	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej-Zakład Pogrzebowy Szczecinek	2	7	tak	tak	2
3	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-usługowo-Handlowe” Standarbud” S.Nieżgoda, D.Syczewski Zakład Pogrzebowy „ATENA” Szczecinek	2	13	tak	tak	3
4	Usługi Pogrzebowe Mariola Matwiejczuk ul. Kościuszki Szczecinek	0	0	tak	tak	2
5	Zakład Usług Pogrzebowych „Ostatnia Droga” Beata Owczarzak Barwice	0	0	tak	tak	1
6	Zakład Pogrzebowy OMEGA ul. Tamka BN, Biały Bór	0	0	tak	tak	1

Dane dotyczące sprowadzenia zwłok z zagranicy i przewozu zwłok poza granice RP :

Liczba wydanych postanowień na sprowadzenie zwłok z zagranicy –22

Liczba wydanych decyzji na wywóz zwłok poza granice RP – 0

5. Szpitale

5.1 Zaopatrzenie w wodę:

Tabela Nr 5.1 Zaopatrzenie szpitali w wodę do spożycia

Lp	Szpital	Lokalizacja obiektu szpitalnego	źródło zaopatrzenia podstawowe		rezerwowe źródło zaopatrzenia w wodę			częstotliwość badania jakości wody na rok
			wodociąg własny	wodociąg sieciowy	wodociąg własny	wodociąg sieciowy	zbiornik	
1	NZOZ Dializa	ul. Kilińskiego 7 Szczecinek	brak	tak	brak	ujęcie własne Szpitala w Szczecinku sp. z o.o. przy ul. Kościuszki 38 Szczecinek	brak	wod. sieciowy badany przez przedsiębiorstwo wg ustalonego harmonogramu
2	Oddział Okulistyczny	ul. Kościuszki 38 b Szczecinek	brak	tak	brak	ujęcie własne Szpitala w Szczecinku sp. z o.o. przy ul. Kościuszki 38 Szczecinek	brak	wod. sieciowy badany przez przedsiębiorstwo wg ustalonego harmonogramu
3	Oddział Kardiologii Allenort	ul. Kilińskiego 7 Szczecinek	brak	tak	brak	ujęcie własne Szpitala w Szczecinku sp. z o.o. przy ul. Kościuszki 38 Szczecinek	brak	wod. sieciowy badany przez przedsiębiorstwo wg ustalonego harmonogramu
4.	Zakład Opieki Psychiatrycznej SALUS	ul. Kościuszki 38C Szczecinek	brak	tak	brak	ujęcie własne Szpitala w Szczecinku sp. z o.o. przy ul. Kościuszki 38 Szczecinek	brak	wod. sieciowy badany przez przedsiębiorstwo wg ustalonego harmonogramu

Wszystkie wymienione szpitale korzystają z wodociągu miejskiego w Szczecinku. W I półroczu 2019 r. jakość wody z w/w wodociągu odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Decyzji administracyjnych na jakość wody nie wydawano.

W pierwszym półroczu według ustalonego harmonogramu poboru próbek ciepłej wody użytkowej w ramach nadzoru sanitarnego pobrano 5 próbek do badań w kierunku Legionella sp. z obiektu Szpitala przy ulicy Kościuszki 38 w Szczecinku, który jest pod nadzorem WSSE w Szczecinie. Na podstawie przeprowadzonych badań stwierdzono, że ciepła woda użytkowa odpowiada wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

5.2. Postępowanie z bielizną szpitalną i pralnictwo

Tabela Nr 5.2 Wykaz miejsc prania bielizny szpitalnej w obiektach szpitalnych

Lp.	Szpital	Lokalizacja obiektu szpitalnego	Miejsce prania bielizny szpitalnej	Uwagi
1	NZOZ Dializa	ul. Kilińskiego 7 Szczecinek	Mazowiecka Instytucja Gospodarki Budżetowej MAZOVIA Oddział w Koszalinie ul. Strefowa 15, 75-024 Koszalin	
2	Oddział Okulistyczny	ul. Kościuszki 38 b Szczecinek	-----	Bielizna operacyjna jednorazowa, pościelowa jednorazowa, bezpyłowa, po użyciu traktowana jako odpad medyczny o kodzie 18 01 03*
3	Centrum Kardiologii Scanmed S.A.	ul. Kilińskiego 7 Szczecinek	Oddział Pralni MAZOVIA mieszczący się w Jednostce w Czarnem przy ul. Pomorska 1, 77-330 Czarne	Mazowiecka Instytucja Gospodarki Budżetowej MAZOVIA Oddział w Koszalinie ul. Strefowa 15, 75-024 Koszalin
4	Zakład Opieki Psychiatrycznej SALUS	ul. Kościuszki 38C Szczecinek	PPHU „BeWa” Beata Dorszyńska ul. Osiedle Północ 25, 77-320 Przechlewo	

Opis:

Informację czy pralnia piorąca bieliznę szpitalną posiada tzw. barierę higieniczną czy funkcjonuje w tzw. układzie tradycyjnym proszę zawrzeć w kolumnie „Uwagi”. Opisać postępowanie z bielizną (brudną i czystą), w tym z bielizną noworodkową i dzieci młodszych, operacyjną i z oddziałów położniczych oraz zakaźnych, magazynowanie i transport bielizny, z uwzględnieniem stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń. Stwierdzone nieprawidłowości i działania jakie zostały podjęte przez PPIS w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, liczba wydanych decyzji administracyjnych (merytorycznych), liczba i kwota nałożonych mandatów – *nie dotyczy*.

5.3. Postępowanie z odpadami medycznymi w aspekcie ochrony zdrowia ludzkiego

Tabela Nr 5.3 Wykaz firm odbierających odpady medyczne ze szpitali oraz wykaz szpitali prowadzących instalacje do termicznego unieszkodliwiania odpadów medycznych

Lp	Szpital	Lokalizacja obiektu szpitalnego	Firma odbierająca i transportująca odpady medyczne do miejsca ich unieszkodliwiania	Miejsce unieszkodliwiania odpadów medycznych (lokalizacja spalarni – koniecznie podać województwo)	Szpitalna instalacja do termicznego unieszkodliwiania odpadów medycznych (lokalizacja spalarni oraz rodzaj stosowanych urządzeń)	Dokumenty potwierdzające unieszkodliwienie przekazanych zakaźnych odpadów medycznych* (czy szpital jako wytwórca odpadów posiada takie dokumenty)	Uwagi
1	NZOZ Dializa	ul. Kilińskiego 7 Szczecinek	ECO-ABC Sp. z o.o. ul. Przemysłowa 7, 97-400 Bełchatów	Instalacja Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów ul. 30 Stycznia 57/58 83-110 Tczew, woj. pomorskie	-	Tak, karta przekazania odpadów	
2	Oddział Okulistyczny	ul. Kościuszki 38 b Szczecinek	Odbiór Odpadów Medycznych MEDIMAR Marcin Józwiak Łekno 13, 76-037 Będzino	Spalarnia przy szpitalu w Gryficach ul. Niechorska 27 72-300 Gryfice woj. zachodniopomorskie	-	Tak, karta przekazania odpadów	
3	Centrum Kardiologii Scanmed S.A.	ul. Kilińskiego 7 Szczecinek	ECO-ABC Sp. z o.o. ul. Przemysłowa 7, 97-400 Bełchatów	Instalacja Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów ul. 30 Stycznia 57/58 83-110 Tczew, woj. pomorskie	-	Tak, karta przekazania odpadów	
4	Zakład Opieki Psychiatrycznej SALUS	ul. Kościuszki 38C Szczecinek	Odbiór Odpadów Medycznych MEDIMAR Marcin Józwiak Łekno 13, 76-037 Będzino	Spalarnia przy szpitalu w Gryficach ul. Niechorska 27 72-300 Gryfice woj. zachodniopomorskie	-	Tak, karta przekazania odpadów	

*wymóg przekazania wytwórcy odpadów, dokumentu potwierdzającego unieszkodliwienie zakaźnych odpadów medycznych wprowadzony został przepisem § 4 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 stycznia 2014 r. w sprawie dokumentu potwierdzającego unieszkodliwienie zakaźnych odpadów medycznych lub zakaźnych odpadów weterynaryjnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 107), przy czym wzór dokumentu zgodnie z § 2 ust. 2 określono w załączniku do rozporządzenia.

Opis:

- Informacja czy przestrzeń ładunkowa środków przeznaczonych do transportu odpadów medycznych (wózków i pojemników) jest przestrzenią zamkniętą :
  - odpady medyczne w NZOZ Dializa, Oddziale Okulistycznym oraz Oddziale Kardiologii Scanmed gromadzone są w ECO-PAKACH i w workach, które następnie umieszczane są w odpowiednich workach i przewożone w specjalnych zamykanych i oznakowanych wózkach pod koniec dnia do wspólnego ze Szpitalem w Szczecinku magazynu odpadów medycznych.
  - odpady medyczne w Zakładzie Opieki Psychiatrycznej „SALUS” wytwarzane w niewielkiej ilości przechowywane są w wydzielonym urządzeniu chłodniczym znajdującym się w wydzielonym pomieszczeniu w piwnicy zakładu. W pomieszczeniu magazynowym znajduje się umywalka z ciepłą i zimną wodą, wyposażona jest w dozownik z mydłem i środkiem do dezynfekcji rąk oraz są ręczniki jednorazowego użytku.

- Wózki do przewożenia odpadów medycznych myte i dezynfekowane są w magazynie odpadów medycznych Szpitala w Szczecinku.
- 2. Stan sanitarno – techniczny pomieszczenia do magazynowania odpadów medycznych – pomieszczenie służące jako magazyn odpadów medycznych jest własnością Szpitala w Szczecinku i jest **pod nadzorem WSSE w Szczecinie**.
- 3. Informacja o warunkach czasowych i temperaturowych magazynowania odpadów medycznych: w jaki sposób odbywa się magazynowanie odpadów medycznych o kodzie 180102* zapewniające temp. do 10 °C – **nadzór WSSE w Szczecinie**.
- 4. W jaki sposób odbywa się magazynowanie odpadów medycznych o kodach 180103*, 180106*, 180110*, 180182* - **nadzór WSSE w Szczecinie**.
- 5. Stan sanitarno – techniczny pomieszczenia/miejsca przeznaczonego do dezynfekcji, mycia i przechowywania wewnętrzzakładowych środków transportu wewnętrznego odpadów medycznych i pojemników wielokrotnego użycia – **pod nadzorem WSSE w Szczecinie**
- 6. Informacja czy szpital posiada szczegółową procedurę postępowania z odpadami medycznymi na stanowiskach pracy, gdzie wytwarza się odpady medyczne – szpitale będące pod nadzorem PSSE w Szczecinku posiadają procedury postępowania z odpadami medycznymi na stanowiskach pracy.
- 7. Postępowanie z odpadami medycznymi w miejscu ich powstawania – w kontrolowanych obiektach jest zgodne z obowiązującymi procedurami i przepisami, nieprawidłowości nie stwierdzono.
- 8. Stwierdzone nieprawidłowości i działania jakie zostały podjęte przez PPIS w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami. Liczba wydanych decyzji administracyjnych (merytorycznych), liczba i kwota nałożonych mandatów:
  - w okresie sprawozdawczym postępowanie z odpadami medycznymi w w/w szpitalach było prawidłowe i PPIS nie prowadził żadnego postępowania.

5.4. Postępowanie ze zwłokami w aspekcie ochrony zdrowia ludzkiego, prosektoria.

Tabela Nr 5.4 Wykaz prosektoriów, chłodni szpitalnych i pomieszczeń pro – morte.

Lp.	Szpital	Lokalizacja obiektu szpitalnego	Prosektorium	Miejsce przechowywania zwłok		Uwagi
				Pro – morte (ilość miejsc)	Chłodnia* (ilość miejsc)	
1.	NZOZ Dializa	ul. Kilińskiego 7 Szczecinek	Prosektorium przy Zakładzie Pogrzebowym ATENA Szczecinek, ul. Kościuszki 36 -	-	Chłodnia znajduje się przy zakładzie pogrzebowym "ATENA" (ilość miejsc w chłodni -13)	Obiekt chłodni znajduje się na terenie szpitalnym
2	Oddział Okulistyczny	ul. Kościuszki 38 b Szczecinek	Prosektorium przy Zakładzie Pogrzebowym ATENA Szczecinek, ul. Kościuszki 36 -	-	Chłodnia znajduje się przy zakładzie pogrzebowym "ATENA" (ilość miejsc w chłodni -13)	Obiekt chłodni znajduje się na terenie szpitalnym
3	Centrum Kardiologii Scanmed S.A.	ul. Kilińskiego 7 Szczecinek	Prosektorium przy Zakładzie Pogrzebowym ATENA Szczecinek, ul. Kościuszki 36 -	1 (wydzielone miejsce w pomieszczeniu zamykanym)	Chłodnia znajduje się przy zakładzie pogrzebowym "ATENA" (ilość miejsc w chłodni -13)	Obiekt chłodni znajduje się na terenie szpitalnym
4	Zakład Opieki Psychiatrycznej SALUS	ul. Kościuszki 38C Szczecinek	Prosektorium przy Zakładzie Pogrzebowym ATENA Szczecinek, ul. Kościuszki 36 -	1 (osobna wydzielona sala)	Chłodnia znajduje się przy zakładzie pogrzebowym "ATENA" (ilość miejsc w chłodni -13)	Obiekt chłodni znajduje się na terenie szpitalnym

*szpital jest zobowiązany zapewnić chłodnię

Opis:

1. Stan sanitarno – techniczny pomieszczenia/innego miejsca do przechowywania zwłok w okresie pomiędzy stwierdzeniem zgonu a przed przewiezieniem do chłodni. Informacja czy przestrzeń ładunkowa środka transportu zwłok jest przestrzenią zamkniętą. Stan sanitarny kapsuł do przewozu zwłok:

- NZOZ Dializa ul. Kilińskiego 7 w Szczecinku: nie posiada miejsca „pro-morte”. W przypadku zgonu pacjenta zwłoki są przewożone do innej Sali na okres 2 godzin, w której nie ma pacjentów, sala jest zamykana. Po tym czasie zwłoki odbierane są przez uprawniony zakład pogrzebowy na podstawie zawartej umowy i przewożone do chłodni prosektorium przy zakładzie pogrzebowym „ATENA” ul. Kościuszki 36 Szczecinek znajdującego się na terenie szpitala w Szczecinku.
- Oddział Okulistyczny ul. Kościuszki 38 b w Szczecinku: nie posiada miejsca „pro-morte”. W przypadku zgonu pacjenta zwłoki są przetrzymywane na okres 2 godzin w wydzielonej Sali – osłonięte parawanem. Sala klimatyzowana. Po tym czasie zwłoki odbierane są przez uprawniony zakład pogrzebowy na podstawie zawartej umowy i przewożone do chłodni prosektorium przy zakładzie pogrzebowym „ATENA” ul. Kościuszki 36 Szczecinek znajdującego się na terenie szpitala w Szczecinku.
- Centrum Kardiologii Scanmed S.A. ul. Kilińskiego 7 Szczecinek: W przypadku zgonu pacjenta zwłoki są przechowywane na Sali na okres 2 godzin, w której nie ma pacjentów, osłonięte parawanami, na pracowni hemodynamicznej zwłoki przechowywane są na wózku do transportu zwłok w pomieszczeniu przygotowawczym-pomieszczenie klimatyzowana. Łóżko do przewożenia zwłok posiada powierzchnię gładką, nienasiąkliwą umożliwiającą mycie i dezynfekowanie. Po tym czasie zwłoki odbierane są przez uprawniony zakład pogrzebowy na podstawie zawartej umowy i przewożone do chłodni prosektorium przy zakładzie pogrzebowym „ATENA” ul. Kościuszki 36 Szczecinek znajdującego się na terenie szpitala w Szczecinku.
- Zakład Opieki Psychiatrycznej SALUS ul. Kościuszki 38C Szczecinek: W przypadku zgonu pacjenta zwłoki są przechowywane na osobnej Sali na oddziale na okres 2 godzin. Po tym czasie zwłoki odbierane są przez uprawniony zakład pogrzebowy na podstawie zawartej umowy i przewożone do chłodni prosektorium przy zakładzie pogrzebowym „ATENA” ul. Kościuszki 36 Szczecinek znajdującego się na terenie szpitala w Szczecinku.

Wyżej wymienione podmioty posiadają aktualne procedury w przypadku postępowania zgonu pacjenta.

2. Stan sanitarno-techniczny i funkcjonalny pomieszczeń prosektorium oraz jego wyposażenia, w tym noszy i wózków do przenoszenia i przewozu zwłok – *pomieszczenia prosektorium i jego wyposażenie w okresie sprawozdawczym było prawidłowe i PPIS nie prowadził żadnych działań.*

3. Stwierdzone nieprawidłowości i działania jakie zostały podjęte przez PPIS w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, liczba wydanych decyzji administracyjnych (merytorycznych), liczba i kwota nałożonych mandatów – *nie dotyczy*

5.5 Postępowanie z odpadami komunalnymi – krótki opis.

W 2019 roku w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi nieprawidłowości nie stwierdzono.

Gospodarka odpadami komunalnymi w obiektach użyteczności publicznej była prawidłowa. Wydane zostały pozytywne opinie zgłoszonych projektów Rady Gmin *sprawie przyjęcia*

Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gmin oraz w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

6. Liczba i zabezpieczenie imprez masowych – 6:

- ogólna liczba wniosków, które wpłynęły do PPIS na zabezpieczenie imprez masowych: 6
- ogólna liczba wydanych pozytywnych opinii na zorganizowanie imprez masowych: 6

Tabela 13: Wnioski na zabezpieczenie imprez masowych

Lp.	wnioskodawca	rodzaj imprezy
1.	Ośrodek Sportu i Rekreacji ul. Piłsudskiego 3, Szczecinek „36 Bieg uliczny Memoriał Winanda Osińskiego”	impreza masowa sportowa
2.	Samorządowa Agencja Promocji i Kultury ul. Wyszyńskiego 65 Szczecinek „Lato na Maxxa”	impreza masowa o charakterze artystyczno-rozrywkowym
3.	Firma Bartosz Oberski ul. Jarzębinowo 41 Koszalin „Nocna Gala Balonów	impreza masowa o charakterze sportowo-artystycznym
4.	Centrum Kultury i Rekreacji w Bornem Sulinowie ul. Al. Niepodległości 21, Borne Sulinowo „XVI Międzynarodowy Zlot Pojazdów Militarnych”	impreza masowa o charakterze artystyczno-rozrywkowym
5	Parafia Greckokatolicka pw. Narodzenia Przenajświętszej Bogurodzicy ul. Ks. Bazylego Henryka 4, Biały Bór	impreza masowa o charakterze uroczystości religijnych
6	Klub Sportów Walki Szczecinek ul. Piłsudskiego 3, Szczecinek „Gala Kickboxingu Full Contact K1”	impreza masowa sportowa

- ogólna liczba wydanych negatywnych opinii na zorganizowanie imprez masowych z wyszczególnieniem: wnioskodawców, rodzaju imprezy, w tym meczów piłki nożnej oraz przyczyn negatywnych opinii – *nie było*.

7. Inne istotne informacje o podjętych działaniach i przedsięwzięciach

Współpracowano z Urzędami Gmin w zakresie opiniowania projektów uchwał: o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych; współpracowano z zarządcami kąpielisk w zakresie zatwierdzania harmonogramów badań wody w ramach kontroli wewnętrznej.

Dla podległych podmiotów uzgadniano i opiniowano harmonogramy badań wody do spożycia w ramach kontroli wewnętrznej.

Udzielano informacji (z zakresu prowadzonego nadzoru) na zapytania składane przez urzędy miast i gmin oraz osoby prywatne.

8. Podsumowanie

Przeprowadzone kontrole sanitarne wykazały prawidłowy stan higieniczno-sanitarny i techniczny większości obiektów. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły dwóch zakładów: fryzjerskiego i kosmetycznego ze względu na zły stan sanitarny dotyczący utrzymania czystości, nieprzestrzegania procedur zapewniających ochronę zdrowia przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi. Po wydaniu zaleceń i nałożeniu grzywny w drodze mandatu karnego

zakłady usuwały stwierdzone nieprawidłowości. Ponadto nie stwierdzono nieprawidłowości w pozostałych obiektach w okresie sprawozdawczym.

Dużą uciążliwością w prowadzonym nadzorze sanitarnym jest wieloletni brak merytorycznych przepisów prawnych dotyczących w szczególności wymagań dla zakładów fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej z uwagi na coraz większą liczbę tych zakładów oraz zwiększony zakres wykonywanych w nich usług.

VI. ZAGADNIENIA Z ZAKRESU HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

1. Warunki sanitarno-techniczne

Podstawowym założeniem Higieny Dzieci i Młodzieży jest nadzór bieżący nad placówkami oświatowymi, wychowawczymi i rekreacyjnymi w zakresie warunków sanitarno – higienicznych w celu ochrony zdrowia dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałanie powstawaniu placówek nie odpowiadających normatywom techniczno-projektowym oraz sanitarnych

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE Szczecinku realizując zadania z zakresu zdrowia publicznego w szkołach, placówkach oświatowo – wychowawczych oraz placówkach wypoczynku objęła nadzorem – **59** placówek i obiektów, w tej liczbie;

- 13 przedszkoli i punktów przedszkolnych,
- 20 szkół podstawowych,
- 2 licea ogólnokształcące,
- 6 zespołów szkół, w skład których wchodzi: szkoły podstawowe, gimnazja i licea,
- 1 internat,
- 1 bursa, 1 szkoła językowa, Szkoła Muzyczna, 1 Świetlica wiejska, Klub młodzieżowy
- 5 świetlic działających na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 4 żłobki niepubliczne,
- Hale sportowe w Szczecinku i Bornym Sulinowie

w których przeprowadzono **62** kontrole – wszystkie placówki zostały skontrolowane

2. Ergonomia mebli szkolnych oraz higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych.

W roku sprawozdawczym dokonano oceny stanowisk pracy uczniów zarówno w zespołach szkół jak i szkołach podstawowych i gimnazjach. Meble szkolne są oznaczone w odpowiedni i czytelny sposób. Uczniowie znają rozmiary krzeseł i stołów z których korzystają. Dyrektorzy, zgodnie z przepisami zaopatrują szkoły w meble z certyfikatami. Należy zaznaczyć, że ok.30 % mebli nie posiada certyfikatów ale większość z nich jest w dobrym stanie technicznym. Oceniono pod względem higienicznym **15** rozkładów zajęć szkolnych. Nieprawidłowości nie stwierdzono

Prawidłowo opracowany plan zajęć dydaktycznych powinien uwzględniać :

- Równomierne obciążenie ucznia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia,
- Różnicowanie zajęć w każdym dniu nauki,
- Nie łączenie w kilku godzinne bloki zajęć z tego samego przedmiotu,
- Zorganizowanie wystarczająco długiej przerwy obiadowej.

3. Warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.

11 szkół posiada tzw. szkolny zespół sportowy a więc salę gimnastyczną – pełnowymiarową lub zastępczą z boiskiem szkolnym lub korzysta z pobliskiej infrastruktury do wychowania fizycznego poza placówką ale w bliskim sąsiedztwie np. Szkoła Podstawowa nr 4, Zespół Szkół im. Jana III Sobieskiego w Szczecinku. Nadal w kilku szkołach zajęcia odbywają na korytarzach np. w Zespole Szkół nr 1 w Białym Borze – filia w Sępólnie Wielkim, czy w Szkole Podstawowej w Drzonowie. W żadnej szkole, nie korzysta się z natrysków po zajęciach wychowania fizycznego a jedynie sporadycznie po dodatkowych zajęciach. Część z natryskami jest nieużywana i zdewastowana.

4. Ocena warunków sanitarno-higienicznych w żłobkach i klubach malucha na terenie powiatu

Na terenie miasta Szczecinka działają 4 żłobki znajdujące się pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej.. Na terenie powiatu nie funkcjonują Kluby Malucha.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 4 żłobki. Stan sanitarno-higieniczny funkcjonujących żłobków nie budził zastrzeżeń.

5. Ochrona placów zabaw i terenów sportowych przed zanieczyszczeniami odchodami zwierzęcymi.

We wszystkich przedszkolach posiadających piaskownice stosuje się zabezpieczenia przed odchodami zwierzęcymi a piach jest wymieniany zgodnie z ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Właściwie zabezpiecza się także tereny szkół i innych placówek oraz zwraca uwagę na czystość otoczenia.

6. Ocena warunków sanitarno-higienicznych dla dzieci 6-letnich w tzw. „oddziałach zerowych” w placówkach oświaty.

W 20 szkołach podstawowych są utworzone oddziały zerowe. W 11 szkołach zapewniono właściwą infrastrukturę i wyposażenie pomieszczeń dla dzieci dostosowanych do ich wzrostu. W kilku placówkach brak jest możliwości wydzielenia ciągów komunikacyjnych tak aby nie krzyżowały się z drogami komunikacyjnymi starszych uczniów. W większości szkół podstawowych brak jest wydzielonego placu zabaw – rekreacyjnego dla młodszych dzieci.

7. Warunki wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2019 roku do bazy MEN zgłoszono 110 placówek wypoczynku zimowego i letniego. Skontrolowano 90 placówek w tym:

- 36 turnusów w obiektach całorocznych (pensjonaty, schroniska młodzieżowe)
- 35 turnusów w obiektach sezonowych (internaty, szkoły)
- 14 turnusów pod namiotami,
- 5 półkolonii w miejscu zamieszkania

Uczestniczyło w nich łącznie 2161 dzieci i młodzieży. W okresie przygotowawczym do wypoczynku zimowego współpracowano z władzami lokalnymi i organizatorami: Komendą Miejską Policji, Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej, Kuratorium Oświaty, Związkiem Harcerstwa Polskiego. W czasie trwania wypoczynku zimowego w 2019 roku nie stwierdzono uchybień technicznych i sanitarnych, nie zanotowano interwencji podczas wypoczynku.

Podsumowując wypoczynek zimowy i letni stwierdzić należy, że z każdym rokiem wypoczynek zimowy i letni przebiega w coraz lepszych warunkach sanitarno – higienicznych. Nie stwierdzono zatruć pokarmowych. Na terenie nadzorowanym nie występują placówki

z ustępami zewnętrznymi. Na uwagę zasługuje fakt, iż w powiecie szczecineckim dzieci i młodzież mają dostęp do ciepłej wody oraz wszelkich środków higienicznych,

Wypoczynek dzieci i młodzieży był przygotowany starannie, organizatorzy dbali o to, aby przebiegał bezpiecznie i we właściwych warunkach sanitarno –technicznych. Korzystny wpływ na bezpieczny przebieg wypoczynku miały wspólne kontrole obiektów wypoczynkowych z Komendą Miejską Policji, Strażą Pożarną oraz innymi sekcjami PSSE w Szczecinku. Podczas przebiegu wypoczynku zimowego i letniego przeprowadzono 6 wspólnych kontroli z przedstawicielami Komendy Miejskiej Policji oraz 9 ze Strażą Pożarną

8. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Na terenie powiatu stwierdza się zauważalną poprawę stanu sanitarno-technicznego szkół. Wzmocniony nadzór nad pomieszczeniami sanitarnymi uczniów w placówkach skutkuje znaczną poprawą warunków technicznych jak i zaopatrzenia w środki higieniczne. W placówkach oświatowo – wychowawczych nadal w okresie jesiennym i wiosennym pojawia się wszawica oraz świerz. PPIS w Szczecinku w celu przeciwdziałania tym chorobom oraz szeroko rozumianej profilaktyki organizuje się dla wszystkich dyrektorów i pielęgniarek medycyny szkolnej, szkolenie na temat podstaw prawnych zapobiegania oraz działań w czasie pojawienia się tych chorób w placówce. Problemem jest korzystanie z natrysków szkolnych po zajęciach wychowania fizycznego. Przyczyną mogą być zbyt krótkie przerwy po zajęciach wychowania fizycznego podczas których uczniowie nie są w stanie po zajęciach skorzystać z natrysków tak żeby zdążyć na następną lekcję. Natryski używane są głównie po dodatkowych zajęciach sportowych.

VII. ZAGADNIENIA ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny realizuje zadania ustawowe poprzez: uzgadnianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz projektów studiów i kierunków zagospodarowania przestrzennego powiatu szczecineckiego, uczestniczenie w postępowaniu w sprawach oddziaływania na środowisko inwestycji mogących znacząco pogorszyć stan środowiska, uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, dotyczącej budowy i zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych (obiekty przemysłowe, obiekty służby zdrowia, użyteczności publicznej, oświaty i wychowania, obiekty nauki, obiekty usługowe różnego przeznaczenia), uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych różnego przeznaczenia w zakresie warunków higienicznych i zdrowotnych, ocenie warunków higienicznych i zdrowotnych w nowych lokalach aptek, zakładów kosmetycznych, fryzjerskich i odnowy biologicznej oraz innych lokali usługowych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje zapobiegawczy nadzór sanitarny nad warunkami higieny środowiska oraz obiektami przeznaczonymi do pracy, nauczania i wychowania, żywności, żywienia, udzielania świadczeń zdrowotnych i innych poprzez uzgadnianie i opiniowanie poszczególnych etapów realizacji inwestycji. Zadania w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego mają na celu eliminowanie nieprawidłowości już na etapie planowania, projektowania, realizacji i dopuszczania do użytkowania obiektów budowlanych oraz zagwarantowanie, że obiekty te, a w szczególności obiekty przemysłowe nie będą oddziaływać szkodliwie i w sposób uciążliwy na ludzi zamieszkałych lub przebywających w ich sąsiedztwie. PPIS w Szczecinku opiniuje projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wydaje uzgodnienia do decyzji środowiskowych uwarunkowaniach dla projektowanych przedsięwzięć oraz opinie o konieczności sporządzania raportów o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięć i ich zakresów. Ocenia

spełnienie wymagań higienicznych i zdrowotnych w dokumentacji projektowej planowanych obiektów budowlanych i spełnienie tych wymagań w zrealizowanych obiektach budowlanych, przekazywanych do użytkowania oraz wydaje wymagane w procesie inwestycyjnym opinie sanitarne.

W 2019r. w ramach działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Państwowej Powiatowej Inspekcji Sanitarnej w Szczecinku, na podstawie art. 3, art. 10 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 59) rozpatrzono ogółem **63** sprawy/wnioski, w odpowiedzi których wydał **63** opinie sanitarne i **26** decyzji płatniczych, j.n.:

1. **20** opinii sanitarnych, wydanych na podstawie art. 3 pkt 3 i art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 59), w tym: 15 dotyczyło dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych w związku z art. 56 ust. 1 pkt 2 (14) i art. 56 ust. 1a (1) ustawy z dnia 7 lipca 1994r. – Prawo Budowlane (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 1186 z późn.zm.), 4 dotyczyły oceny warunków higienicznych i zdrowotnych obiektów po zmianie sposobu użytkowania w związku z art. 71 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. – Prawo Budowlane (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 1186 z późn.zm.), a 1 dotyczyła oceny lokalu apteki w związku z art. 100 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 6 września 2019r. – Prawo Farmaceutyczne (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 499 z późn.zm.);
2. **6** uzgodnień w formie opinii sanitarnych dotyczących dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, wydanych na podstawie art. 3 pkt 2 lit. a i art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 59), wyłącznie w związku z art. 71 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. – Prawo Budowlane (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 1186 z późn.zm.) – zmiana sposobu użytkowania; nie wydawano uzgodnień w związku z art. 32 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo budowlane.
3. Przeprowadzono ogółem **22** kontrole obiektów budowlanych – na podstawie art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 59), w tym **20** w związku z art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. – Prawo Budowlane (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 1186 z późn.zm.) w zakresie warunków higienicznych i zdrowotnych przed dopuszczeniem do użytkowania tych obiektów oraz **2** kontrole obiektów już użytkowanych, z innymi komórkami inspekcji (HDiM) jako pion wspomagający; kontrole związane z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych dotyczyły sprawdzenia zgodności realizacji obiektu z zaopiniowaną pod względem higienicznym i zdrowotnym dokumentacją budowlaną oraz w zgodności z uzyskanym pozwoleniem na budowę/przebudowę/rozbudowę/wykonanie robót, zaś inne kontrole dotyczyły sprawdzenia spełnienia wymagań higieniczno – sanitarnych w obiektach użytkowanych; w ramach kontroli związanych z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych dokonywano sprawdzenia m.in.:
  - atestów stosowanych materiałów,
  - wysokości pomieszczeń,
  - wyposażenia w instalacje i urządzenia,
  - przydatności wody do picia i sposobu zaopatrzenia,
  - oświetlenia i wentylacji pomieszczeń,
  - sposobu odprowadzenia ścieków sanitarnych, lokalizacji zbiorników na nieczystości płynne i odpady stałe oraz sposobu ich usuwania;za czynności wykonywane w związku ze sprawowaniem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wystawiono **26** decyzji płatniczych.

4. W ramach prowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, na podstawie art. 3 pkt 1, art. 10 ust. 1 pkt 3 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 2081 z późn.zm.) wydano:
- **2** uzgodnienia dotyczących odstąpienia od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w myśl art. 46, art. 48 ustawy z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 2081 z późn.zm.), w związku z art. 58 ust. 1 pkt 3 tej ustawy;
  - **2** uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w ramach prowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w myśl art. 46 i art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 2081 z późn.zm.), w związku z art. 58 ust. 1 pkt 3 tej ustawy;
  - **7** uzgodnień dotyczących oceny projektów dokumentów wraz z prognozami oddziaływania na środowisko, w myśl art. 54 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 2081 z późn.zm.).
5. W ramach prowadzonej oceny oddziaływania na środowisko, na podstawie art. 3, art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 59) wydano:
- **25** opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w ramach prowadzonej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz na obszar Natura 2000, w myśl art. 64 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 2081 z późn.zm.), w związku z art. 78 ust. 1 pkt 2 tej ustawy;
  - **1** opinię w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w myśl art. 77 ust. 1 pkt 2 i ust. 7 ustawy z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 2081 z późn.zm.), w związku z art. 78 ust. 1 pkt 2 tej ustawy;
  - opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, w myśl art. 70 ust. 1 pkt 2 oraz innych opinii, w ramach przeprowadzanych ponownych ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, w myśl art. 90 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 2081 z późn.zm.), w związku z art. 78 ust. 1 pkt 2 tej ustawy w 2019 roku nie wydawano.
6. Do ważniejszych realizacji dopuszczonych w 2019 roku do użytkowania przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Szczecinku zaliczyć można:
- dwa przedszkola niepubliczne w Szczecinku,
  - żłobek niepubliczny w Szczecinku,
  - dom pomocy społecznej w Bornem Sulinowie,
  - hotel w Szczecinku,

- hotel pracowniczy KRONOSPAN w Szczecinku,
  - budynek socjalno-biurowy pracowników działu kolejowego KRONOSPAN w Szczecinku,
  - ośrodek rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawczy dla osób niepełnosprawnych w Szczecinku,
  - dwa Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), w tym: 1 w Bornem Sulinowie, 1 w Turowie,
  - kotłownia o mocy 4,9 MW na pelet drewniany w Bornem Sulinowie,
  - budynek socjalno-biurowy pracowników Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych w Bornem Sulinowie.
7. Nie zajmowano stanowisk w innych sprawach, załatwianych w ramach zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, na wniosek organu/strony w formie decyzji/opinii/pisma, wydawanych na podstawie konkretnych przepisów prawa, w tym odstępstw od przepisów prawa.

8. Wnioski.

W 2019r. do PSSE wpłynęło więcej – w porównaniu z rokiem 2018 – wniosków dotyczących oceny warunków higienicznych i zdrowotnych w obiektach budowlanych, dla których na inwestora nałożono obowiązek uzyskania ostatecznej decyzji o pozwoleniu na użytkowanie. W 2018r. wydano 14 opinii o nie wniesieniu sprzeciwu do dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych, a w 2019 wydano 20 opinii sanitarnych.

W 2019r. uzgodniono bardzo małą liczbę dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych było ich 6, w tym 1 dokumentacja oceniona była negatywnie, lecz w porównaniu z rokiem 2018r., w którym nie wpłynął żaden wniosek o uzgodnienie dokumentacji projektowej – jest to widoczny wzrost. Większość dokumentacji projektowych uzgadniana jest przez rzeczoznawców ds. higienicznych i zdrowotnych, głównie województwa zachodniopomorskiego. W dokumentacjach projektowych uzgadnianych przez rzeczoznawców, okazywanych podczas kontroli obiektów budowlanych dopuszczanych do użytkowania, nie stwierdzono naruszeń przepisów prawa w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych.

W 2019r. przeprowadzono nieznacznie więcej kontroli sanitarnych niż w 2018r., tj. 22 w 2019r. (w tym 2 kontrole wspólne z HDiM – jako pion wspomagający), a w 2018r. było takich kontroli 16.

W zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w roku 2019 wpłynęło znacząco mniej wniosków o odstępstwo od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, tj. 8 w 2018r., a tylko 2 w 2019r. O odstępstwo wnioskowano z uwagi na niewielkie modyfikacje tekstu uchwał dotyczących obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w zakresie zasad i warunków kształtowania przestrzeni, warunków konserwatorskich, itp., bez konieczności zmiany rysunku obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W przypadku wniosków dotyczących uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w 2019r. wpłynęły tylko 2 wnioski – znacząco mniej w porównaniu do 2018 roku, w którym uzgodniono ich 7. Sytuacja ta wynika z daleko zaawansowanego uporządkowania zagospodarowania terenu powiatu szczecineckiego.

Konsekwencją mniejszej liczby wydanych uzgodnień dotyczących zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko było wydanie znacząco mniejszej liczby opinii projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, tj. 15 opinii w 2018 roku, a tylko 7 w 2019r.

Z powyższego wynika, że samorządy lokalne w dalszym ciągu „porządkują” zagospodarowanie przestrzenne terenu miast i gmin powiatu szczecineckiego, lecz już w mniejszym zakresie.

W zakresie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz wydania opinii dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w 2019 roku, w porównaniu do 2018 roku, wpłynęła większa liczba wniosków, tj. 25 w 2019r., a tylko 15 w 2018r.

W sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w 2019r. wydano 1 opinię, natomiast w 2018r. nie wydano żadnej opinii.

Z powyższego wynika, że przy wzroście planowanych do realizacji przedsięwzięć, mniej planowanych jest przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których zachodzi konieczność opracowania raportu o oddziaływaniu na środowisko. Karty Informacyjne Przedsięwzięcia opracowywane były bardzo szczegółowo, co ułatwiało w dużej mierze wyrażenie opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Tylko jedno planowane przedsięwzięcie wymagało analizy raportu o oddziaływaniu na środowisko i wydania opinii o warunkach realizacji.

W trakcie prowadzonych postępowań w zakresie zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego współpracowano z Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego w Szczecinku, Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Szczecinie Wydział Spraw Terenowych w Koszalinie, Wydziałem Architektury w Starostwie Powiatowym w Szczecinku oraz z urzędami poszczególnych gmin.

Do PSSE w Szczecinku nie wpłynęła w 2019r. żadna skarga lub zażalenie w związku ze sprawowaniem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

VIII ZAGADNIENIA Z ZAKRESU OŚWIATY ZDROWOTNEJ i PROMOCJI ZDROWIA

W 2019 roku pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia, Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu szczecineckiego realizował zadania ukierunkowane głównie na :

I Główne programy prozdrowotne realizowane na terenie powiatu.

1. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce..

1.1 Czyste Powietrze Wokół Nas – Program edukacyjny dla dzieci w wieku przedszkolnym ich rodziców i opiekunów

1. Zasięg: rok szkolny 2018/ 2019: **1372 osób**
2. Zasięg: rok szkolny 2019/ 2020: **950 osób**
3. Zasadnicze działanie – krótki opis większych i bardziej znaczących przedsięwzięć;
  - Zorganizowano konkurs plastyczny połączony z imprezą, wystawą prac i prelekcją, gdzie głównym celem przeprowadzenia akcji było zwrócenie uwagi dzieciom na problem palenia papierosów. Zaprezentowano jak szkodliwie działa dym papierosowy na zęby i jakie substancje szkodliwe znajdują się w dymie tytoniowym .

1.2 BIEG PO ZDROWIE Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas IV szkół podstawowych, ich rodziców i opiekunów

1. zasięg: rok szkolny 2018/ 2019: **254 osób**
2. zasięg: rok szkolny 2019/ 2020: **nie będzie realizowany**

3. Zasadnicze działania –opis przedsięwzięć;
  - Prowadzenie wykładów wśród klas IV powiatu jako przesłanki o niepaleniu i szkodliwości używek nikotynowych na zdrowie i organizm młodego człowieka .

2 Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

1. Zasięg: rok szkolny 2018/ 2019: **3596 osób**
2. Zasięg: rok szkolny 2019/ 2020: **866 osób**
3. Zasadnicze działania – krótki opis przedsięwzięć;
  - Program imprez prozdrowotnych składał się z pokazów multimedialnych oraz części artystycznej, dotyczący zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Projekty realizowane przez młodzież i pracownika PSSE miały służyć promocji aktywności fizycznej oraz zasad prawidłowego odżywiania się młodzieży.

3. Profilaktyka HIV/AIDS:

„Krajowy Program zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV”, Kampania – Mam czas rozmawiać

1. Mierniki za rok 2019: **19987 osób**
2. Realizacja kampanii „Mam czas rozmawiać” mierniki: **1626 osób**
3. Zasadnicze działania – krótki opis większych i bardziej znaczących przedsięwzięć;
  - Przeprowadzenie wykładów dla młodzieży powiatu oraz szkoleń dla kadry nauczycielskiej i osób pracujących w sferze działalności leczniczej W trakcie prowadzonych zajęć przypomniano o konieczności wykonywania testów w przypadku podejmowania ryzykownych zachowań seksualnych. Przekazano adresy Punktów Konsultacyjno- Diagnostycznych w woj. zachodniopomorskim oraz adresy Poradni w których można otrzymać pomoc.

4. Program ARS , czyli jak dbać o miłość

1. Zasięg: rok szkolny 2018/ 2019: **2355 osób**
2. Zasięg: rok szkolny 2019/ 2020: **1200 osób**
  - Przygotowanie konkursu plastycznego i wystawy miało za zadanie uświadomić młodzieży o szkodliwości używek wpływających na zdrowie młodych ludzi oraz w przyszłości na zdrowie poczętego dziecka. Każde spotkanie to dobry moment aby zaproponować walkę z uzależnieniami oraz zwrócić uwagę słuchaczy na promowanie zdrowego stylu życia i dążenie do młodości wolnej od używek i pokus.

5. Wojewódzki Przedszkolny Program Zdrowia Jamy Ustnej i Zapobiegania Próchnicy – „Zdrowe zęby mamy – marchewkę zajadamy”

1. Zasięg: rok szkolny 2018/ 2019: **2411 osób**
2. Zasięg: rok szkolny 2019/ 2020: **1230 osób**
  - Przygotowanie konkursu plastycznego i wystawy miało za zadanie uświadomić, edukować i poszerzyć wiedzę na temat zasad właściwej higieny stomatologicznej , zasad żywienia i profilaktyki próchnicy

6. Wojewódzki Program Profilaktyki Używania Substancji Psychoaktywnych, w tym nowych narkotyków, dla uczniów klas szkół podstawowych pt. „Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach”.

1. Zasięg: rok szkolny 2018/ 2019: **1171 osób**
2. Zasięg: rok szkolny 2019/ 2020: **890 osób**

- Program imprez prozdrowotnych składał się z pokazów multimedialnych oraz części artystycznej co miało za zadanie edukować młodzież i poszerzyć wiedzę na temat używania substancji psychoaktywnych w szczególności „nowych narkotyków”

II. Główne akcje realizowane na terenie powiatu

1. Profilaktyka używania „nowych narkotyków”

Cele interwencji: edukacja młodzieży i dorosłych w zakresie nowych narkotyków tzw. dopalaczy w celu podniesienia odpowiedzialności za własne zdrowie, podniesienie świadomości dzieci i młodzieży w dokonywaniu wyborów sprzyjających zdrowiu. Adresatami akcji jest ogół społeczeństwa.

1. Mierniki za cały rok 2019: 11504 osób

- Przeprowadzenie wykładów i prelekcji dla młodzieży powiatu, miało za zadanie edukować młodzież i poszerzyć wiedzę na temat używania substancji psychoaktywnych

2. Bezpieczne Ferie

Cele interwencji: edukacja dzieci oraz młodzieży w zakresie bezpieczeństwa podczas wypoczynku zimowego ,podniesienie świadomości dzieci i młodzieży w dokonywaniu wyborów sprzyjających zdrowiu, ukształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie, uwrażliwienie dzieci i młodzieży na właściwe zachowanie podczas ferii. Adresatami akcji jest ogół społeczeństwa , głównie młodzież i dzieci

1. Mierniki za cały rok 2019: 2159 osób

- Przygotowanie konkursu plastycznego i wystawy oraz prowadzenie wykładów miało za zadanie uświadomić, edukować i poszerzyć wiedzę na temat podniesienia świadomości dzieci i młodzieży w dokonywaniu wyborów sprzyjających zdrowiu, ukształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie, uwrażliwienie dzieci i młodzieży na właściwe zachowanie podczas ferii

3. Europejski Tydzień szczepień w tym akcja „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”

Cele interwencji: podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie korzyści dla zdrowia jakie przynoszą szczepienia oraz propagowanie szczepień jako najskuteczniejszej formy zapobiegania chorobom. Adresatami akcji jest ogół społeczeństwa

1. Mierniki za cały rok 2019: 364 osób

- Przygotowanie wystawy oraz prowadzenie wykładów miało za zadanie uświadomić , edukować i poszerzyć wiedzę na temat korzyści dla zdrowia jakie przynoszą szczepienia oraz propagowanie szczepień jako najskuteczniejszej formy zapobiegania chorobom

4. Światowy Dzień Zdrowia

Cele akcji: Głównym założeniem jest skupienie uwagi na konieczność zapewnienia wszystkim ludziom dostępu do powszechnej opieki zdrowotnej na odpowiednim poziomie, które obejmuje pełne spektrum usług potrzebnych przez całe życie – od promocji zdrowia po profilaktykę, leczenie, rehabilitację i opiekę paliatywną. Adresatami akcji jest ogół społeczeństwa

1. Mierniki za cały rok 2019: 4575 osób

- Przygotowanie listów intencyjnych oraz prowadzenie wykładów miało za zadanie uświadomić, edukować i poszerzyć wiedzę na temat konieczność zapewnienia wszystkim ludziom dostępu do powszechnej opieki zdrowotnej na odpowiednim poziomie

5. Światowy Dzień Bez Tytoniu

Celem Światowego Dnia bez Tytoniu jest przyczynienie się do ochrony zdrowia przed skutkami zdrowotnymi, społecznymi i ekonomicznymi wynikającymi z narażenia na dym tytoniowy. Adresatami akcji jest ogół społeczeństwa

1. Mierniki za cały rok : 2492 osób

- Przygotowanie listów intencyjnych oraz prowadzenie wykładów miało za zadanie uświadomić, edukować i poszerzyć wiedzę na temat konieczność ochrony zdrowia przed skutkami zdrowotnymi, społecznymi i ekonomicznymi wynikającymi z narażenia na dym tytoniowy

6. Profilaktyka grypy

Cel akcji: podnoszenie poziomu wiedzy społeczności lokalnej związanej z ochroną przed zakażeniem wirusem grypy, a także zwiększenie umiejętności radzenia sobie w sytuacji wystąpienia zachorowania, uświadomienie działań sprzyjających zachowaniu zdrowia w kontekście zachorowań na grypę.

1. Mierniki za cały rok : 11169 osób

- Przygotowanie listów intencyjnych oraz prowadzenie wykładów miało za zadanie uświadomić, edukować i poszerzyć wiedzę na temat konieczność ochrony zdrowia przed zakażeniem wirusem grypy a także zwiększyć umiejętności radzenia sobie w sytuacji wystąpienia zachorowania.

7. Bezpieczne Wakacje

Cele interwencji: edukacja dzieci oraz młodzieży w zakresie bezpieczeństwa podczas wypoczynku zimowego ,podniesienie świadomości dzieci i młodzieży w dokonywaniu wyborów sprzyjających zdrowiu, ukształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie, uwrażliwienie dzieci i młodzieży na właściwe zachowanie podczas letniego wypoczynku. Adresatami akcji jest ogół społeczeństwa , głównie młodzież i dzieci

1. Mierniki za cały rok 2019: 6742 osób

- Przygotowanie konkursu plastycznego i wystawy oraz prowadzenie wykładów miało za zadanie uświadomić, edukować i poszerzyć wiedzę na temat podniesienia świadomości dzieci i młodzieży w dokonywaniu wyborów sprzyjających zdrowiu, ukształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie, uwrażliwienie dzieci i młodzieży na właściwe zachowanie podczas wakacji

8. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach

Cele interwencji: podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie rozprzestrzeniania się antybiotykoodporności, uświadomienie społeczeństwu, iż niewłaściwe lub nadmierne stosowanie antybiotyków może doprowadzić do poważnych skutków zdrowotnych, zwiększenie poziomu wiedzy na temat właściwego i odpowiedzialnego stosowania antybiotyków. Adresatami akcji jest ogół społeczeństwa

1. Mierniki za cały rok 2019: 300 osób

- Przygotowanie wystawy oraz prowadzenie dystrybucji miało za zadanie uświadomić, edukować i poszerzyć wiedzę na temat antybiotyków

9. Profilaktyka Wszawicy

Cele interwencji: edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie rozprzestrzeniania wszawicy w celu podniesienia odpowiedzialności za własne zdrowie, podniesienie świadomości dzieci i młodzieży w dokonywaniu wyborów sprzyjających zdrowiu. Adresatami akcji jest ogół społeczeństwa , głównie rodzice i dzieci

1. Mierniki za cały rok 2019: 4541 osób

- Przygotowanie szkolenia oraz prowadzenie wykładów miało za zadanie uświadomić, edukować i poszerzyć wiedzę na temat podniesienia świadomości

dzieci i młodzieży w dokonywaniu wyborów sprzyjających zdrowiu, ukształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie w profilaktyce wszawicy

III. WSPÓŁPRACA

Współpraca z placówkami oświaty, Dyrektorami szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych w zakresie realizacji działań edukacyjnych (finansowanie pozafinansowe tj. lokal i sprzęt). Współpraca z pracownikami placówek służby zdrowia w zakresie realizacji działań edukacyjnych (przekazywanie materiałów pozyskanych z WSSE do dystrybucji).

Współpraca z pracownikami podmiotów leczniczych w zakresie realizacji działań edukacyjnych.

Współpraca z samorządami, Urzędami Miast i Gmin oraz Dyrektorami placówek w powiecie w zakresie realizacji działań edukacyjnych.

Współpraca z Zakładem Karnym w Czarnem Filia w Szczecinku, z zakładami fryzjerskimi, kosmetycznymi, studium tatuażu w zakresie realizacji działań edukacyjnych.

Współpraca z Urzędem Miasta i Starostwem Powiatowym (pozyskanie drobnych gadżetów na nagrody w konkursach).

IV. PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI

Nadrzędnym celem Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE w Szczecinku jest promowanie zdrowego stylu życia poprzez aktywizację lokalnej społeczności powiatu, jak także działań w zakresie zachowań prozdrowotnych i kształtowania odpowiedzialności za swoje zdrowie. Podejmowane działania to także współpraca z władzami samorządowymi na rzecz edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia przy realizacji programów profilaktycznych i akcji nieprogramowych służących poprawie zdrowia dzieci, młodzieży i osób dorosłych w powiecie. Prowadzona jest także stała współpraca z lokalnymi mediami, gdzie nagłaśniane są akcje profilaktyczne i programy zdrowotne.

Istotnym elementem działalności pracownika OZiPZ obok edukacji zdrowotnej jest kontynuowanie współpracy z przedstawicielami samorządów na rzecz tworzenia lokalnych środowisk promujących zdrowie zarówno w miejscach pracy, jak i w szkołach.

SPIS TABEL

Tabela 1 Sytuacja epidemiologiczna zachorowań i zapadalności na choroby zakaźne na terenie powiatu za rok 2019r.....	9
Tabela 2 Pokąsania przez zwierzęta.....	15
Tabela 3 Zachorowania na choroby przenoszone drogą płciową rok 2019.....	15
Tabela 4 Zachorowania na gruźlicę.....	16
Tabela 5 Stan Aktualny liczby łóżek szpitalnych.....	20
Tabela 6 Stan bieżącego nadzoru sanitarnego nad obiektami produkcji i obrotu żywnością, przedmiotami użytku oraz kosmetykami w 2019r.....	30
Tabela 7 Dane dotyczące działalności nadzorczej w obiektach żywności, żywienia przedmiotów użytku oraz kosmetyków powiatu szczecineckiego w latach 2018 – 2019.....	31
Tabela 8 Jakość zdrowotna krajowych i importowanych środków spożywczych	32
Tabela 9 Jakość zdrowotna przedmiotów użytku	33
Tabela 10 Badania sanitarne – wymazy z powierzchni naczyń stołowych, sprzętu kuchennego, rąk pracowników oraz tzw. zmiotki	33
Tabela 1.1 Informacje dotyczące nadzorowanych zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia (NDS/NDN) wg PKD.....	39
Tabela 1.2 Realizacja zadań wynikających z nadzoru bieżącego w oddziale/sekcji higieny pracy w powiecie szczecineckim.....	40
Tabela 2.1 Dane liczbowe z zakresu nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi z terenu powiatu szczecineckiego.....	41
Tabela 3.1. Dane liczbowe z zakresu nadzoru nad czynnikami biologicznymi na terenie powiatu szczecineckiego.....	42
Tabela 4.1. Substancje chemiczne i ich mieszaniny w powiecie szczecineckim – wprowadzający do obrotu.....	42
Tabela 4.2 Substancje chemiczne i ich mieszaniny w powiecie szczecineckim – stosujący.....	43
Tabela 4.3 Produkty biobójcze w powiecie szczecineckim.....	43
Tabela 5.1 Choroby zawodowe w powiecie szczecineckim.....	44

Tabela 6.1 Środki zastępcze	44
Tabela 11 Liczba obiektów pod nadzorem	46
Tabela 12 Ogólna liczba kontroli	46
Tabela 4.1. Dane dotyczące ekshumacji	50
Tabela 4.2. Dane dotyczące zakładów pogrzebowych	51
Tabela 5.1 Zaopatrzenie szpitali w wodę do spożycia	52
Tabela 5.2 Wykaz miejsc prania bielizny szpitalnej w obiektach szpitalnych	53
Tabela 5.3 Wykaz firm odbierających odpady medyczne oraz wykaz szpitali Prowadzących Instalacje do termicznego unieszkodliwiania odpadów medycznych	54
Tabela 5.4 Wykaz prosektoriów, chłodni szpitalnych i pomieszczeń pro – morte	55
Tabela 14 Wnioski na zabezpieczenie imprez masowych	55